İŞKUR

2013

TRABZON

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

TÜRKİYE İŞ KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZİ RAPORU

(2013)

Raporu Hazırlayanlar:

Ünzile KULAKAÇ (Memur)

Funda ÖZBAY (İş ve Meslek Danışmanı)

SUNUŞ

Günümüz dünyasının en önemli problemlerinden biri kuşkusuz işsizlik ve yeterince istihdam yaratamama sorunudur. Bu iktisadi sorun aynı zamanda sosyo-psikolojik sorunları ve huzursuzlukları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdam arttırıcı yatırım ve politikalara ağırlık vermek birçok kamu politikasında öncelik haline gelmiştir. Bu bakımdan ülkemizde de istihdamın arttırılabilmesi için ciddi atılımlar yapılmıştır. Bu süreci daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla işgücü piyasasının talep ve isteklerini detaylı bir şekilde inceleme gerekliliği de kaçınılmazdır. Bu amaçla yerel düzeyde oluşturulan istihdam politikası uygulamalarının etkin olması bir zorunluluk halini almıştır.

İŞKUR İl Müdürlüğü 2010 yılından bu yana yerel düzeyde uygulanacak aktif işgücü piyasası politikalarını etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla işverenlerimizin görüşlerine başvurmaktadır. İşverenlerimizin işgücü talepleri doğrultusunda kamu istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin nitelikli işgücüne daha hızlı ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR kendi bünyesinde olan işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak yetiştirmektedir. Yani işverenin nitelikli işgücü talebi karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

İŞKUR sunduğu hizmetleri daha etkin sunabilmek ve il düzeyinde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun yönlendirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Talep Araştırması gerçekleştirmiştir. İl düzeyinde işgücü arzı ve talebi verilerini içeren bu çalışmanın raporu bu konuda genel bir rehber olmuştur.

Bu çalışmanın ortaya çıkmasında gösterdikleri özenli çalışma nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü personeline, araştırma sürecinde işyeri bilgi formlarına titiz bir şekilde yanıt veren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması Analiz Çalışması'nın ilimiz ve tüm ilgililer için yararlı olmasını diliyorum.

A. Celil ÖZ

Trabzon Valisi

ÖNSÖZ

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR), ulusal istihdam politikasının oluşturulması, istihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetlerinde rol alan işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biridir. Kurumumuz hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamusal hizmet sunmaktadır. İşsizlik sigortası işlemlerini yürüten, işgücü piyasası verilerini yerel ve ulusal bazda derleyen, analiz eden, yorumlayan, işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler icra eden, üstlendiği yasal, yönetsel ve sosyal sorumluluğun bilinciyle faaliyetlerini özveri ile sürdüren İŞKUR, işgücü piyasası analizleri aracılığıyla Kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek işgücü taleplerini derlemektedir. İşgücü piyasası analizlerinin etkin bir şekilde yapılabilmesi sadece İŞKUR için değil sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için sağlıklı öngörü ve planlama yapılması açısından önemli ve gereklidir.

Bu noktadan hareketle 2013 yılı Mayıs-Haziran aylarında, Türkiye genelinde Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile belirlenen 10 ve daha fazla kişi istihdam eden 100 bin 852 işyerine, kurum personelimiz işveren veya işveren temsilcisi ile görüşme gerçekleştirmeye çalışmıştır. Bu kapsamda ulaşılan işyeri sayısı 87 bin 719'dur. İlimizde bu kapsamda 2.324 işyeri tespit edilmiş ve 2.173 işyerine ulaşılmıştır.

Türkiye Geneli ve il düzeyinde çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiş, işverenin eleman ihtiyacı anında karşılanmaya çalışılmıştır. Ayrıca işgücü yetiştirme kurslarının da piyasa ihtiyaçları doğrultusunda açılmasının sağlanması için veriler derlenmiştir.

Bu çerçevede, hazırlanan bu Rapor 2013 yılı I. dönem "Türkiye İşgücü Piyasası Analizi" hem işgücü arzına ilişkin eğilimler hakkında bazı değerlendirmeleri hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız sorumluluğunda ve Kurum personelimiz vasıtasıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri kapsamaktadır. 81 İl için ayrı ayrı il düzeyindeki verilerin analiz edildiği raporlarında kamuoyuyla paylaşılması planlanmaktadır.

Bu vesileyle Türkiye İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının tüm kullanıcılara faydalı ve hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Mustafa SEZGİN

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ i
ÖNSÖZ ii
TABLOLAR LİSTESİ iv
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
KISALTMALAR viii
YÖNETİCİ ÖZETİ 1
GİRİŞ 4
BİRİNCİ BÖLÜM 6
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ 6
İŞGÜCÜ PiYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN 6
EKONOMİK VERİLER 6
NÜFUS GÖSTERGELERİ 13
EĞiTiM GÖSTERGELERİ 18
GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 19
İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ 32
İKİNCİ BÖLÜM 46
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI 46
AMAÇ VE YÖNTEM 46
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM 49
AÇIK İŞLER 57
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER 64
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ 69
İstihdam Artışı Beklenen Meslekler 71
İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler 72
SONUÇ 73
KAYNAKÇA 77
EKLER 78
Ek 1- İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu 78
Ek 2- Ek 2a: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi 81
Ek 2b: Tahmin ve Notasyonlar 81
Ek 2 c: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012) 83
Ek 2 d: Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013) 84
Ek 3-A Tanım ve Kavramlar Sözlüğü 85
Ek 3-B Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri 91
Ek 4- Ek Tablolar 95

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1 :Sektörlere Göre Bölgesel Paylar, TR 90 6
Tablo 2 :Sektörlerin GSKD İçindeki Payları, TR 90 7
Tablo 3 :Kişi Başına GSKD, TR 90- TÜRKİYE 7
Tablo 4 :Kişi Başına GSKD, Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı, %, TR 90-TÜRKİYE 8
Tablo 5 :Yatırım Teşvikleri, 2012 8
Tablo 6 :Sabit Yatırımlar ve İstihdam, TRABZON, 2012 9
Tablo 7 :Kamu Yatırımları , 2012, Bin TL 10
Tablo 8 :2013 Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, Bin TL 11
Tablo 9 :Açılan-Kapanan İşyerleri, TRABZON 12
Tablo 10 :Yerleşim Yerine Göre Nüfus, TRABZON 13
Tablo 11 :Yaş Gruplarına Göre Nüfus, TABZON ,2012 13
Tablo 12 :Geniş Yaş Gruplarına Göre Nüfusun Yıllar İtibariyle Dağılımı, TRABZON 14
Tablo 13 :Bitirilen Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre Nüfus, (15+ Yaş), 2012 15
Tablo 14 :İlin Aldığı Göç, Verdiği Göç, Net Göç ve Net Göç Hızı (2009-2012) 16
Tablo 15 :Trabzon İlinin En Fazla Göç Aldığı ve Göç Verdiği İller, 2012 17
Tablo 16 :Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranları, TRABZON, ... 18
Tablo 17 :Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı, TRABZON 18
Tablo 18 :Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olayan Nüfus, Bin, TR 90,2012 20
Tablo 19 :Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İşgücü, TR 90, 2012 21
Tablo 20 :Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları, %, TR 90-TÜRKİYE, (15+ Yaş) 23
Tablo 21 :Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları, %, TR 90-TÜRKİYE, (15+ Yaş) 25
Tablo 22 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Geniş Yaş Grubuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, (Bin), (15+ Yaş) 29
Tablo 23 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, 2012, (Bin), (15+ Yaş) 30
Tablo 24 :Eğitim Durumuna Göre Alınan Başvurular, TRABZON, 2012 33
Tablo 25 :En Fazla Başvuru Alınan Meslekler 36
Tablo 26 :En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu Meslekler 34
Tablo 27 :Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsizler, TRABZON 35
Tablo 28 :En Fazla Açık İş Bulunan Meslekler, 2012 37
Tablo 29 :Eğitim Durumuna Göre 2012 Yılı İşe Yerleştirmeleri, TRABZON 40
Tablo 30 :En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan Meslekler,2012 41
Tablo 31 :Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012 45
Tablo 32 :Düzenlenen Kurslar, TRABZON, 2012 45
Tablo 33 :İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012) 47
Tablo 34 :İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı, TRABZON 49
Tablo 35 :Sektörlere Göre Çalışan Sayıları, TRABZON 51
Tablo 36 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar 53
Tablo 37 :Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı 56
Tablo 38 :Açık İş Veren İşyerleri 57
Tablo 39 :Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, TRABZON 57
Tablo 40 :Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, TRABZON 59
Tablo 41 :Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı 61
Tablo 42 :Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri 64
Tablo 43 :Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı 64
Tablo 44 :Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Dağılımı 65
Tablo 45 :Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı 66
Tablo 46 :Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi 69
Tablo 47 :Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi 70
Tablo 48 :En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek 71

Tablo 49 :En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek..... 72

ŞEKİLLER LİSTESİ

Grafik 1 :Trabzon İlinde Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, % ,2013 11
Grafik 2 :Yaş Bağımlılık Oranı, TRABZON, 2012 14
Grafik 3 :Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfusun Dağılımı, TÜRKİYE-TRABZON, 2012 16
Grafik 4 :Yıllar İtibariyle İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, TRABZON 19
Grafik 5 :Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, TR 90, 2012 20
Grafik 6 :Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı,%, TR 90, (15+ Yaş) 21
Grafik 7 :Geniş Yaş Grubuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı, %, TR 90, (15+ Yaş) 24
Grafik 8 :Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı, %, TR 90 26
Grafik 9 :Geniş Yaş Grubu ve Yıllara Göre İşsizlik Oranı,% ,TR 90 24
Grafik 10 :Eğitim Durumu ve Yıllara Göre İşsizlik Oranı,% ,T 90, (15+ Yaş) 25
Grafik 11 :Geniş Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı,% ,TR 90, (15+ Yaş) 26
Grafik 12 :Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı ,% ,TR 90, (15+ Yaş) 26
Grafik 13 :İstihdam Edilenlerin Yıllar İtibariyle İktisadi Faaliyet Kodları,% ,TR 90 27
Grafik 14 :İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İşteki Durumu,% ,TR 90, 2012 27
Grafik 15 :Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler, %, TR 90, 2012, (15+ Yaş) 28
Grafik 16 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, 2012 30
Grafik 17 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, 2012 31
Grafik 18 :Yıllara Göre Alınan Başvurular, TRABZON 32
Grafik 19 :Yıllara Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, TRABZON 34
Grafik 20 :Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı, TRABZON 35
Grafik 21 :Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşszilerin Dağılımı, TRABZON 36
Grafik 22 :Yıllar İtibariyle Açık İş Sayıları 36
Grafik 23 :Açık İşlerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı 38
Grafik 24 :Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı 39
Grafik 25 :Yıllar İtibariyle Yapılan İşe Yerleştirmeler, TRABZON 40
Grafik 26 :Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, TRABZON, 2012 41
Grafik 27 :İşe Yerleştirmelerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012 43
Grafik 28 :İşe Yerleştirmelerin Sektörlere Göre Dağılımı, 2012 44
Grafik 29 :İşyeri Büyüklüklerinin Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 50
Grafik 30 :Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 52
Grafik 31 :Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları 53
Grafik 32 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 54
Grafik 33 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları 55
Grafik 34 :Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 59
Grafik 35 :Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 60
Grafik 36 :Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, TRABZON 62
Grafik 37 :Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler 62
Grafik 38 :Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması 63
Grafik 39 :Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması 66
Grafik 40 :Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması. 67

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

ABD: Amerika Birleşik Devletleri

ADNKS: Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi

AİO: Açık iş Oranı

***Bk.* :** Bakınız

EUROSTAT: Avrupa Birliği İstatistik Ofisi

GSKD : Gayri Safi Katma Değer

HİA : Hanehalkı İşgücü Anketleri

ILO: International Labor Organization (Uluslararası Çalışma Örgütü)

ISCO: International Standard Classification of Occupations (Uluslararası Meslek Sınıflama Standardı)

İBBS: İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması

İEP : İşbaşı Eğitim Programı

İKO: İşgücüne katılma oranı

İO: işsizlik oranı

İPA: İşgücü Piyasası Analizi

İPTA : İşgücü Piyasası Talep Araştırması

İŞKUR: Türkiye İş Kurumu

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

NACE: European Classification of Economic Activities (Avrupa Birliği'nde Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması)

NİDO: Net İstihdam Değişim Oranı

OECD: Organization for Economic Co-operation And Development (Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü)

SGK : Sosyal Güvenlik Kurumu

TİPA: Türkiye İşgücü Piyasası Analizi

TMS: Türk Meslekler Sözlüğü

TOBB : Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

TYÇP: Toplum Yararına Çalışma Programı

UMEM : Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri

YÖNETİCİ ÖZETİ

Trabzon, sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 31. sıradadır. Trabzon ilinin de içinde yer aldığı **TR 90** bölgesinde genel ekonomik duruma bakıldığında, sektörlere göre Gayri Safi Katma Değer (GSKD) ilk sırada **% 64,6**'lık bir oranla hizmetler sektöründe gelmekte, bu sektörü sanayi ve tarım sektörleri takip etmektedir. 2012 yılında yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Trabzon, **318 milyon TL** ile 40. sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından bakıldığında ise 2012 yılında Trabzon ili toplam **196.057 bin TL** ile 33. Sırada yer almaktadır.

Trabzon ilinin 2012 yılı toplam nüfusu **757.898** kişidir. Nüfusun %49'u erkek ,%51'i kadınlardan oluşmaktadır. İldeki çalışma yaşı (15-64) nüfusun toplam nüfus içindeki oranı %68'dir. Trabzon ilinde toplam nüfusun % 56'sı il veya ilçe merkezlerinde ,%44'ü ise belde veya köylerde yaşamaktadır.

Trabzon ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında çalışma çağındaki nüfusun (15-64 kabulü ile) tüm nüfusun % 68'ini oluşturduğu görülür. Trabzon ilinde 0-14 yaş aralığında yer alan çocukların tüm nüfus içindeki payı % 21'dir.İldeki 65 yaş üstü nüfusun ilin toplam nüfusuna oranı ise % 11'dir. İlde çalışma yaşı nüfusuna ilişkin eğitim istatistiklerine bakıldığında en önemli nokta nüfusun % 60,3 'ünün lise altı eğitimlilerden oluşmasıdır ki bu da Türkiye ortalamasından (% 63,9) 3,6 puan düşüktür. Çalışma yaşı nüfusun en büyük oranla (% 24,9) ilkokul mezunu olduğu görülür. Bunu % 24,4'lük oranla lise veya dengi okul mezunları izler. İlde yüksekokul veya fakülte mezunlarının oranı % 11,2 iken okuma yazma bilmeyenlerin oranı ise % 6,0'dır.

Trabzon ili için işgücüne katılım oranı 2011 yılında **% 51,4** iken istihdam oranı **% 47,4**'tür. Ayrıca 2010 yılında Trabzon, %6,3' lük işsizlik oranı ile en düşük işsizlik oranına sahip 8. il iken 2011 yılında işsizlik oranının **% 7,8**' e çıkmasıyla **46.** sıraya gerilemiştir.

2012 yılı için TR 90 bölgesindeki istihdam oranı % 52 ile Türkiye genelinden (%45,4) 6,6 puan yüksektir. Bölgede erkek istihdam oranı % 63,5 iken kadın istihdam oranı % 41,4'tür.

TR 90 bölgesinde çalışan erkeklerin %48'i işveren ve kendi hesabına çalışırken kadınlarda bu oran %33'tür.Kadınların yarıya yakını ücretsiz aile işçisi olarak çalışırken erkeklerde bu oran sadece %4'tür

Bölge istihdamının **% 62**'si kayıt dışıdır, bu oranla Türkiye ortalaması olan %39'dan 23 puan yüksektir. Kadınlardın % 82' si erkelerin % 48'i kayıt dışı çalışmaktadır. Bölgede en yüksek kayıt dışılık oranı %99 ile okuma yazma bilmeyen kadınlara aittir. Bu eğitim seviyesindeki erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı ise % 94'tür.

TR 90 bölgesinde 2012 yılı verilerine göre toplam **883** bin kişi işgücüne dahil olmamaktadır. Eğitim durumuna göre işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde lise altı eğitim seviyesindeki grubun % 57 ile en yüksek paya sahip olduğunu görülmektedir. Lise altı eğitimli kişilerin işgücüne katılmama nedenlerinin başında ev işleri ile meşgul olmaları gelmektedir. Yaş grubuna göre bakıldığında ise ilk sırada % 38 ile 55 yaş üstü grup yer almaktadır. İşgücü dışında kalma nedenlerinin başında "özürlü, yaşlı veya hasta" kriteri gelmektedir.

2013 yılı Ocak-Eylül dönemi itibariyle Trabzon Çalışma ve İş Kurumuna kayıtlı işsiz sayısı **24.000**'dir.Aynı dönem itibariyle kuruma yapılan başvuru sayısı ise **17. 996**' dır. Başvuruların eğitim durumuna göre dağılımında en büyük pay % 38 ile ilköğretim

mezunlarına aittir. Bunu % 34 ile ortaöğretim mezunları takip etmektedir.2013 yılı ilk 8 ayında işverenlerden toplam **7.891** açık iş alınmış aynı dönemde **4.846** kişi işe yerleştirilmiştir. En fazla işe yerleştirme Beden İşçisi (Genel) mesleğinde yapılmıştır. Trabzon ilinde 2012 yılında toplamda **293** kurs düzenlenmiş ve **4.219** kişi düzenlenen bu kurslardan faydalanmıştır.

İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre Trabzon ve Türkiye genelinde en fazla işyeri bulunan ilk üç sektör paraleldir. Trabzon 'da en fazla işyerine sahip olan sektör **%27,9**'luk bir oranla Toptan ve Perakende Ticaret iken Türkiye'de **% 25,8**'lik oranla en fazla işyeri İmalat sektöründedir. İkinci sırada ise Trabzon'da %23,2'lik oranla İnşaat sektörü gelirken Türkiye'de % 24,7'lik oran ile Toptan ve Perakende Ticaret gelmektedir. Üçüncü sırayı Trabzon'da %15 'lik pay ile İmalat, Türkiye genelinde % 16,2 ile İnşaat sektörü almaktadır.

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon'daki 2.173 işyerinde toplam 5.075 kişi istihdam edilmektedir. İstihdam edilenlerin % 79'u erkek %21'i kadındır. Kadınların en fazla istihdam edildiği ilk üç sektör sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri iken erkeklerin en fazla istihdam edildiği ilk üç sektör sırasıyla İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat sektörleridir. Genel istihdam durumuna bakıldığında ise en fazla çalışanın bulunduğu ilk üç sektör İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat olarak sıralanmaktadır.

Çalışanların mesleklere göre dağılımında, en fazla çalışanın bulunduğu meslekler Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi ve Büro Memuru(Genel)' dur. Erkeklerin toplamda en fazla çalıştıkları meslek Beden İşçisi (Genel), kadınların ise Temizlik Görevlisi mesleğidir.

Saha çalışmasından elde edilen veriler doğrultusunda Trabzon genelinde **açık iş oranı yüzde 4,5** olarak hesaplanmıştır. Trabzon 'da açık iş oranı en yüksek olan ilk üç sektör sırasıyla İmalat (%6,93), Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (%6,38) ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler (% 6,35) iken ; Türkiye genelinde açık iş oranı en yüksek olan ilk üç sektör Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (% 5,63), Diğer Hizmet Faaliyetleri (%5,58) ve Toptan ve Perakende Ticaret (% 5,44)' tir.

Meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranı; **yüzde 7,0** ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubundadır. Açık iş oranının yüksek olduğu diğer ana meslek grupları ise yüzde 5,5 ile Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar ve yüzde 4,9 ile Profesyonel Meslek Mensuplarıdır. Araştırma kapsamında toplanan açık işlerin mesleklere göre sıralaması yapıldığında Trabzon'da ilk sırayı Garson (Servis Elemanı) mesleği alırken Türkiye genelinde Makineci (Dikiş) mesleği almaktadır. Bu sırayı Trabzon'da Beden İşçisi (Genel) ve Kuruyemiş Paketleme İşçisi meslekleri izlerken Türkiye genelinde Beden İşçisi (Genel) ve Güvenlik Görevlisi meslekleri izlemektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işverenlerin yarısından fazlası personel teminini akraba-eş dost vasıtasıyla karşılanmaktadır. Açık işlerin aranma yollarında İŞKUR, Türkiye genelinde olduğu gibi Trabzon'da da ikinci sırada yer almaktadır.

Araştırma yaptığımız dönemde, temininde güçlük çekilen meslekleri sektörel bazda incelediğimizde en fazla zorluk çekilen sektörün Toptan ve Perakende Ticaret olduğu görülmektedir. Bu sektörü İmalat sektörü takip etmektedir. İnşaat sektörü de üçüncü sırada

yer almaktadır. Meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen mesleklerde hem Trabzon hem de Türkiye geneli için ilk sırada Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu gelmektedir. Bu meslek grubunu Trabzon'da Hizmet ve Satış Elemanları izlerken Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu izlemektedir. Trabzon ilinde en fazla temininde güçlük çekilen meslekler; Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı, Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı ve Elektrikçi (Genel)'dir. Bu mesleklere baktığımızda Beden İşçisi(Genel) dışındaki meslekler nitelik ve mesleki beceri düzeyi yüksek olan mesleklerdir. Mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerini incelediğimizde Trabzon'daki işverenlerin yüzde 58,6'sı eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "tecrübeli eleman bulunamamasını", yüzde 53,9' u "yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasını", yüzde 42,1' i "meslekte eleman bulunamamasını", yüzde 22,0' ı "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini" ve yüzde 11,0'ı "önerilen ücretin yeterli bulunamamasını" göstermiştir.[1]

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Kısa dönem (altı ay) için en fazla istihdam artışı beklenen sektör İnşaat sektörüyken uzun dönem (on iki ay) itibariyle en fazla istihdam artışı beklenen sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Yine kısa dönemde en fazla istihdam artışı beklenen meslek güvenlik görevlisi mesleğiyken uzun dönemde en fazla istihdam artışının beden işçisi (genel) mesleğinde olacağı beklenmektedir.

31 Aralık 2013 itibariyle meslekler bazında beklenen artışa bakıldığında Trabzon ili için ilk üç sırada Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı) Ve Beden İşçisi-Bina İnşaatı meslekleri yer almaktadır. Sektörel bazda istihdam artışı beklentisinde ise Trabzon' da ilk sırayı İnşaat sektörü alırken Toptan ve Perakende Ticaret sektörü ikinci sırada, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü ise üçüncü sırada yer almaktadır. 31 Aralık 2013 itibariyle istihdam azalışının en fazla yaşanacağı mesleklerin başında Çay Üretim Ve İşleme/Çay Teknolojisi Teknisyeni, Çay Eksperi Ve Tünel Kalıpçı-İnşaat gelmektedir.

30 Haziran 2014 itibariyle Trabzon ili için en fazla istihdam artışı beklentisi olan sektörler Toptan ve Perakende Ticaret, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İnşaat sektörleridir. En fazla istihdam artışı beklenen meslekler ise Beden İşçisi (Genel), Güvenlik Görevlisi(Silahlı) Ve Beden İşçisi-Bina İnşaatı şeklindedir.

Trabzon İli İşgücü Piyasası Talep Araştırması sonuçlarına göre 2013 yılının Aralık ayı sonu itibarıyla net istihdam değişim oranı % 4,5 iken bu oran 2014 yılı Haziran ayı sonunda 1 puan artış göstererek % 5,5'e yükselmiştir. 2013 Yılı sonu itibariyle, sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa en yüksek istihdam artışı beklenen sektörlerin; % 17,7 ile Gayrimenkul Faaliyetleri ve % 10,4 ile İnşaat olduğu görülmüştür. 2014 yılının ilk yarısı sonu itibariyle sektörler içerisinde istihdam değişimine oransal olarak bakılacak olursa en yüksek net istihdam artışı beklenen sektörlerin; % 9,7 ile İdari ve Destek Hizmeti Faaliyetleri ve % 6,8 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleri olduğu görülür.

[1] Bir mesleğin temininde güçlük çekilme nedeni olarak birden fazla neden gösterilebildiğinden dolayı oranların toplamı %100'den fazla çıkabilmektedir.

GİRİŞ

İşgücü piyasası analiz çalışmasının temel hedefleri Trabzon ilinde sektörel bazda işgücü talebine ilişkin en gerçekçi ve güncel durumu belirlemek, ilin istihdam yapısını ortaya koymak, sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü tespit etmek, işsizlikle mücadele çalışmalarının etkinliğini artırmaya yönelik yapılacak çalışmalara yön verecek verileri derlemektir.

İşgücü piyasalarının üzerinde etkisi olan sosyal ve ekonomik yapıların mevcut durumlarının ve gelişim eğilimlerinin genel hatlarıyla incelenmesi, birtakım parametrelerin daha iyi anlaşılmasına ve gözden kaçırılan yeni durumlara ulaşılmasına gerçek anlamda yardımcı olacaktır.

Trabzon ilindeki işgücü piyasasını oluşturan sektörlerin mevcut durumunun ve gelecek eğilimlerinin ortaya konulması, geleceğe yönelik sağlıklı kararların alınması ve kaynakların rasyonel bir biçimde kullanılması açısından son derece önemlidir. Bunun için, işgücünün talep tarafını oluşturan işletmelere uygulanan anketler ile sözü edilen etkilerin belirlenmesine olanak sağlanmıştır.

Trabzon ili İşgücü Piyasası Analiz raporu iki ana bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölümde ilin işgücü piyasasını etkileyen temel unsurlardan ekonomik veriler, nüfus ve eğitim göstergeleri ile işgücü göstergeleri birlikte ele alınarak, il işgücü piyasasının genel görünümü analiz edilmiş; ayrıca İŞKUR verilerinden de yararlanılarak ilin işgücü piyasası İŞKUR verileri ile analiz edilmiştir.

İkinci bölümde ise İşgücü Talep Araştırması sonuçları analiz edilerek Trabzon ili işgücü talep yapısı ortaya koyulmuştur. İşgücü Talep verilerine yönelik veri setlerinin temini doğrultusunda uygulanan İşgücü Talep Araştırmasının amacı işverenlerin açık işlerini tespit etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişimleri izlemektir.

Trabzon İşgücü Piyasası Analizi raporunda çeşitli kaynaklardan derlenen veriler kullanılmıştır. İlk iki bölüm çerçevesinde genel ekonomik durum, demografik yapı ve eğitim durumuna ait verilerle, Trabzon ili işgücü piyasasında işgücü arzına ait veriler Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından hazırlanan Genel Nüfus Sayımları ve Hanehalkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu verilerden bir kısmı Trabzon iline özel olsa da, işgücü arzına ait birçok veri il bazında değil NUTS2 bölgelendirme sistemi çerçevesinde Trabzon ilinin yer almış olduğu TR90 bölgesi (Trabzon, Giresun, Ordu, Gümüşhane, Rize ve Artvin) geneline ait verilerdir. Bu verilerin büyük çoğunluğu 2011 yılına aittir.

Trabzon iline özel kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizlere ilişkin en yeni veriler Trabzon Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü tarafından temin edilmiştir. Raporun işgücü talebi ile ilgili bölümünde ise İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın sonucunda elde edilen veriler kullanılmaktadır. Araştırma çerçevesi Trabzon ilinde 10 ve daha fazla çalışanı olan yerel birim işyerleri[2] ile sınırlıdır. İşyerleri listesi TÜİK' in 2012 yılı Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi listesinden

[2] Yerel birim coğrafi olarak tanımlanan bir yerdeki mal ve hizmetlere ilişkin faaliyetleri ya da bunların bir kısmını yürüten bir girişim ya da girişimin bir parçasıdır. Yerel birim girişimin; merkez, büro, mağaza, büfe, fabrika, atölye, maden ocağı, şantiye, otel, lokanta, kafe, okul, hastane, depo gibi adresi coğrafi olarak tanımlanabilen

oluşturmuştur[3]. İktisadi faaliyetlerin sınıflamasında Avrupa Birliği Ekonomik Faaliyetler Sınıflaması NACE Rev.2 kullanılmış ve sınıflamada yer alan 21 ana sektörden 17'si[4] kapsama dahil edilmiştir.

Trabzon için İşgücü Piyasası Talep Araştırması'nın alan uygulaması 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş, araştırmada yüz yüze görüşme yöntemi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar içerisinde işyeri cevap durumlarına göre ağırlıklandırma yapılmıştır. Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi[5] yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir.

Tüm iller ve Türkiye geneli için ayrı ayrı hazırlanan İşgücü Piyasası Analizi Raporlarına www.iskur.gov.tr adresi üzerinden erişebilirsiniz.

---

bir yerdeki yerleşik olan bölümüdür. Bu yerde ekonomik faaliyet tek bir girişim için bir ya da daha çok kişinin tam gün ya da kısmi olarak çalışmasıyla yürütülür. Girişim merkezinin bulunduğu yer de bir yerel birimdir.

[3] Çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için işyeri cevapsızlık formu doldurulmuştur.

[4] Madencilik ve taşocakçılığı; İmalat; Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı; Su temini, kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri; İnşaat; Toptan ve perakende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin onarımı; Ulaştırma ve depolama; Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri; Bilgi ve iletişim; Finans ve sigorta faaliyetleri; Gayrimenkul faaliyetleri; Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler; İdari ve destek hizmet faaliyetleri; Eğitim; İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri; Kültür,sanat,eğlence,dinlence ve spor; ve Diğer hizmet faaliyetleri.

[5] Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi

R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

BİRİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASININ GENEL GÖRÜNÜMÜ

İŞGÜCÜ PİYASASINI ETKİLEYEN UNSURLAR: ARKA PLAN

İşgücü arz analizlerinde kullanılan veri setlerinden nüfus ve eğitim göstergelerini iller itibariyle ve yıllık bazda bulmak mümkün iken ekonomik yapı ve işgücü piyasası veri setlerinin tümünü iller bazında elde etmek mümkün değildir. Bu veri setlerinin büyük bir kısmı bölgesel (İBBS 2 bölgeleri)[6] veri setleridir. Bölgeler mümkün oldukça illerin sosyo-ekonomik yapıları dikkate alınarak bir araya getirilmeye çalışılsa da iller arası gelişmişlik indeksi dikkate alındığında bölgelerin oluştuğu iller arasında farklılıklar ortaya çıkabilmektedir. Bu nedenle bölgesel göstergelerin, kapsadığı illeri temsil ettiğini söylemek her bölge için geçerli olmayabilmektedir ve bölge istatistikleri kullanılarak yapılan yorumlarda bu hususa dikkat edilmelidir.

Bu durum Trabzon ilinin yer aldığı TR 90 (Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane illerini içeren bölge) için de geçerlidir.Trabzon, Rize ile benzer sosyo- ekonomik gelişmişlik sıralamasında üst sıralarda yer alırken, Artvin, Giresun , Ordu ve Gümüşhane daha alt sıradadır.

EKONOMİK VERİLER

Trabzon ilinin Türkiye ekonomisi içindeki yerini belirlemede yardımcı olacak önemli ekonomik göstergelerden biri Gayri Safi Katma Değer (GSKD)' dir. Fakat bu verilere il bazında ulaşmak mümkün olmamakla beraber Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2008 yılından itibaren İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması (İBBS) çerçevesinde bölgesel bazlı olarak Türkiye'nin bölgesel GSKD verilerini açıklamaya başlamıştır. İBBS' ye göre Trabzon, Artvin, Gümüşhane, Ordu, Rize ve Giresun illeri TR 90 olarak sınıflandırılmıştır.

Tablo 1 :Sektörlere Göre Bölgesel Paylar- TR 90

YILLAR	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER
2004	3,5	2,0	2,6
2005	4,5	2,1	2,6
2006	4,8	1,9	2,6
2007	4,5	2,0	2,6
2008	4,5	2,0	2,7
2009	3,7	2,1	2,7
2010	3,7	2,2	2,6

Kaynak: TÜİK,Sektörlere Göre Bölgesel Paylar-İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey2(2004-2010)

[6] Bölgesel sınıflama üç düzeyden oluşmaktadır. İlk aşamada idari yapıya uygun olarak 81 il, 3.düzeyde bölge birimleri olarak tanımlanmıştır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve coğrafi yönlerden benzer illerin belirli bir nüfus büyüklüğü de dikkate alınarak gruplanması ile 26 birim 2. Düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır. Yine aynı kritere göre 2. düzey bölge birimlerinin gruplanması sonucu 12 birim 1. düzeyde bölge birimleri tanımlanmıştır.

TÜİK, İstatistiki Bölge Sınıflandırması çerçevesinde bölgesel bazlı olarak Türkiye Sektörlere Göre Bölgesel Pay verilerini 2004 yılından itibaren açıklamıştır. Nihai veri 2010 yılına aittir.

TR 90 bölgesinde gayri safi katma değerin sektörlere göre payları incelendiğinde 2010 yılı için ağırlık Tarım sektöründedir (% 3,7). Bunu sırasıyla Hizmetler (%2,6) ve Sanayi (2,2) sektörleri izlemektedir. Ayrıca bölgesel payların en fazla dalgalanma gösterdiği sektör de yine Tarım sektörü olmuştur.

Tablo 2 :Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- TR90

YILLAR	TARIM	SANAYİ	HİZMETLER
2004	14,8	21,8	63,4
2005	18,0	21,9	60,2
2006	17,2	20,8	62,0
2007	14,8	21,7	63,4
2008	14,4	20,9	64,7
2009	12,9	20,3	66,8
2010	13,2	22,1	64,6

Kaynak: TÜİK, Sektörlerin GSKD İçindeki Payları- İstatistiki Bölge Birimleri Sınıflaması Düzey2(2004-2010)

Sektörlerin TR 90 bölgesi için gayri safi katma değer içindeki payları incelendiğinde GSKD bakımından bölgedeki hakim sektörün Hizmetler sektörü olduğu söylenebilir. Bölge içinde toplam gayri safi katma değerin % 64,6 'sı Hizmetler sektöründedir. Bölge içinde Sanayi sektörünün bölgenin toplam gayri safi katma değeri içindeki payı % 22,1 iken Tarım sektörünün bölgenin toplam gayri safi katma değer içindeki payı %13,2' dir.

Tablo 3 : Kişi Başına GSKD,TR 90 -TÜRKİYE

TR 90							
	2004	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*
TL	5076	6.168	7.033	7.880	9.042	8.983	10.160
USD $	3.545	4.577	4.882	6.063	7.059	5.816	6.765
TÜRKİYE							
	2004	*2005*	*2006*	*2007*	*2008*	*2009*	*2010*
TL	7.307	8.338	9.632	10.744	12.020	12.000	13.406
USD$	5.103	6.187	6.686	8.267	9.384	7.769	8.926

Kaynak: TÜİK

2004-2010 yılları arası kişi başına düşen gayri safi katma değer TR 90 bölgesi için % 100 artış göstererek 5.076 TL ' den 10.160 TL'ye çıkmıştır. Türkiye genelinde ise 2004-2010 yılları arası kişi başına düşen gayri safi katma değer % 83,5 artış göstermiştir.

Türkiye geneli için 2010 yılı itibariyle kişi başına GSKD 13.406 TL' dir.

Tablo 4 :Kişi Başına GSKD , Bir Önceki Yıla Göre Artış Oranı, %, TR90- TÜRKİYE

TR 90						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	21,513%	14,023%	12,043%	14,746%	-0,652%	13,102%
USD $	29,111%	6,663%	24,191%	16,427%	-17,608%	16,317%
TÜRKİYE						
	2005	2006	2007	2008	2009	2010
TL	14,109%	15,519%	11,545%	11,876%	-0,166%	11,716%
USD $	21,242%	8,065%	23,646%	13,511%	-17,210%	14,892%

Kaynak: TÜİK

Kişi başına GSKD' nin bir önceki yıla göre artış oranı incelendiğinde TR 90 bölgesi için en fazla artışın 2005, Türkiye geneli için ise 2006 yıllarında olduğu görülür.

Tablo 5 : Yatırım Teşvikleri, 2012

Sıra	İLLER	Belge Adedi	SABİT YATIRIMLAR (MİLYON TL)	İSTİHDAM	Sıra	İLLER	Belge Adedi	SABİT YATIRIMLAR (MİLYON TL)	İSTİHDAM
	Türkiye Geneli	**4.326**	**57.714**	**147.065**	41	Kastamonu	29	313	821
1	İzmir	210	8.918	7.367	42	Van	68	300	1.496
2	İstanbul	573	4.991	17.920	43	Erzincan	17	292	255
3	Adana	89	2.837	2.017	44	Giresun	21	251	413
4	Kocaeli	164	2.783	5.835	45	Kars	14	235	557
5	Bursa	215	2.603	6.738	46	Karaman	18	233	717
6	Hatay	67	2.278	2.088	47	Çanakkale	16	217	433
7	Gaziantep	227	1.875	4.515	48	Niğde	22	213	795
8	Antalya	115	1.813	6.956	49	Batman	38	172	3.731
9	Ankara	178	1.712	8.354	50	Sivas	39	165	902
10	Manisa	102	1.479	2.979	51	Kırıkkale	16	163	338
11	K.Maraş	74	1.428	2.092	52	Erzurum	18	156	301
12	Mardin	48	1.193	2.865	53	Yozgat	28	143	809
13	Tekirdağ	121	1.168	3.712	54	Elazığ	31	125	567
14	Eskişehir	52	1.117	3.058	55	Zonguldak	25	124	609
15	Mersin	95	1.110	2.282	56	Siirt	7	123	731
16	Muş	19	1.042	432	57	Tokat	28	119	1.036
17	Balıkesir	68	952	1.915	58	Burdur	30	115	542
18	Aydın	51	912	2.262	59	Rize	14	106	407
19	Konya	198	852	3.901	60	Bitlis	27	104	915
20	Yalova	24	718	1.651	61	Çorum	22	102	641
21	Aksaray	24	701	1.801	62	Ordu	24	100	1.268
22	Afyonkarahisar	59	670	1.449	63	Isparta	17	96	293

23	Bilecik	19	641	1.132	64	Sinop	13	84	416
24	Adıyaman	29	620	1.274	65	Nevşehir	30	78	552
25	Şanlıurfa	99	602	5.657	66	Ağrı	17	78	1.704
26	Muğla	57	595	2.030	67	Edirne	17	78	422
27	Sakarya	44	544	2.359	68	Bingöl	14	76	540
28	Bolu	14	537	658	69	Amasya	21	73	770
29	Kayseri	66	522	1.816	70	Bartın	7	53	224
30	Kırşehir	11	501	188	71	Kilis	8	48	244
31	Düzce	48	498	3.555	72	Karabük	3	46	155
32	Malatya	45	487	2.425	73	Artvin	12	45	205
33	Kırklareli	25	450	634	74	Şırnak	12	33	338
34	Denizli	71	408	1.364	75	Bayburt	5	33	99
35	Samsun	45	396	840	76	Iğdır	10	28	416
36	Diyarbakır	68	350	2.620	77	Hakkari	7	23	103
37	Uşak	31	350	489	78	Çankırı	9	23	99
38	Kütahya	36	342	1.151	79	Tunceli	4	17	86
39	Osmaniye	27	326	502	80	Gümüşhane	5	14	79
40	Trabzon	40	318	933	81	Ardahan	3	8	26

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı, Yatırım Teşvik İstatistikleri

2012 yılı Türkiye geneli yapılan sabit yatırımların toplam tutarı 57.714 milyon TL olup bu yatırımlar neticesinde 147.065 kişinin istihdam edilmesi sağlanmıştır. Sabit yatırımların illere göre dağılımında İzmir, İstanbul ve Adana ilk üç sırada yer almaktadır. 2012 yılı yatırım teşviklerinde Trabzon 40. Sırada yer almaktadır. Trabzon'da yapılan 318 Milyon TL 'lik yatırıma karşılık 933 kişi istihdam edilmiştir.

Tablo 6 :Sabit Yatırımlar Ve İstihdam, Trabzon, 2012

SEKTÖRLER	SABİT YATIRIMLARIN TOPLAMI (MİLYON TL)		İSTİHDAMIN TOPLAMI	
	Yerli Sermaye	Yabancı Sermaye	Yerli Sermaye	Yabancı Sermaye
ENERJİ	162	-	95	-
HİZMETLER	110	20	574	120
İMALAT	24	-	124	-
MADENCİLİK	3	-	20	-
GENEL TOPLAM	299	20	813	120

Kaynak: Ekonomi Bakanlığı Teşvik Uygulama ve Yabancı Sermaye Genel Müdürlüğü

Trabzon ili için yapılan yerli ve yabancı yatırımlar incelendiğinde en fazla yatırımın Enerji sektörüne yapıldığı görülür, bunu sırasıyla Hizmetler sektörü, İmalat sektörü ve Madencilik sektörü takip etmektedir. İlde yabancı sermaye yatırımı yapılan sektörün sadece Hizmetler sektörü olduğu da Tablo-6' da görülmektedir. Buna karşılık en fazla istihdamın sağlandığı sektör de Trabzon ili için Hizmetler sektörüdür. İstihdam miktarı açısından Hizmetler sektörünü sırasıyla İmalat, Enerji ve Madencilik sektörleri takip etmektedir.

Tablo 7 :Kamu Yatırımları, 2012, Bin TL

SIRA	İLLER	TOPLAM	SIRA	İLLER	TOPLAM
	TÜRKİYE	**44 434 287**	41	ORDU	165 005
1	ANKARA	3 553 371	42	ZONGULDAK	161 085
2	İSTANBUL	2 559 243	43	EDİRNE	156 444
3	ARTVİN	849 704	44	ELAZIĞ	149 298
4	DİYARBAKIR	798 074	45	KARS	143 877
5	MARDİN	721 380	46	ŞIRNAK	142 916
6	İZMİR	704 596	47	DENİZLİ	142 697
7	ŞANLIURFA	647 736	48	GİRESUN	131 168
8	KONYA	490 647	49	KARAMAN	130 059
9	İÇEL	460 100	50	KIRKLARELİ	123 329
10	KAHRAMANMARAŞ	458 777	51	HAKKARİ	120 629
11	BURSA	452 297	52	TEKİRDAĞ	120 266
12	ANTALYA	420 393	53	KASTAMONU	118 268
13	GAZİANTEP	360 239	54	TOKAT	117 926
14	HATAY	314 474	55	AMASYA	116 556
15	BALIKESİR	303 386	56	MUŞ	115 543
16	SAKARYA	293 606	57	RİZE	112 406
17	ADIYAMAN	293 123	58	ÇORUM	109 836
18	MUĞLA	272 652	59	KIRŞEHİR	100 556
19	AĞRI	268 942	60	YOZGAT	99 266
20	ESKİŞEHİR	268 816	61	BOLU	96 735
21	SİVAS	267 693	62	KARABÜK	88 592
22	KÜTAHYA	266 085	63	UŞAK	85 554
23	ADANA	265 061	64	BURDUR	85 255
24	SAMSUN	260 496	65	BARTIN	84 973
25	MANİSA	260 034	66	ISPARTA	83 773
26	ERZURUM	248 984	67	SİİRT	81 028
27	VAN	246 980	68	ÇANKIRI	76 642
28	BATMAN	241 415	69	DÜZCE	76 352
29	AFYONKARAHİSAR	229 366	70	BİTLİS	73 424
30	KAYSERİ	221 099	71	NİĞDE	65 449
31	ÇANAKKALE	220 887	72	GÜMÜŞHANE	62 188
32	KOCAELİ	217 842	73	OSMANİYE	60 115
33	TRABZON	196 057	74	IĞDIR	58 445
34	AKSARAY	187 970	75	KİLİS	56 030
35	AYDIN	184 076	76	TUNCELİ	52 911
36	KIRIKKALE	183 619	77	NEVŞEHİR	51 679
37	ERZİNCAN	175 727	78	ARDAHAN	47 275

38	BİNGÖL	169 863	79	BİLECİK	43 897
39	SİNOP	165 884	80	YALOVA	37 078
40	MALATYA	165 238	81	BAYBURT	33 790

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

2012 kamu yatırımlarının dağılımına bakıldığında Trabzon 196.057 Bin TL ile 33. Sırada yer alırken 2013 kamu yatırımlarında 223.059 TL ile 37. Sırada yer almaktadır.

Grafik 1 :Trabzon İlinde Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı, %, 2013

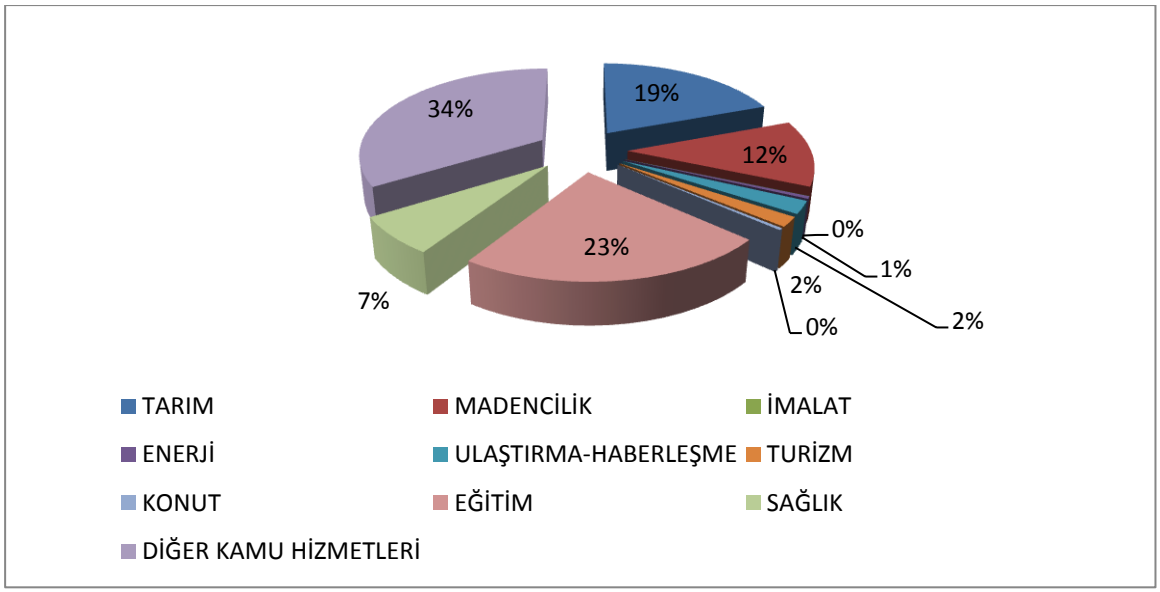

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

2013 yılı kamu yatırımlarının sektörel dağılımına bakıldığında Trabzon ilinde en yüksek kamu yatırımının % 34 oranla Diğer Kamu Hizmetleri alanında gerçekleştiği görülmektedir. Bu sektörü % 23 'lük oran ile Eğitim sektörü izlerken Tarım alanında yapılan yatırımlar % 19'luk oranla üçüncü sırada gelmektedir.

Tablo 8 :2013 Yılı Kamu Yatırımlarının Sektörel Dağılımı,Bin TL

	TRABZON	TÜRKİYE
Tarım	43.238	6.002.624
Madencilik	27.062	1.790.700
İmalat	0	683.350
Enerji	1.022	4.290.765
Ulaştırma-Haberleşme	5.233	14.967.255
Turizm	4.011	356.545
Konut	800	613.250
Eğitim	51.071	8.419.268
Sağlık	15.500	3.169.890
Diğer Kamu Hizmetleri	75.572	12.587.973
Toplam	223.509	52.881.620

Kaynak: Kalkınma Bakanlığı

Kamu yatırımları açısından bakıldığında 2013 yılında Trabzon ili toplam 223.509 Bin TL' lik kamu yatırımı ile 37. sırada yer almaktadır. Bu miktar Türkiye genelinde aynı yıl içerisinde gerçekleşen kamu yatırımlarının % 0,42' sine denk gelmektedir.

Tablo 9 :Açılan-Kapanan İşyerleri, Trabzon

İL ADI	2012 ARALIK (BİR AYLIK)								2011 ARALIK (BİR AYLIK)							
	KURULAN			TASFİYE		KAPANAN			KURULAN			TASFİYE		KAPANAN		
	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.	ŞİRKET	KOOP.	ŞİRKET	KOOP.	GER. KİŞİ TİC. İŞL.
TRABZON	18	1	21	7	2	9	0	5	25	1	33	15	2	1	3	7

Kaynak:www.tobb.org.tr

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği verilerine göre Trabzon'da kurulan/kapanan işyerleri istatistiklerine baktığımızda 2012 yılı Aralık ayında bir önceki yılın aynı dönemine göre şu değişiklikler göze çarpmaktadır.

- Kurulan şirket sayısı % 28 oranında azalmıştır.
- Kapanan şirket sayısı bir önceki yıla göre 8 kat artmıştır.
- Kurulan kooperatif sayısında bir önceki yıla göre değişim yaşanmazken 2012 yılında kapanan kooperatif olmamıştır.
- Kurulan gerçek kişi işletme sayısı %36 azalırken kapanan gerçek kişi işletme sayısı %29 azalmıştır.
- Tasfiyeye giren şirket sayısı %53 azalırken, tasfiyeye giren kooperatif sayısı değişmemiştir.

Bu durumda oransal değişimin en fazla kapanan şirket sayısında olduğu, kapanan şirket sayısında artış yaşanırken tasfiyeye giren sayısında yüksek bir oranda azalma görülmüştür.

NÜFUS GÖSTERGELERİ

Demografik yapı ile işgücü piyasası arasında sıkı bir ilişki vardır. İşgücü arzını etkileyen etmenler nüfus dinamikleri tarafından belirlenir. Bu dinamikler doğum, ölüm, göç gibi olayları içerir. Çalışma çağı nüfusun artması veya azalması ise istihdam ve işsizlik oranlarını doğrudan etkilemektedir.

Trabzon iline ait 2012 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına bakıldığında toplam nüfusun 757.898 kişi olduğu görülmektedir. Trabzon ili bu nüfusu ile Türkiye toplam nüfusunun %1'ini oluşturmaktadır. İlin nüfusu içinde kadın/erkek oranına bakılacak olursa nüfusun %49'unun erkek, %51'inin ise kadın olduğu görülür. Trabzon ili nüfusu 2010 ve 2011 yılında azalırken 2012 yılında artış göstererek 757.898 kişi olmuştur.

Tablo 10 :Yerleşim Yerine Göre Nüfus,TRABZON

	İL/İLÇE MERKEZLERİ			BELDE/KÖY			TOPLAM		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
2009	408.103	203.480	204.623	357.024	175.122	181.902	765.127	378.602	386.525
2010	415.652	206.664	208.988	348.062	170.395	177.667	763.714	377.059	386.655
2011	421.504	210.023	211.481	335.849	164.403	171.446	757.353	374.426	382.927
2012	426.882	212.603	214.279	331.016	162.074	168.942	757.898	374.677	383.221

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Trabzon iline ait 2012 yılı ADNKS sonuçlarına bakıldığında nüfusun %56'sının il/ilçe merkezlerinde %44'ünün ise belde/köylerde ikamet ettiği görülür. Hem kırsal hem de kentsel kesimdeki nüfusun çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11 :Yaş Gruplarına Göre Nüfus,TRABZON (2012)

YAŞ GRUBU	TOPLAM	ERKEK	KADIN
0-14	161413	82424	78989
15-19	64.878	32.984	31.894
20-24	63.402	32.038	31.364
25-29	58.497	30.022	28.475
30-34	58.155	29.530	28.625
35-39	53.202	26.808	26.394
40-44	50.072	25.406	24.666
45-49	51.314	25.313	26.001
50-54	45.321	23.002	22.319
55-59	41.531	20.157	21.374
60-64	30.703	15.105	15.598
65+	79.410	31.888	47.522
TOPLAM	**757.898**	**374.677**	**383.221**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

2012 yılı verilerine göre Trabzon ilinde nüfusun yaş yapısına bakıldığında çalışma çağındaki nüfusun (15-64 kabulü ile) tüm nüfusun % 68'ini oluşturduğu görülür (517.075 kişi). Bu orana dayanarak ilin, genç bir nüfusa sahip olduğu söylenebilir. Bunun dışında çocuk nüfusunun (0-14 yaş) toplam nüfusun %21' ini ve yaşlı nüfusunun (65+)'da toplam nüfusun %11' ini oluşturduğu verilerden hesaplanabilir.

Tablo 12 :Geniş Yaş Gruplarına Göre Nüfusun Yıllar İtibariyle Dağılımı,TRABZON

YAŞ GRUBU		0-14	15-64	65+	TOPLAM
2009	Toplam	**173.518**	**518.112**	**73.497**	**765.127**
	Erkek	88.444	260.571	29.587	**378.602**
	Kadın	85.074	257.541	43.910	**386.525**
2010	Toplam	**170.795**	**516.504**	**76.415**	**763.714**
	Erkek	87.172	259.077	30.810	**377.059**
	Kadın	83.623	257.427	45.605	**386.655**
2011	Toplam	**165.110**	**514.587**	**77.656**	**757.353**
	Erkek	84.365	258.764	31.297	**374.426**
	Kadın	80.745	255.823	46.359	**382.927**
2012	Toplam	**161.413**	**517.075**	**79.410**	**757.898**
	Erkek	82.424	260.365	31.888	**374.677**
	Kadın	78.989	256.710	47.522	**383.221**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yıllara göre nüfus dağılımları incelendiğinde çocuk nüfusunda (0-14 yaş) sürekli bir azalış, yaşlı nüfusunda (65+) sürekli bir artış gözlemlenmektedir. Çalışma çağındaki nüfusun (15-64) ise 2011 yılına kadar düşüş gösterdiği 2012 yılında ise arttığı görülmektedir.

Geniş yaş grubuna göre nüfusun cinsiyet kırılımına bakıldığında ise 65 yaş üstü nüfus haricinde diğer iki geniş yaş aralığındaki nüfusta kadınların oranının erkeklerden düşük olduğu görülmektedir.

Grafik 2 : Yaş Bağımlılık Oranı,TRABZON, 2012

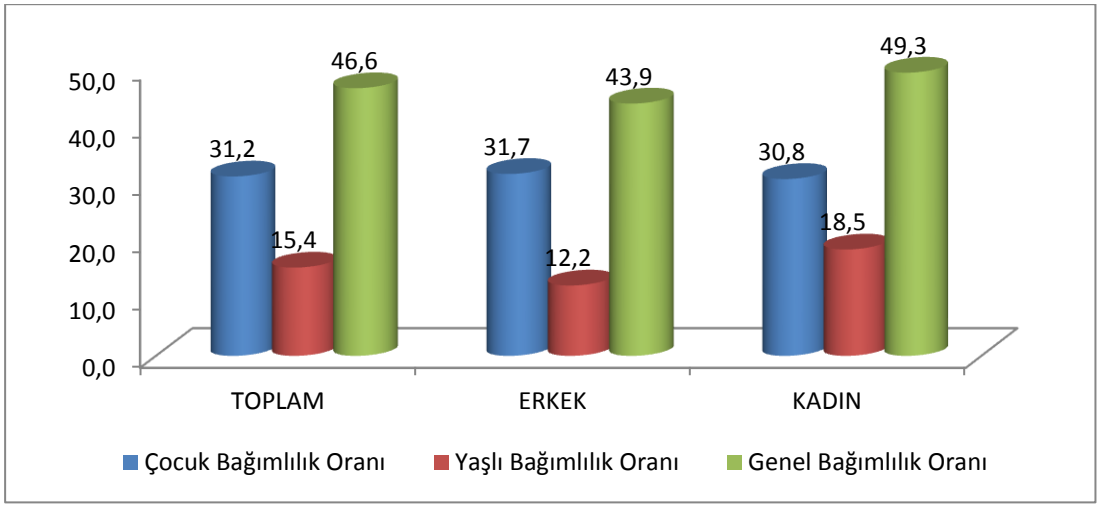

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yaş bağımlılık oranı çalışma yaşındaki her 100 kişinin teorik anlamda bakmak zorunda olduğu çalışma yaşı dışında kalan yaşlı ve çocuk nüfusunu belirtmesi bakımından anlamlıdır. Yani bu oran üretime katkıda bulunan çalışma yaşındaki nüfusun kendileri ile birlikte üretime katılmayan nüfusa da yetecek kadar üretimde bulunması gerektiğini göstermektedir.

Trabzon genelinde 2012 yılı itibariyle çocuk bağımlılık oranı %31,2 yaşlı bağımlılık oranı %15,4 ve genel bağımlılık oranı %46,6 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 13 :Bitirilen Eğitim Düzeyi ve Cinsiyete Göre Nüfus (15+ Yaş) , 2012

	TÜRKİYE			TRABZON		
Bitirilen eğitim düzeyi	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**	**Toplam**	**Erkek**	**Kadın**
Okuma yazma bilmeyen	2.784.257	474.016	2.310.241	36.273	4.743	31.530
Okuma yazma bilen fakat bir okul bitirmeyen	3.784.667	1.209.967	2.574.700	40.047	10.834	29.213
İlkokul mezunu	15.220.028	6.606.954	8.613.074	148.650	64.258	84.392
İlköğretim mezunu	11.617.159	6.587.279	5.029.880	105.522	57.750	47.772
Ortaokul veya dengi okul mezunu	2.849.999	1.736.233	1.113.766	30.018	18.689	11.329
Lise veya dengi okul mezunu	12.096.830	6.951.695	5.145.135	145.751	84.380	61.371
Yüksekokul veya fakülte mezunu	5.913.187	3.400.307	2.512.880	66.750	39.609	27.141
Yüksek lisans mezunu	416.741	245.621	171.120	3.678	2.179	1.499
Doktora mezunu	122.619	75.746	46.873	1.459	991	468
Bilinmeyen	1.716.318	883.798	832.520	16.900	8.154	8.746
Toplam	**56.521.805**	**28.171.616**	**28.350.189**	**595.048**	**291.587**	**303.461**

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Bitirilen eğitim düzeyine göre 15 yaş ve üstü nüfus incelendiğinde hem Türkiye genelinde (%26,9) hem de Trabzon'da (%24,9) ilk sırada ilkokul mezunları yer almaktadır. Bunu ikinci sırada ilköğretim mezunları, üçüncü sırada ise lise veya dengi okul mezunları izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Trabzon'da en az nüfusa ise doktora mezunlarının sahip olduğu görülmektedir.

Grafik 3 :Bitirilen Eğitim Düzeyine Göre Nüfusun Dağılımı, Türkiye-Trabzon, 2012

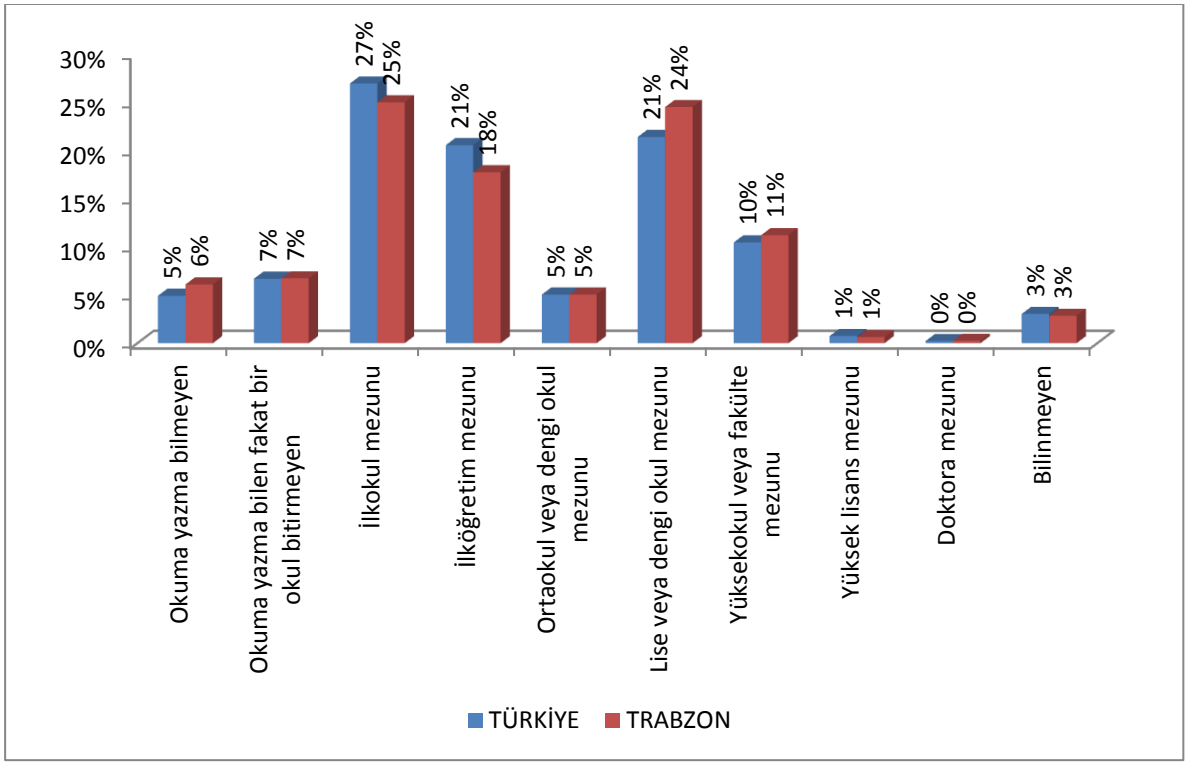

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Tablo 14 :İlin aldığı göç, verdiği göç, net göç ve net göç hızı (2009 - 2012)

YILLAR	Nüfus	Aldığı Göç	Verdiği Göç	Net Göç	Net Göç Hızı (‰)
2009	765.127	36.868	26.474	10.394	13,68
2010	763.714	29.130	36.546	-7.416	-9,66
2011	757.353	24.858	38.446	-13.588	-17,78
2012	757.898	21.864	25.478	-3.614	-4,76

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

Yıllar itibariyle bakıldığında Trabzon ilinin aldığı göç sürekli azalmış, verdiği göç ise 2011 yılına dek artış gösterirken 2012 yılında ani bir düşüş göstermiştir.Net göç ve net göç hızı 2009 yılı dışındaki yıllarda negatif bir seyir izlemektedir.

Tablo 15 :Trabzon İlinin En Fazla Göç Aldığı ve Göç Verdiği İller,2012

En Fazla Göç Aldığı İller	En Fazla Göç Verdiği İller
İstanbul	İstanbul
Ankara	Ankara
Samsun	Samsun
Rize	Bursa
Gümüşhane	Kocaeli
Giresun	Rize
Kocaeli	Gümüşhane
Bursa	Giresun
Ordu	Sakarya
Erzurum	Erzurum

Kaynak: TÜİK, ADNKS Sonuçları

2012 yılı itibariyle Trabzon ilinin en fazla göç aldığı ve göç verdiği illerin benzerlik gösterdiği görülür. Trabzon ilinin en çok göç verdiği illerin İstanbul ve Ankara gibi şehirler olması, göçün ağırlıklı olarak iş olanakları ve eğitim sebepleriyle gerçekleştiğini düşündürmektedir.

EĞiTiM GÖSTERGELERİ

Türkiye'de 1990'ların başlarından beri bütün eğitim düzeylerinde olanaklar ve fırsatlar artmıştır.1997'de 4306 sayılı yasa ile zorunlu eğitimin ilkokuldan sonra ortaokulu da içine alarak sekiz yıla çıkarılması, bu dönem içerisinde birçok kamu üniversiteleri ve özel üniversiteler açılması okullaşma oranlarını bütün düzeylerde artmıştır.

Tablo 16 : Eğitim Seviyesine Göre Okullaşma Oranları,TRABZON

OKULLAŞMA ORANI	İLKÖĞRETİM			ORTAÖĞRETİM			GENEL ORTAÖĞRETİM			MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
BRÜT	105,4	105,5	105,3	104	102,5	105,5	52,2	49,7	54,8	58,9	61,8	55,9
NET	98,9	98,7	99,1	95,8	96,1	95,4	38,1	35,3	41,0	45,5	48,6	42,3

Kaynak:www.meb.gov.tr-Milli Eğitim İstatistikleri,Örgün Eğitim 2012-2013

Trabzon ili için net okullaşma oranları 2011-2012 öğretim yılında ilköğretim için %98,5 iken 2012-2013 öğretim yılında %98,9 olarak gerçekleşmiştir. Aynı şekilde ortaöğretimde net okullaşma oranı 2011-2012 öğretim yılı için %80,7 iken 2012-2013 öğretim yılı için %95,8 ; genel ortaöğretimde 2011-2012 öğretim yılı için %39,4 iken 2012-2013 öğretim yılı için %38,1 ve mesleki ve teknik ortaöğretimde 2011-2012 öğretim yılı için %41,3 iken 2012-2013 öğretim yılı için %45,5 olarak gerçekleşmiştir.

Trabzon ilinin net okullaşma oranları ilköğretim hariç tüm diğer eğitim seviyelerinde Türkiye ortalamasının üzerinde seyretmektedir.

Tablo 17 : Ortaöğretimde Kayıtlı Toplam Öğrenci Sayısı,TRABZON

	TOPLAM	ERKEK	KADIN
Toplam	54.855	27.968	26.887
Şehir	50.940	25.946	24.994
Köy	3.915	2.022	1.893

CİNSİYET	GENEL ORTAÖĞRETİM			MESLEKİ VE TEKNİK ORTAÖĞRETİM		
	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY	TOPLAM	ŞEHİR	KÖY
ERKEK	12.468	11.503	965	15.500	14.443	1.057
KADIN	13.310	12.257	1.053	13.577	12.737	840
TOPLAM	**25.778**	**23.760**	**2.018**	**29.077**	**27.180**	**1.897**

Kaynak: www.meb.gov.tr-Milli Eğitim İstatistikleri,Örgün Eğitim 2012-2013

Trabzon ilinde 2012-2013 öğretim yılında ortaöğretimde okuyan toplam öğrenci sayısı 54.855 olup bunların 25.778'i genel ortaöğretim 29.077'si mesleki ve teknik ortaöğretimde okumaktadır.

GENEL İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

İşgücü piyasasının genel bir resmini çıkarabilmek için işgücüne katılım, istihdam ve işsizlik oranlarına cinsiyet eşitliği, eğitim durumu, sektörler arası dağılım gibi göstergeler ışığında bakmak gerekmektedir. Bu tür bir analiz için gerekli verilerin çoğu TÜİK Hane halkı İşgücü Anketlerine dayanmaktadır. Bu bölümde sunulacak analiz Trabzon ili özelinden ziyade, bölgesel özellikleri yansıtmaktadır.

Bölgesel olarak Trabzon'un içinde yer aldığı TR 90 bölge illeri (Trabzon, Rize, Ordu, Gümüşhane, Giresun, Artvin) istihdam ve işgücü göstergeleri açısından Türkiye ortalamasının üzerindedir. Ancak Trabzon ili, TR90 bölgesinde işgücüne katılım ve istihdamın en az olduğu, işsizliğin en fazla görüldüğü ildir. Buna şehirleşme oranının artması ile artması tahmin edilen nüfus etki etmiştir.

TÜİK 2008, 2009 ve 2010 yıllarında il düzeyindeki işgücü temel göstergelerini derlerken kaynak olarak Hanehalkı İşgücü Anketlerini kullanırken 2011 yılında farklı bir metod izleyerek kaynak olarak Nüfus Konut Araştırmasını kullanmıştır.

Trabzon ili için işgücüne katılım oranı 2010 yılında %56,4 iken 2011 yılında azalışla % 51,4 e düşmüştür. İstihdam oranı 2010 yılında % 52,8 iken 2011 yılında 5,4 puanlık azalışla % 57,4 olarak gerçekleşmiştir. Ayrıca işsizlik oranı 2010 yılında 6,3 seviyelerinde iken 2011 yılında 7,8' e çıkmıştır. 2011 yılı bölgesel (TR90 Trabzon, Ordu, Giresun, Rize, Artvin, Gümüşhane) sonuçlarına göre istihdam oranı %53,7, işgücüne katılım oranı %57,4 ve işsizlik oranı da %6,4 olarak gerçekleşmiştir.

Grafik 4 :Yıllar İtibariyle İl Düzeyinde Temel İşgücü Göstergeleri, TRABZON

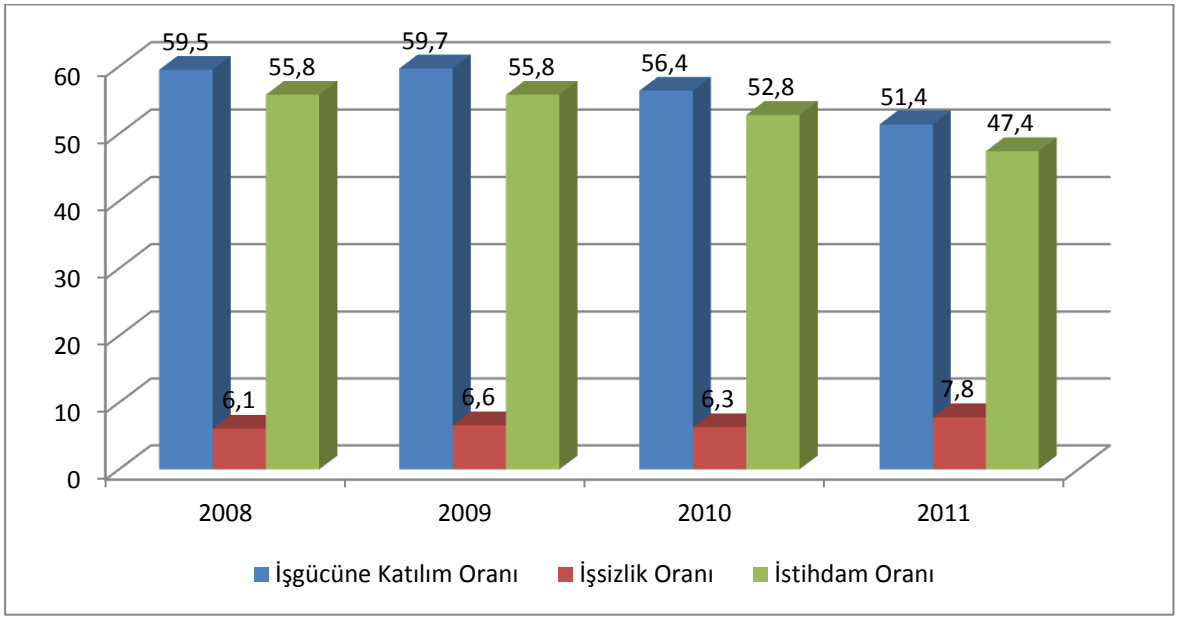

Kaynak: TÜİK, HİA Sonuçları

İl bazında mevcut işgücü piyasası, temel değişkenler itibariyle ele alındığında Trabzon ilinde dikkati çeken önemli husus işsizlik oranıdır. 2011 yılı işsizlik oranı % 7,8 ile Türkiye ortalamasından 0,1 puan düşüktür.

Ayrıca 2010 yılında Trabzon, %6,3' lük işsizlik oranı ile en düşük işsizlik oranına sahip 8. il iken 2011 yılında işsizlik oranının % 7,8' e çıkmasıyla 46. sıraya gerilemiştir. 2011 yılı için

Trabzon'da İşgücüne katılım oranı % 51,4'lük oranla Türkiye ortalamasından 3,9 puan yüksek, aynı şekilde istihdam oranı da % 47,4' lük oran ile Türkiye ortalamasından 3,7 puan yüksektir.

Tablo 18 : Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, Bin,TR 90, 2012

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
15-19	3	164	39	0	**205**
20-24	2	56	76	30	**164**
25-34	14	187	94	52	**346**
35-54	57	465	99	57	**678**
55+	255	291	23	19	**588**
Toplam	**331**	**1.162**	**330**	**159**	**1.982**

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesinde 15 yaş üstü kurumsal olmayan nüfusun dağılımına bakılacak olursa nüfusun % 34'ü 35-54 yaş aralığındadır. Bu yaş aralığını sırasıyla 55 yaş üstü (% 30), 25-34 yaş arası (% 18), 15- 19 yaş arası (% 10) ve 20-24 yaş arası (% 8) nüfus izlemektedir.

Ayrıca 15 yaş üstü kurumsal olmayan nüfusun % 59'u lise altı eğitim seviyesindedir. TR 90 bölgesindeki kurumsal olmayan nüfusun sadece % 8'i yükseköğretim mezunudur. Bölgedeki okuma yazma bilmeyenler ile lise ve dengi meslek okulu mezunlarının oranı ise eşittir.

Grafik 5 :Eğitim Durumuna Göre Kurumsal Olmayan Nüfus, TR90, 2012

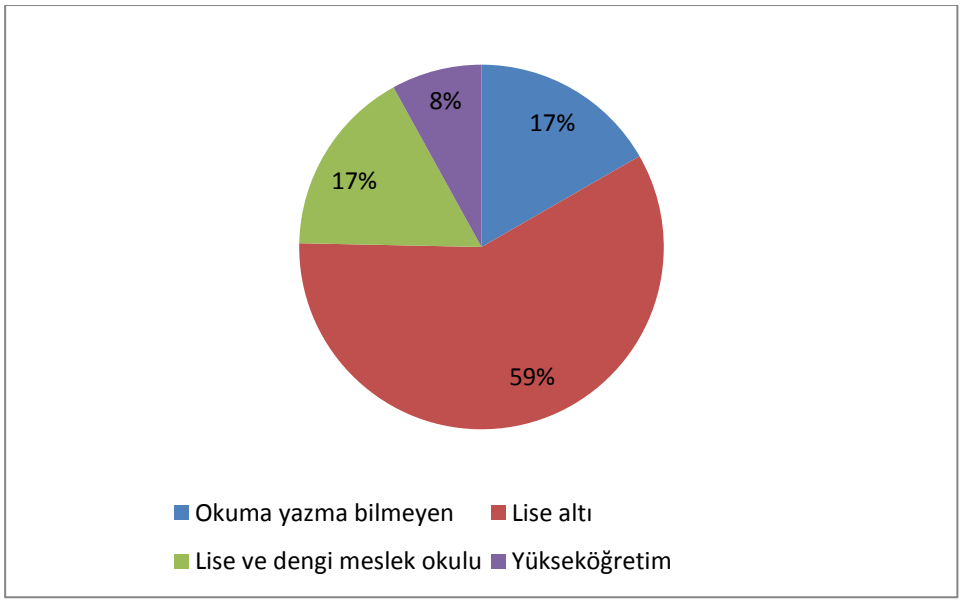

Kaynak: TÜİK

Tablo 19 :Geniş Yaş Grubu ve Eğitim Durumuna Göre İşgücü, TR 90, 2012

15+ Yaş, (Bin)						
	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
Okuma yazma bilmeyen	0	0	3	34	80	**118**
Lise altı	24	30	122	335	149	**659**
Lise ve dengi meslek okulu	6	35	70	73	13	**198**
Yükseköğretim	0	21	43	52	10	**125**
Toplam	**30**	**86**	**238**	**495**	**251**	**1.100**

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesindeki işgücünün geniş yaş grubu ve eğitim durumuna göre dağılımına bakıldığında işgücünün büyük bir kısmının lise altı eğitim düzeyinde ve 35-54 yaş aralığında olduğu görülmektedir.TR 90 bölgesindeki işgücünün %45' i 35-54 yaş aralığındadır. Bu yaş aralığını sırasıyla 55 yaş üstü (%23), 25-34 yaş arası (% 22), 20-24 yaş arası (% 8) ve 15-19 yaş arası (% 3) grup izlemektedir.

İşgücünün eğitim durumuna bakılacak olursa ilk sırada % 60'lık oranla lise altı mezunlarının olduğu görülür. Bunu % 18 'lik oranla lise ve dengi meslek okulu mezunları izler. Okuma yazma bilmeyenler ile yüksekokul mezunlarının oranı ise eşittir (%11).

Grafik 6 :Eğitim Durumuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranları, % ,TR 90 (15+ Yaş)

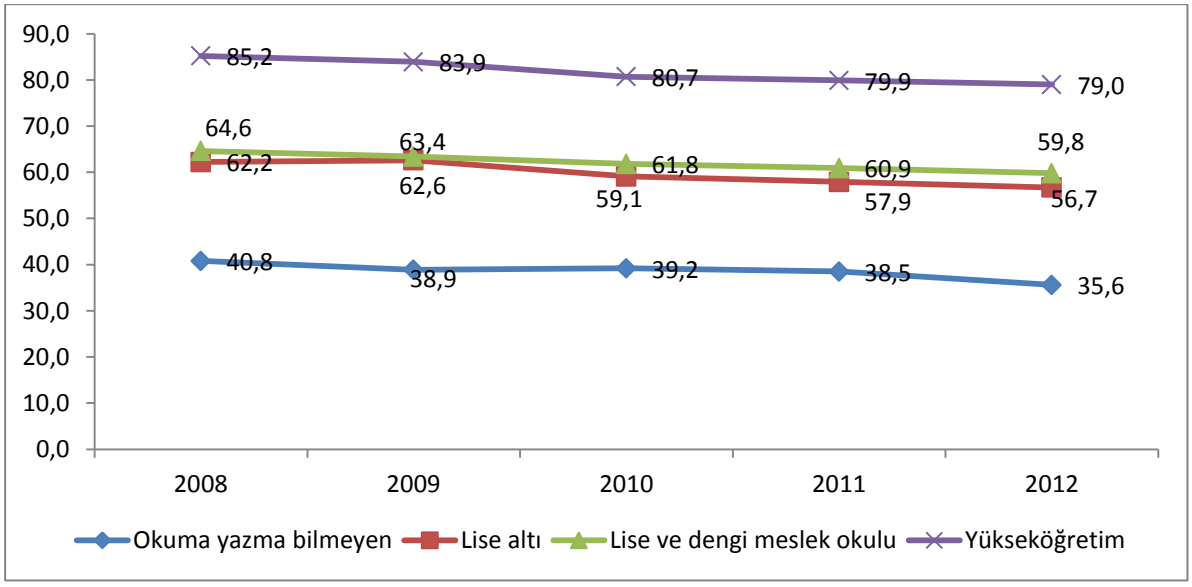

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesinin işgününe katılım oranı incelendiğinde yıllar itibariyle sürekli bir azalış olduğu görülmektedir. 2008 yılında yüksek öğretim mezunlarında işgücüne katılım oranı % 85,2 iken bu oran 2012 yılı için 6,2 puanlık bir düşüşle % 79,0 olarak gerçekleşmiştir. Aynı şekilde lise altı mezunlarda 2008 yılında işgücüne katılım oranı % 62,2 iken 2012 yılında 5,5 puanlık bir düşüş ile % 56,7 olmuştur. Okuma yazma bileyenlerin 2008 yılı işgücüne katılım oranı % 40,8 iken 2012 yılında 5,2 puan düşüşle % 35,6 olmuştur. Lise ve dengi meslek okulu mezunlarında ise 2008 yılı işgücüne katılım oranı % 64,6 iken 2012 yılında 4,8 puanlık düşüşle % 59,8 olarak gerçekleşmiştir.

TR 90 bölgesinde en yüksek işgücüne katılım oranının yükseköğretim mezunlarında görülmesine rağmen yıllar itibariyle işgücüne katılım oranındaki en büyük düşüşün de yine bu eğitim grubunda olduğu görülmektedir.

Grafik 7 :Geniş Yaş Grubuna ve Yıllara Göre İşgücüne Katılma Oranları, %, TR 90 (15+ Yaş)

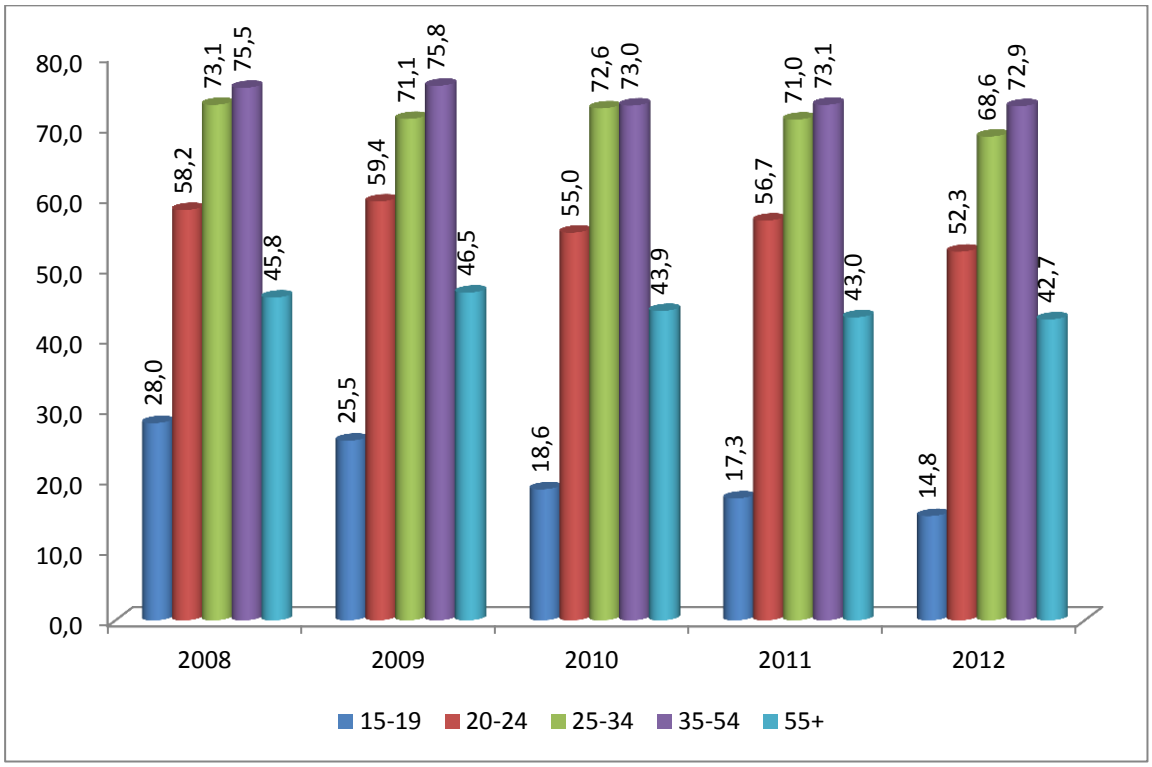

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesindeki geniş yaş grubuna göre işgücüne katılım oranlarına bakıldığında 15-19 yaş grubunda yıllar itibariyle sürekli bir azalışın diğer yaş gruplarında ise dalgalanmaların olduğu görülmektedir.

Ayrıca işgücüne katılım oranını en fazla 35-54 yaş grubunda, en düşük ise 15-19 yaş grubunda olduğu, bir diğer deyişle orta yaş grubundaki kişilerin işgücüne katılımının fazla, eğitim çağındaki nüfusun ise işgücüne katılımının düşük olduğu söylenebilir.

Grafik 8 :Yıllara Göre İşgücüne Katılım Oranı, %,TR90

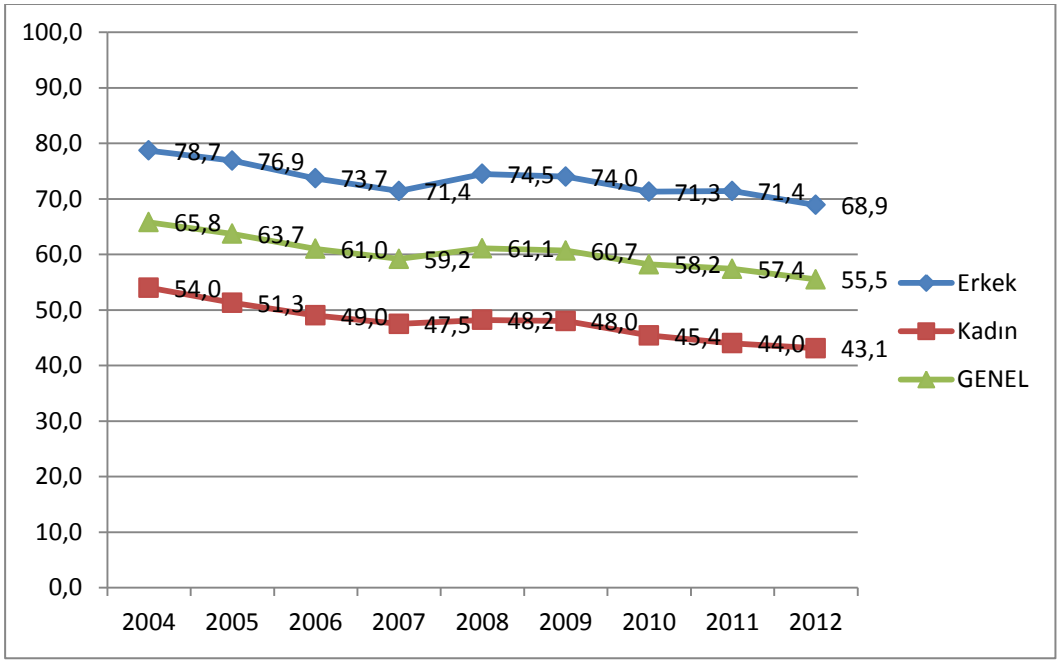

Kaynak: TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketi Sonuçları

TR 90 bölgesinde işgücüne katılım oranı 2008 yılına kadar sürekli bir düşüş seyri izlerken 2008-2009 döneminde artış 2009 'dan sonra ise yine bir düşüş trendine girmiştir.

TR 90 bölgesinde işgücüne katılım oranının cinsiyet kırılımına bakıldığında kadınların işgücüne katılım oranının tüm yıllarda hem erkeklerden hem de genel ortalamadan düşük olduğu, erkeklerin işgücüne katılım oranının ise hem kadınlardan hem de genel ortalamadan yüksek olduğu görülmektedir.

2004 yılında TR 90 bölgesinde işgücüne katılım oranı % 65,8 iken 2012 yılında 10,3 puanlık bir düşüşle % 55,5' e gerilerken erkeklerde bu oran 9,8 puan, kadınlarda ise 11,2 puan düşmüştür.

Tablo 20 :Yıllar İtibariyle İşsizlik Oranları, %, TR 90-Türkiye (15+ Yaş)

YILLAR	TR 90			TÜRKİYE		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
2004	6,9	8,2	5,1	10,8	10,8	11,0
2005	5,5	5,8	5,2	10,6	10,5	11,2
2006	5,6	6,1	4,9	10,2	9,9	11,1
2007	6,6	7,7	5,0	10,3	10,0	11,0
2008	5,8	6,2	5,2	11,0	10,7	11,6
2009	6,0	6,9	4,7	14,0	13,9	14,3
2010	6,1	7,3	4,4	11,9	11,4	13,0
2011	6,4	7,5	4,7	9,8	9,2	11,3
2012	6,3	7,8	4,0	9,2	8,5	10,8

Kaynak: TÜİK, HİA Sonuçları

Bir ekonomideki işsizlik oranı, söz konusu ekonomideki işsizlerin toplam işgücü (çalışanlar + işsizler) içindeki payını ifade etmesi bakımından önemlidir.

TR 90 bölgesindeki işsizlik oranlarına bakılacak olursa yıllar itibariyle dalgalanmaların olduğunu görebiliriz. TR 90 bölgesinde 2004 yılında işsizlik oranı % 6,9 iken 2012' de 0,6 puan düşerek % 6,3 olarak gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı tüm yıllarda Türkiye genelinden düşük bir seyir izlemektedir. 2012 yılında TR 90 bölgesindeki işsizlik oranı Türkiye genelinin 2,9 puan altındadır.

Cinsiyet bazındaki işsizlik oranlarına bakılırsa, TR 90 bölgesinde kadınlardaki işsizlik oranı tüm yıllarda erkeklerdeki işsizlik oranının altındayken Türkiye geneli için tam tersi bir durum söz konusudur.

2012 yılında TR 90 bölgesindeki kadın işsizlik oranı Türkiye genelindeki kadın işsizlik oranından 6,8 puan, TR 90 bölgesindeki erkek işsizlik oranı ise Türkiye genelindeki erkek işsizlik oranından 0,7 puan düşüktür.

Grafik 9 :Geniş Yaş Grubu ve Yıllara Göre İşsizlik Oranı, %, TR 90

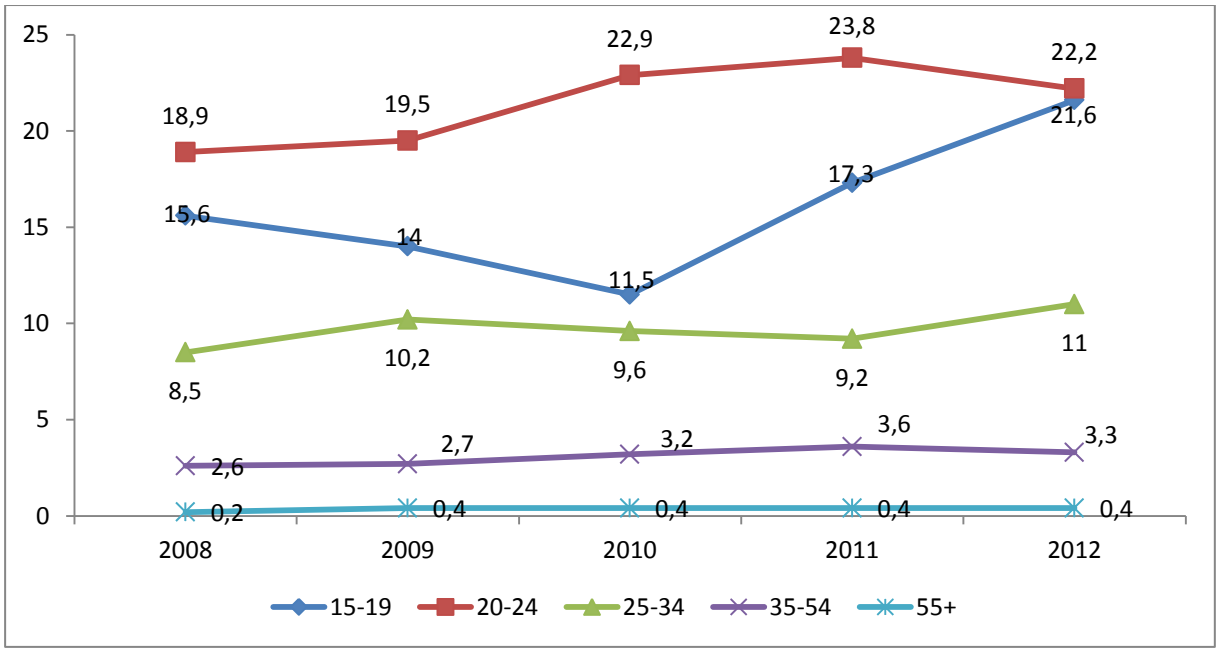

Kaynak: TÜİK

Geniş yaş grubunun yıllar itibariyle işsizlik oranlarına bakılacak olursa en yüksek işsizlik oranına sahip olan yaş grubunun 20-24 yaş grubu olduğu görülür. Bu yaş grubunu 15-19 yaş grubu izler. Grafikten de anlaşılacağı üzere işsizlik oranının genç yaş grubunda daha yüksek olduğu söylenebilir. Yıllar itibariyle en düşük işsizlik oranına sahip yaş grubu ise 55 yaş üstü grup olmuştur.

Grafik 10 : Eğitim Durumu ve Yıllara Göre İşsizlik Oranı, % ,TR90

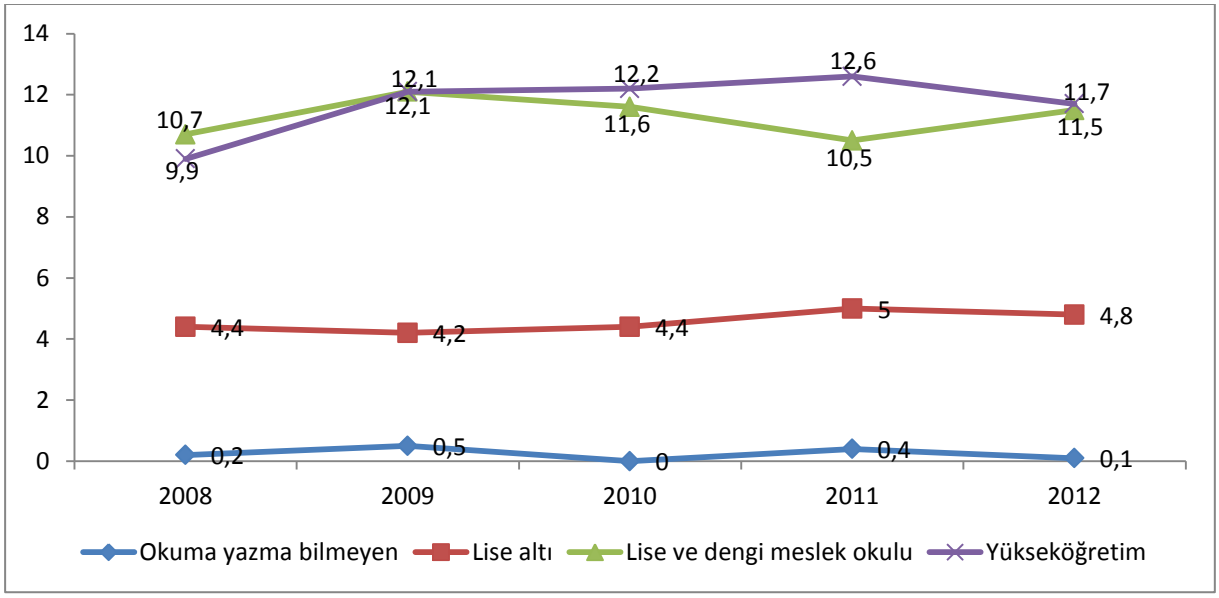

Kaynak: TÜİK,

Grafik 10'dan da anlaşılacağı üzere eğitim düzeyi arttıkça işsizlik oranı da paralel şekilde artış göstermektedir. TR 90 bölgesinde eğitim durumuna göre işsizlik oranına bakıldığında en yüksek işsizlik oranına yükseköğretim mezunlarının sahip olduğu görülmektedir. Bu eğitim grubundaki işsizlik oranı 2008 'de % 9,9 iken 2012' de 1,8 puanlık artışla % 11,7 olarak gerçekleşmiştir. Aynı şekilde lise ve dengi meslek okulu mezunlarındaki işsizlik oranı da 2008 'de %10,7 iken 2012 'de 0,8 puanlık artışla % 11,5 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 21 :Yıllar İtibariyle İstihdam Oranları, %, TR 90-Türkiye (15+ Yaş)

YILLAR	TR 90			TÜRKİYE		
	TOPLAM	ERKEK	KADIN	TOPLAM	ERKEK	KADIN
2004	61,3	72,2	51,2	41,3	62,7	20,8
2005	60,2	72,5	48,6	41,5	63,2	20,7
2006	57,5	69,2	46,6	41,5	62,9	21,0
2007	55,3	65,9	45,2	41,5	62,7	21,0
2008	57,6	69,9	45,7	41,7	62,6	21,6
2009	57,0	68,9	45,7	41,2	60,7	22,3
2010	54,6	66,1	43,4	43,0	62,7	24,0
2011	53,7	66,1	41,9	45,0	65,1	25,6
2012	52,0	63,5	41,4	45,4	65,0	26,3

Kaynak: TÜİK, HİA Sonuçları

TR 90 Bölgesinin 2012 yılı için istihdam oranı % 52'dir. Bu oran ile Türkiye ortalamasından 7 puan yüksektir. Bölgede her 100 erkekten 64'ü, her 100 kadından 41'i çalışmaktadır. Erkek istihdamı oranı % 65 olan Türkiye ortalamasından 1 puan düşük iken, kadın istihdam oranı % 26 olan Türkiye ortalamasından 15 puan yüksektir. Diğer bir ifade ile

bölgedeki istihdam oranını Türkiye ortalamasının üzerine çıkaran kadınlardır. Bunun nedeni tarımda ücretsiz aile işçisi olarak çalışan kadınların bölgede yoğun olarak çalışmasıdır.

Grafik 11 : Geniş Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, %, TR 90, (15+ Yaş)

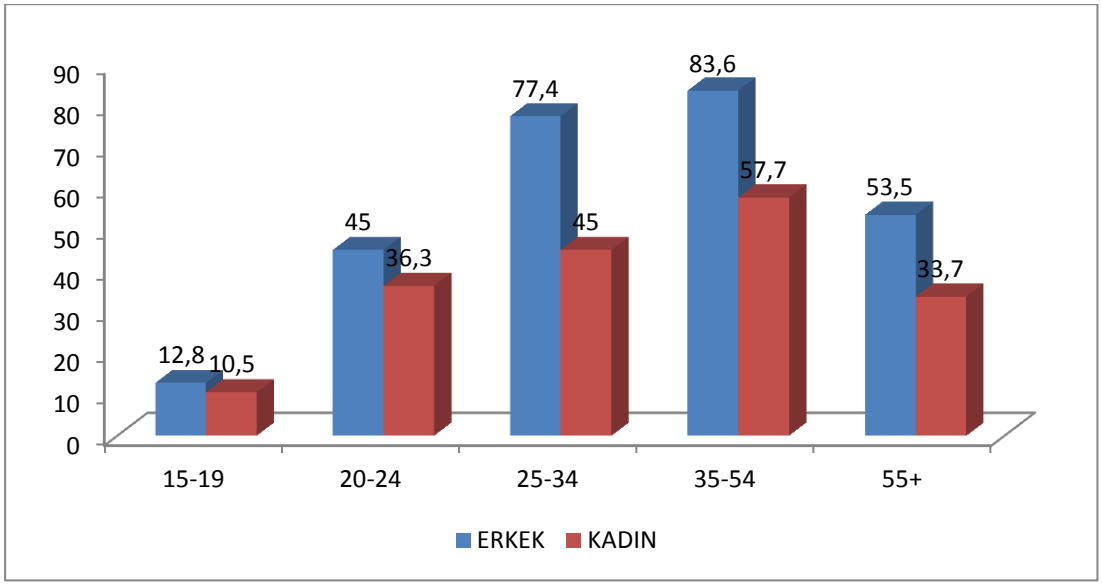

Kaynak: TÜİK

Yaş gruplarının toplam istihdamdaki yeri incelendiğinde hem erkeklerde hem de kadınlarda 35-54 yaş grubu en yüksek düzeydedir. Bu grubu 25-34 yaş grubu takip etmektedir.

Grafik 12 :Eğitim Durumu ve Cinsiyete Göre İstihdam Oranı, %, TR90, (15+ Yaş)

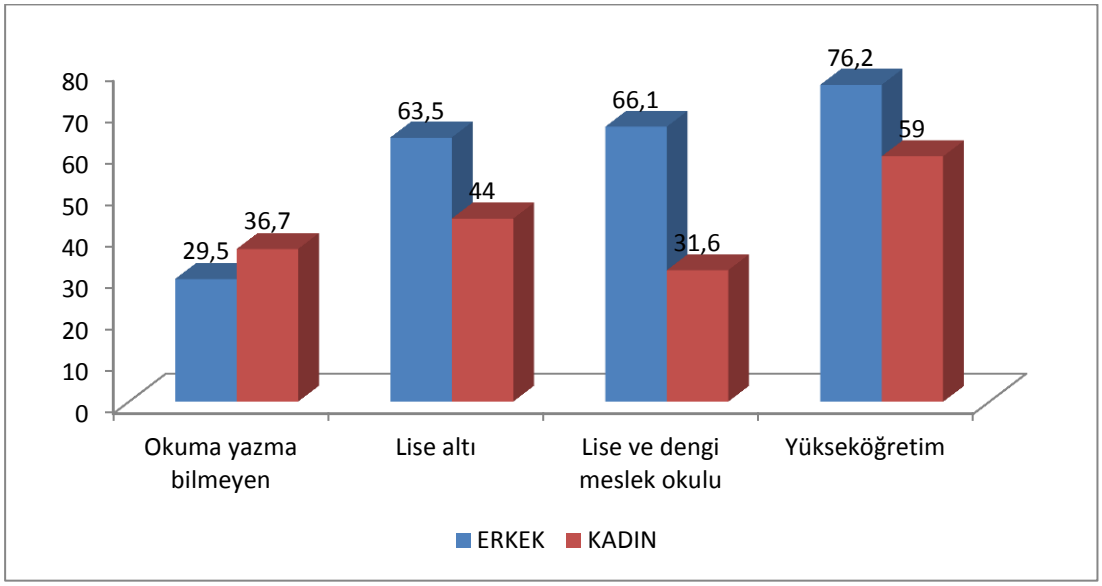

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumuna göre cinsiyet kırılımında istihdam oranlarına bakılacak olursa yükseköğretim mezunu erkeklerin % 76'sının, kadınların ise % 59'unun istihdama katıldığı görülür. Bu oranlar lise ve dengi meslek okulu mezunlarında erkekler için %66 kadınlar için

ise % 31 olarak gerçekleşmektedir. Lise altı eğitim düzeyindeki erkeklerin % 64'ü istihdama katılırken kadınlarda bu oran % 44' tür. Okuma yazma bilmeyenlerde ise kadınların istihdama katılımı erkeklerden fazladır.

Grafik 13 :İstihdam Edilenlerin Yıllar İtibariyle İktisadi Faaliyet Kodları, %, TR 90

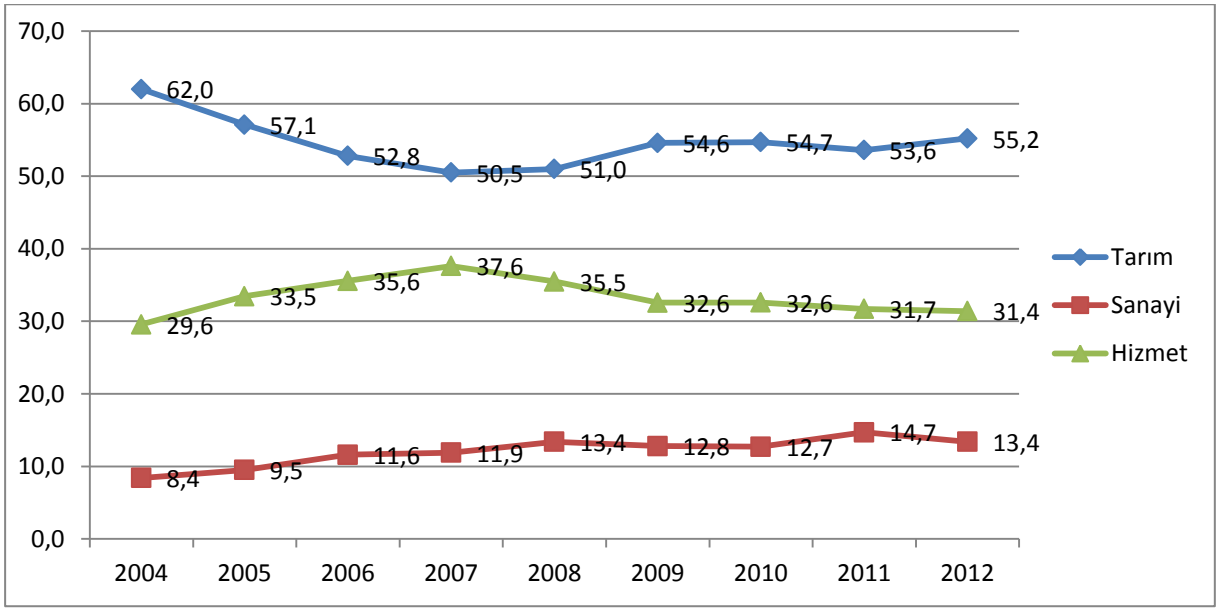

Kaynak: TÜİK

Yıllar itibariyle istihdam edilenlerin üç temel sektöre göre dağılımına bakıldığında TR 90 bölgesinde istihdamın yarıdan fazlasının tarım sektöründe yer aldığı görülür. İstihdam edilen her 100 kişinin 55'i tarımda, 31'i sanayide, 13'ü ise hizmet sektöründe çalışmaktadır.

Grafik 14 :İstihdam Edilenlerin Cinsiyete Göre İşteki Durumu, %, TR 90, 2012

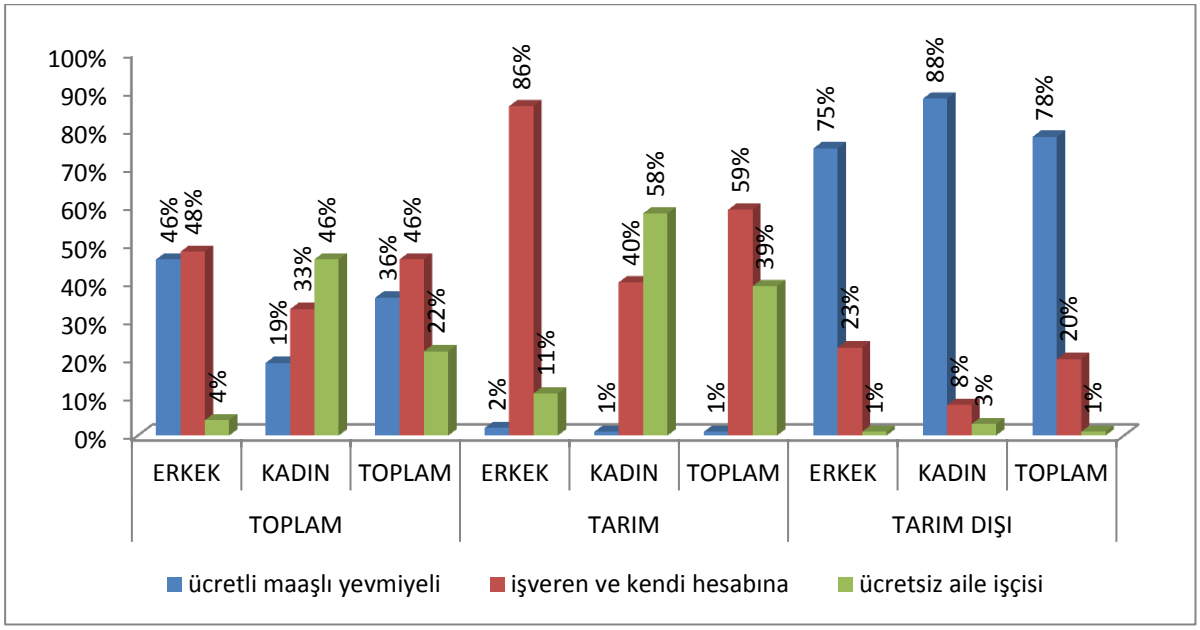

Kaynak: TÜİK,HİA Sonuçları

TR 90 bölgesindeki çalışanların yarıya yakını (% 46) işveren ve kendi hesabına çalışmaktadır.

İşteki durum ve istihdamın sektörel dağılımı cinsiyete göre farklılık göstermektedir. Erkeklerin % 48'i işveren ve kendi hesabına çalışırken, bu oran kadınlarda % 33'e gerilemektedir. Aynı şekilde erkeklerde ücretli, maaşlı ve yevmiyeli çalışanların oranı % 46 iken kadınlarda bu oran % 19'a düşmektedir. Buna karşın ücretsiz aile işçisi olarak çalışan erkeklerin oranı %4 iken, bu oran kadınlarda % 46'ya çıkmaktadır.

Tarımda çalışanların yarıdan fazlası (%59) işveren ve kendi hesabına çalışmakta iken tarım dışı çalışanların tamamına yakını (%78) ücretli, maaşlı ve yevmiyeli olarak çalışmaktadır. Tarımda çalışan erkeklerin çoğunluğu (% 86) işveren ve kendi hesabına çalışmakta iken kadınların çoğunluğu (%58) ücretsiz aile işçisi olarak çalışmaktadır. Ücretsiz aile işçilerinin büyük çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır.

Grafik 15 :Sosyal Güvenlik Kurumuna Kayıtlılığa ve Eğitim Durumuna Göre İstihdam Edilenler, %, TR90, 2012 (15+ Yaş)

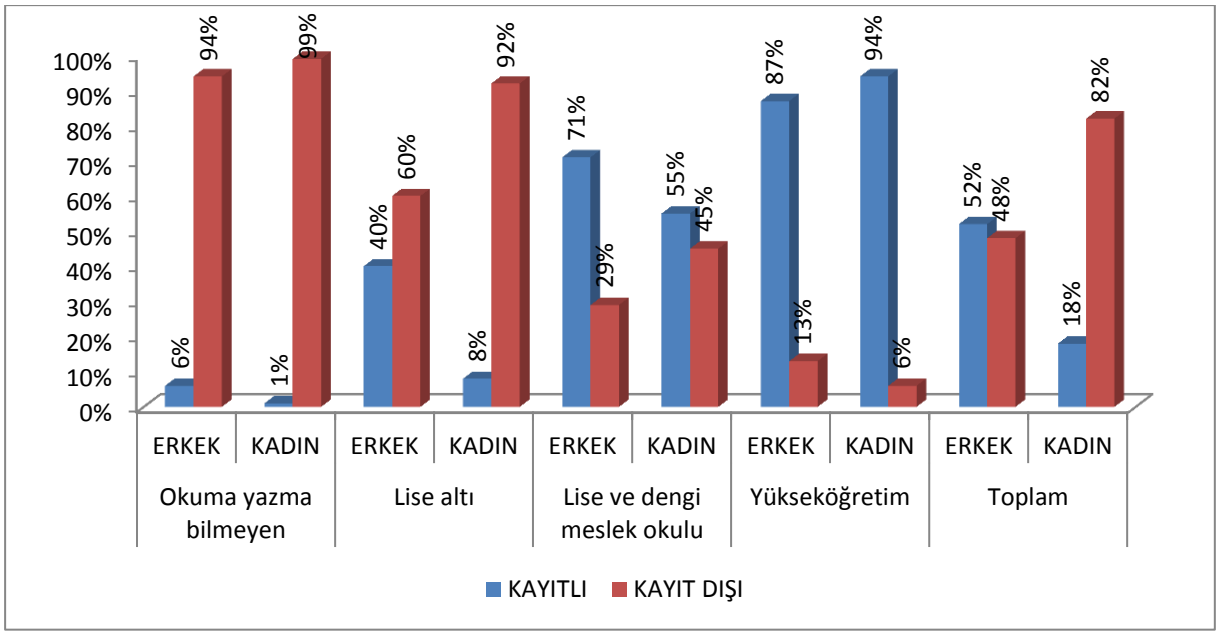

Kaynak: TÜİK

Sosyal güvenlik kurumuna kayıtlılık durumu ve eğitim durumuna göre istihdam edilenlere bakılarak şu sonuçlara ulaşılabilir;

- ✓ İstihdam edilen kadın çalışanların % 18'i sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı iken % 82'si kayıt dışı çalışmaktadır. Bunun nedeni kadınların çoğunun tarımda çalışmasıdır.
- ✓ İstihdam edilen erkek çalışanların % 52'si sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı iken % 48'i kayıt dışı çalışmaktadır.
- ✓ Kayıt dışı istihdamda kadınların oranı erkeklerden 34 puan fazladır.
- ✓ Kayıt dışı istihdam en fazla okuma yazma bilmeyenlerde ortaya çıkmaktadır. Okuma yazma bilmeyen erkeklerin sadece %6'sı sosyal güvenlik kurumuna kayıtlı iken kadınlarda bu oran %1' dir.
- ✓ Eğitim düzeyi arttıkça hem kadınlarda hem de erkeklerde kayıt dışı çalışma oranı azalmaktadır.

Tablo 22 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Geniş Yaş Grubuna Göre İş Gücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, (Bin), (15+ Yaş)

	15-19	20-24	25-34	35-54	55+	Toplam
İş bulma ümidi yok	5	4	9	5	0	**23**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	3	7	8	8	3	**29**
Mevsimlik çalışan	0	0	1	2	0	**3**
Ev işleri ile meşgul	21	26	71	114	67	**299**
Öğrenci(eğitim-öğretim)	134	30	3	0	0	**167**
Emekli	0	0	0	22	75	**97**
Özürlü yaşlı veya hasta	4	4	12	31	189	**240**
Ailevi ve kişisel nedenler	4	4	2	2	1	**13**
Diğer *	4	3	2	0	1	**10**
Toplam	**175**	**78**	**108**	**184**	**336**	**883**

Kaynak: TÜİK

2012 yılında Türkiye'de işgücüne dahil olmayan kişi sayısı 27.385 bin kişi olup bunun %3 'ü TR 90 bölgesindedir. 2012 yılı verilerine göre TR 90 bölgesinde 883 bin kişi işgücüne dahil olmamaktadır.Bu kişilerin % 66 'sı kadın (586 bin kişi), % 34'ü erkektir (297 bin kişi).TR 90 bölgesi için bakılacak olursa, işgücü dışında kalma nedenlerinin başında " ev işleri ile meşgul" kriteri gelmektedir. Yani 883 bin kişinin 299 bini ev işleri ile meşgul olduğundan işgücüne dahil olmamaktadır.

Ayrıca işgücüne dahil olmayanların yaş grafiği incelendiğinde en yüksek paya %38 ile 55 yaş üstü nüfusun sahip olduğunu söyleyebiliriz. Bu yaş grubunu %21' lik oran ile 35-54, % 20' lik oran ile 15-19, % 12' lik oran ile 25-34 ve % 9' luk oran ile 20-24 yaş grubu izlemektedir.

Grafik 16 :İşgünüce Dahil Olmama Nedenine Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, 2012

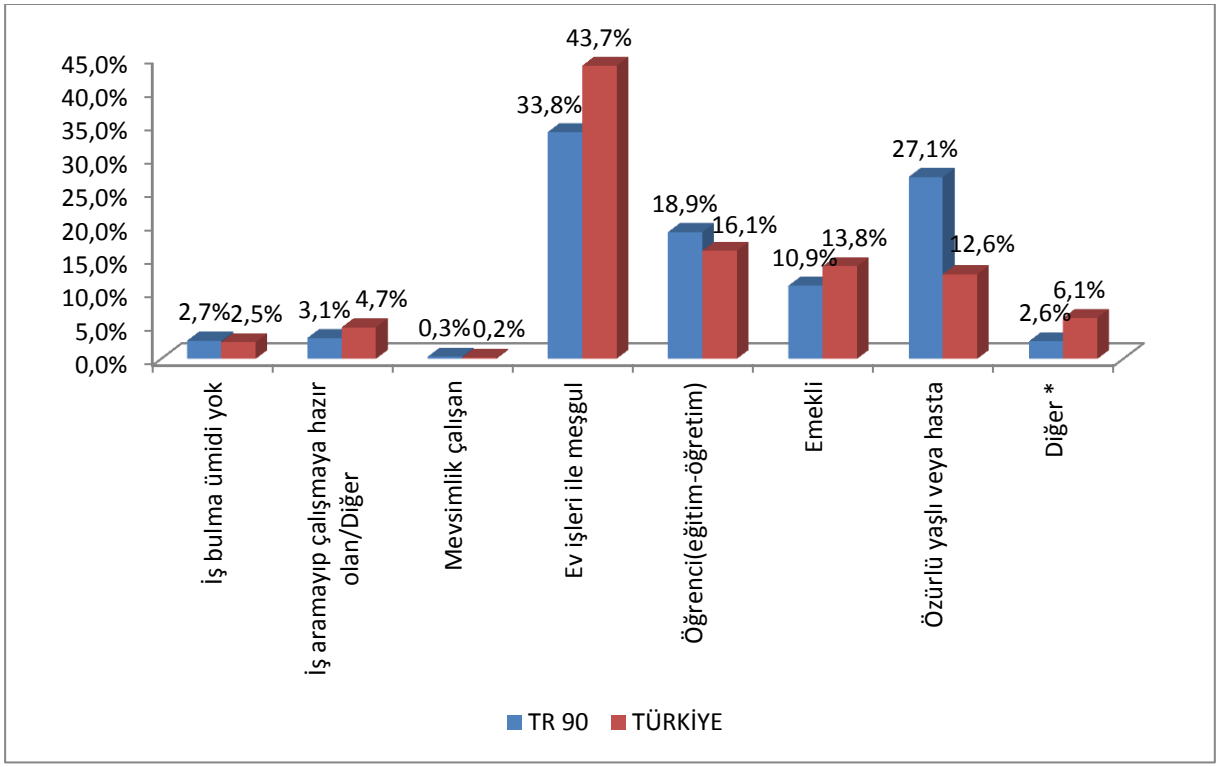

Kaynak: TÜİK

İşgücüne dahil olmama nedenlerine göre işgücü dışında kalanların TR 90 ve Türkiye geneli için karşılaştırmalı oranlarına bakılacak olursa ilk sırada hem TR 90 bölgesi hem de Türkiye geneli için "ev işleri ile meşgul" kriterinin geldiğini görebiliriz. Bunu ikinci sırada TR 90 bölgesi için "özürlü, yaşlı veya hasta" kriteri izlerken Türkiye geneli için "öğrenci" kriteri izlemektedir.

Tablo 23 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Eğitim Durumuna Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, 2012 ,(Bin), (15+ Yaş)

	Okuma yazma bilmeyen	Lise altı	Lise ve dengi meslek okulu	Yükseköğretim	Toplam
İş bulma ümidi yok	0	16	6	2	**24**
İş aramayıp çalışmaya hazır olan/Diğer	1	14	8	5	**28**
Mevsimlik çalışan	0	3	0	0	**3**
Ev işleri ile meşgul	47	205	42	5	**299**
Öğrenci(eğitim-öğretim)	0	113	50	4	**167**
Emekli	6	66	14	11	**97**
Özürlü yaşlı veya hasta	158	80	2	1	**241**
Ailevi ve kişisel nedenler	1	5	6	2	**14**

Diğer *	0	3	5	3	**11**
Toplam	**213**	**505**	**133**	**33**	**883**

Kaynak: TÜİK

Eğitim durumuna göre işgücü dışında kalma nedenleri incelendiğinde lise altı eğitim seviyesindeki grubun % 57 ile en yüksek paya sahip olduğunu görülmektedir. Bu grubu % 24 ile okuma yazma bilmeyenler izlemektedir. Lise altı eğitimli kişilerin iş gücüne katılmama nedenlerinin başında ev işleri ile meşgul olmaları gelmektedir. Dolayısıyla bu gruptaki kişilerin yüksek çoğunluğunu kadınların oluşturduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 17 :İşgücüne Dahil Olmama Nedenine ve Cinsiyete Göre İşgücüne Dahil Olmayanlar, TR 90, 2012

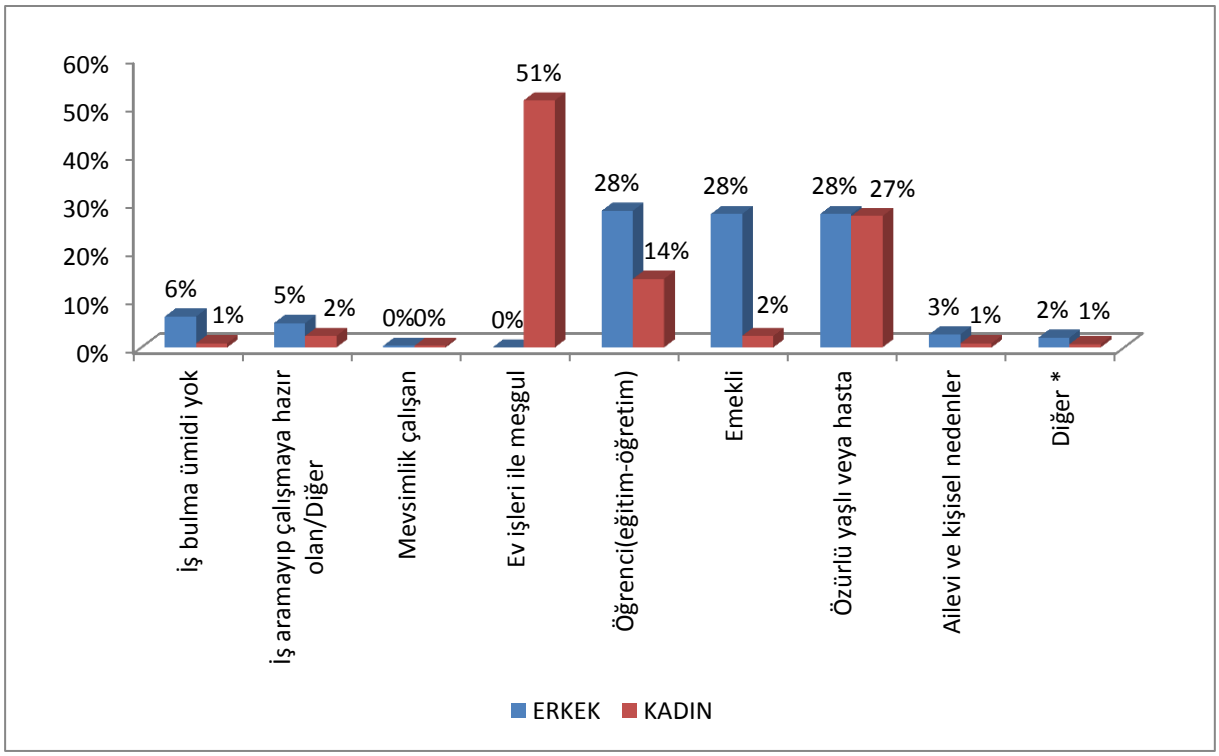

Kaynak: TÜİK

TR 90 bölgesinde işgücüne dahil olmayanların neden ve cinsiyet kırılımına bakıldığında, kadınların daha çok "ev işleriyle meşgul" olduklarından dolayı işgücüne dahil olmadıklarını söyleyebiliriz. Erkeklerin ise işgücüne dahil olmama nedenlerinin başında "öğrenci" ,"emekli" ve "özürlü, yaşlı veya hasta" durumunda olmaları gelmektedir.

İŞKUR'A KAYITLI İŞGÜCÜ GÖSTERGELERİ

Bu bölümde Türkiye İş Kurumu 2008-2012 yılları arasındaki veriler ve 2013 (Ocak-Eylül) verilerine dayanılarak, Trabzon ilinde kayıtlı işgücü ve kayıtlı işsizler, açık iş sayıları, kuruma yapılan başvurular, işlere yapılan yerleştirmeler ve işgücü yetiştirme kurslarına ait sayısal veriler derlenecektir. Kuruma yapılan başvurularla işe yerleştirmelerin yaş, eğitim seviyesine, kadın-erkek oranları açısından değerlendirilmesi, ilerleyen yıllar için gerçekleştirilecek eşleştirmelerin daha etkin bir şekilde yapılabilmesi için önemli bir veri kaynağıdır.

2013 yılının Ocak-Eylül verileri incelendiğinde kurumda kayıtlı işsiz sayısı 24.000'dir. Bu sayı 9 aylık verileri içerir. 2012 yılının Aralık ayı sonu itibariyle Trabzon Çalışma ve İş Kurumu Trabzon İl Müdürlüğü'nde kayıtlı işgücü istatistiklerine bakıldığında ise, kuruma kayıtlı 24.057 işsiz olduğu görülmektedir. Bu sayı 2011 yılında 19.113'dü. 2011 yılına oranla sonraki yıllarda kurumdaki kayıtlı işsiz sayısının artışın kurumun uyguladığı Aktif İşgücü Programlarından kaynaklandığı söylenebilir. Ayrıca iş arayanların % 4'ü engellilerden, % 43'ü 35 yaşından küçüklerden % 40,5'i ilköğretim mezunlarından oluşmaktadır.

Türkiye geneli 2012 yılı istatistikleri incelendiğinde kurum hizmetlerinden yararlanmak için yapılan 2.296.325 başvuruya karşılık 556.587 kişi istihdam edilmiştir.

Grafik 18 :Yıllara Göre Alınan Başvurular, TRABZON

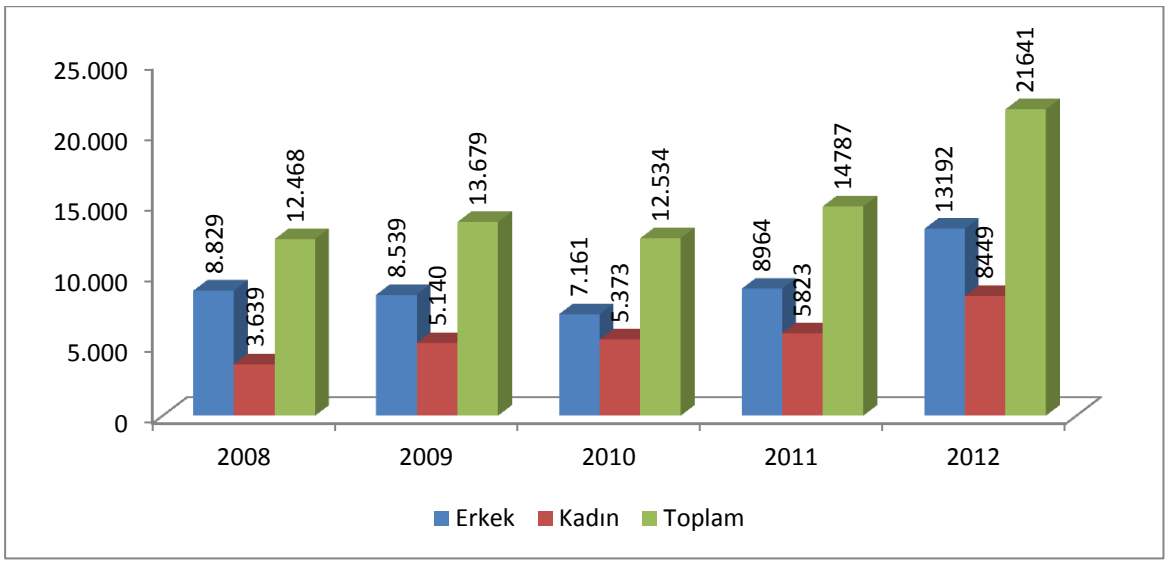

Kaynak: İŞKUR

Yıllara göre kuruma yapılan başvurular incelendiğinde 2008-2011 yılları arasında kuruma başvuran sayısı küçük dalgalanmalar gösterirken 2012 yılında yüksek oranda bir artış göstermiştir. 2012' de 2011 yılına göre başvuru sayısı %46 artmıştır. Bu artışta kurumun tanınırlığının arttırılması için yapılan faaliyetlerin, Aktif İşgücü Hizmetleri faaliyetlerinin ve İş ve Meslek Danışmanlığı faaliyetlerinin etkisinin olduğunu söylememiz mümkündür. 2013 yılının ilk 9 aylık diliminde ise kuruma yapılan başvuru sayısı 17.996 olup bunun %60'ı erkek %40'ı kadındır.

Tablo 24 : Eğitim Durumuna Göre Alınan Başvurular, TRABZON, 2012

	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyen	51	65	116
Okur Yazar Olanlar	65	97	162
İlköğretim	5.757	3.083	8.840
Ortaöğretim	4.643	2.896	7.539
Ön Lisans	1.276	1.113	2.389
Lisans	1.369	1.165	2.534
Yüksek Lisans	30	28	58
Doktora	1	2	3
Toplam	**13.192**	**8.449**	**21.641**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı itibariyle başvuruların eğitime göre dağılımında en büyük oran %41'le ilköğretim mezunlarına aittir. Bunu %35'le ortaöğretim mezunları takip etmektedir. En düşük pay ise %0,3 ile yüksek lisans ve %0,01 ile doktora mezunlarına aittir. Buradan eğitim seviyesi arttıkça başvuru oranlarının azaldığını söylemek mümkündür. 2013'ün ilk 9 aylık verilerine göre de en büyük oran %38'le yine ilköğretim mezunlarına aittir. Bunu %34'le ortaöğretim mezunları takip etmektedir. En düşük pay %0,05 ile yine doktora mezunlarına aittir.

Tablo 25 : En Fazla Başvuru Alınan Meslekler

MESLEKLER	TRABZON	MESLEKLER	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	2.798	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	572.862
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.730	BÜRO MEMURU (GENEL)	100.687
BÜRO MEMURU (GENEL)	1.151	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	86.976
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	682	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	53.649
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	619	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.515
SEKRETER	589	SEKRETER	36.929
ÖN MUHASEBECİ	468	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	33.993
GARSON (SERVİS ELEMANI)	384	ÖN MUHASEBECİ	30.406
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	372	GARSON (SERVİS ELEMANI)	27.132
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	369	MUHASEBECİ	25.799
Genel Toplam	**21.641**	**Genel Toplam**	**2.296.325**

Kaynak: İŞKUR

En fazla başvuru alınan mesleklerde Türkiye ve Trabzon kıyaslandığında ilk üç mesleğin aynı olduğu görülmektedir. Trabzon ilinde yapılan 21.641 başvuruda ilk sırayı 2.798 kişiyle beden işçisi(genel), ikinci sırayı 1.730 kişiyle beden işçisi (temizlik) ve üçüncü sırayı da 1.151 kişiyle büro memuru (genel) meslekleri almaktadır. 2013'ün ilk 9 aylık verilerine göre

ise Trabzon ilinde ilk sırayı 1.738 kişi ile Beden İşçisi (genel) ikinci sırayı 1.026 kişiyle Büro Memuru (genel) ve üçüncü sırayı da 852 kişiyle Satış Danışmanı mesleği almaktadır. Geçen yıla göre sadece üçüncü sırada bir değişiklik gözlenmektedir.

Grafik 19 : Yıllara Göre Kayıtlı İşsiz Sayıları, TRABZON

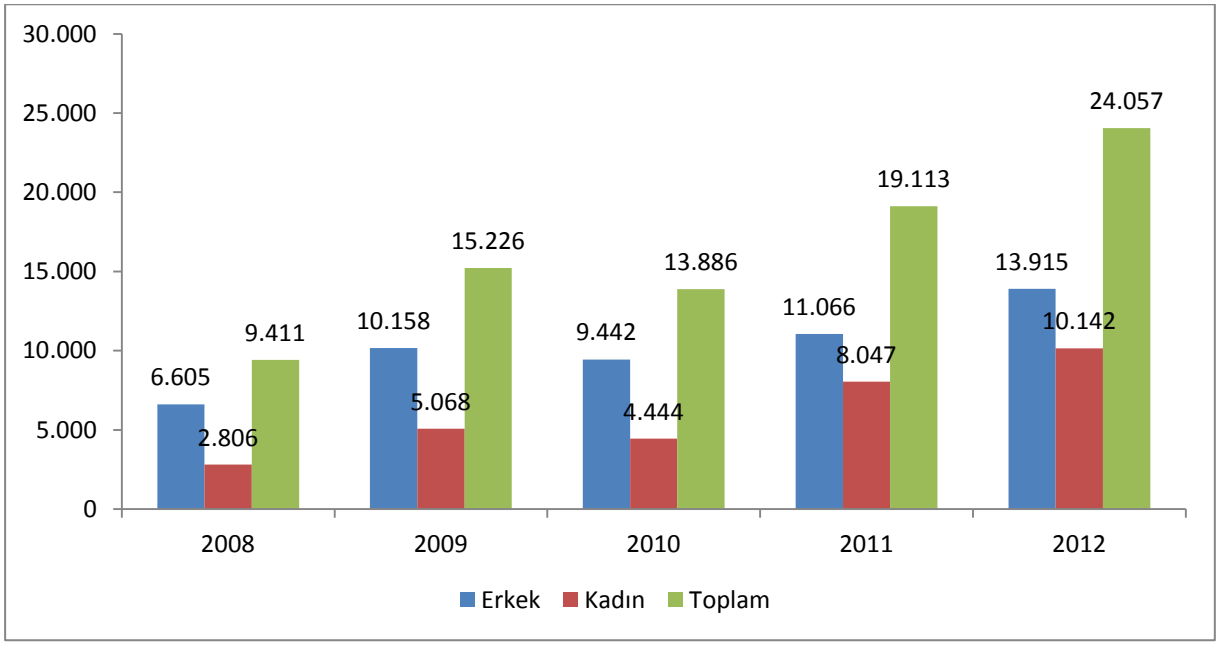

Kaynak: İŞKUR

2012 yılsonu itibariyle Trabzon ilinde İŞKUR' a kayıtlı işsiz sayısı 24.057'dir. Bu sayı önceki yıllara göre ani bir artış göstermiştir. 2013 Ocak-Eylül verilerine göre ise kayıtlı erkek sayısı 13.319, kayıtlı kadın sayısı 10.681 olmak üzere toplam kayıtlı işsiz sayısı 24.000'dir.

Tablo 26 :En Fazla Kayıtlı İşsizin Bulunduğu Meslekler

MESLEKLER	TRABZON	MESLEKLER	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	3.178	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	580.621
BÜRO MEMURU (GENEL)	1.808	BÜRO MEMURU (GENEL)	142.007
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	1.263	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	92.007
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	817	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	47.614
SEKRETER	785	SEKRETER	46.050
ÖN MUHASEBECİ	544	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	45.512
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	493	ÖN MUHASEBECİ	38.206
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	411	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	35.912
GARSON (SERVİS ELEMANI)	405	MUHASEBECİ	32.002
TAKSİ ŞOFÖRÜ	365	BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	26.951
GENEL TOPLAM	**24.057**	**GENEL TOPLAM**	**2.372.262**

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin mesleklere göre dağılımları incelendiğinde ilk sırayı hem Trabzon' da hem de Türkiye genelinde nitelik gerektirmeyen meslekler grubuna ait olan beden işçisi

(genel) mesleğinin aldığı görülmektedir. Trabzon ilinde bu mesleğe ait işsizlerin tüm işsizler içerisindeki payı %13 iken Türkiye genelinde bu oran %23'e çıkmaktadır.

Grafik 20 :Kayıtlı İşsizlerin Bekleme Sürelerine Göre Dağılımı, TRABZON

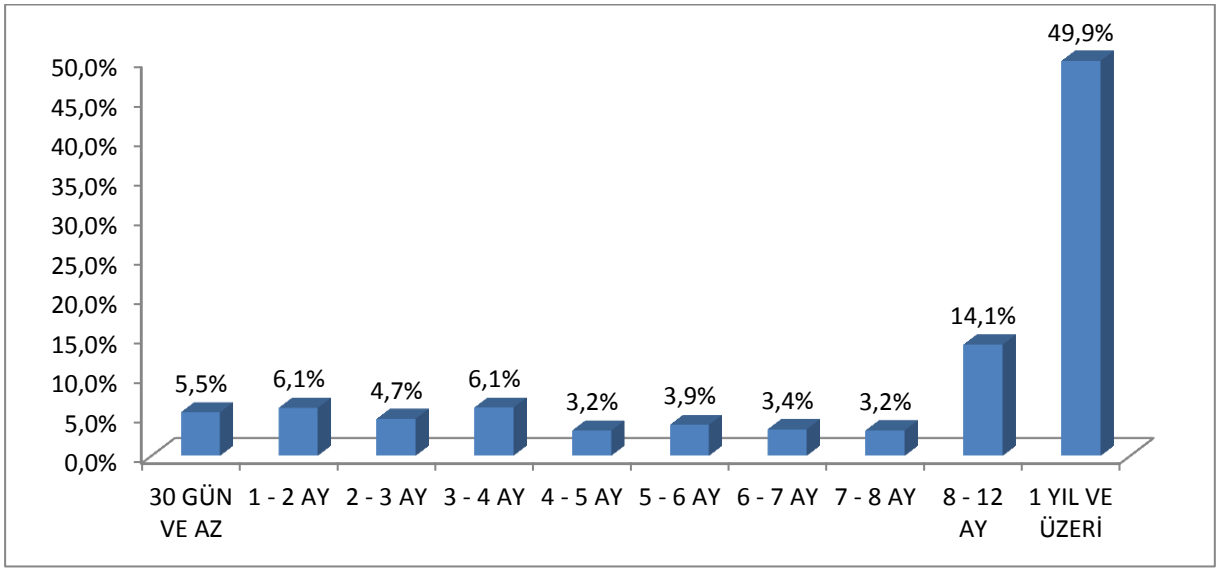

Kaynak: İŞKUR

Kayıtlı işsizlerin yaklaşık olarak yarısının, bir yıldan daha uzun süre herhangi bir işe yerleşemediği Grafik 20' de görülmektedir. Bir yıldan az bekleme süreleri için yüzdeler yakın değerler içermektedir.

Tablo 27 :Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsziler, TRABZON

	Erkek	Kadın	Toplam
15-19	280	251	531
20-24	2.519	2.362	4.881
25-29	3.457	2.724	6.181
30-34	2.462	1.730	4.192
35-39	1.908	1.227	3.135
40-44	1.529	897	2.426
45-49	1.091	542	1.633
50-54	434	270	704
55-59	176	79	255
60-64	47	32	79
65+	12	28	40
Toplam	**13.915**	**10.142**	**24.057**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı itibariyle İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yaş dağılımına bakıldığında büyük çoğunluğunun gençlerden oluştuğunu söylemek mümkündür. Trabzon ilinde yaş gruplarına göre kayıtlı işsizlerin büyük çoğunluğunun % 25,7'lik bir oranla 25-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Bunu %20,3'lük oranla 20-24 yaş grubu ve % 17,4'lük oranla 30-34 yaş grubu izlemektedir. Ayrıca İŞKUR' a kayıtlı erkeklerin kadınlardan fazla olduğu da tablo 27' den anlaşılmaktadır. 2013 yılının ilk 9 aylık verilerine göre de kayıtlı işsizlerin %24,7'sinin 25-29

yaş grubunda, %21,5'inin 20-24 yaş grubunda ve %16,9'unun da 30-34 yaş grubunda olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 21 :Eğitim Durumuna Göre Kayıtlı İşsizlerin Dağılımı, TRABZON

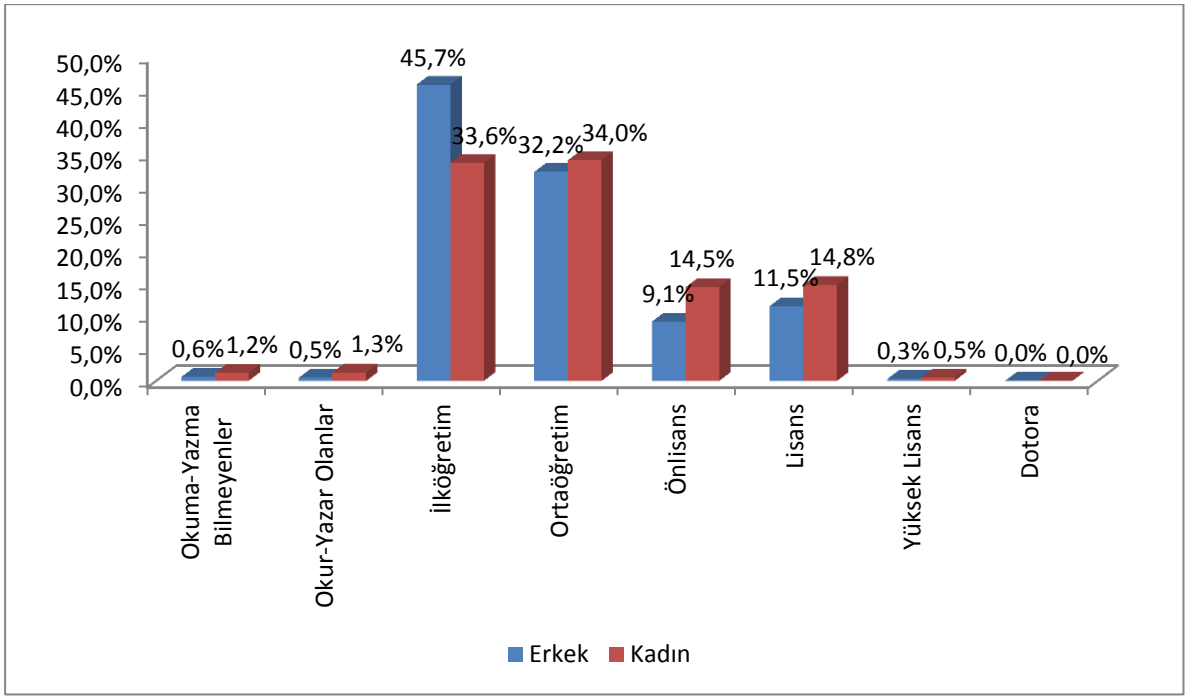

Kaynak: İŞKUR

Trabzon ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımı incelendiğinde en yüksek payı ilköğretim mezunlarının aldığı görülmektedir. 2013 yılının ilk 9 aylık verilerine göre ise erkek-kadın toplamında eğitim durumuna göre kayıtlı işsiz sayıları kıyaslandığında; ilk sıra %40,3'le ilköğretim mezunlarına aittir. Bunu % 32,7 ile ortaöğretim mezunları ve % 13,9'la lisans mezunları takip etmektedir.

Grafik 22 :Yıllar İtibariyle Açık İş Sayıları

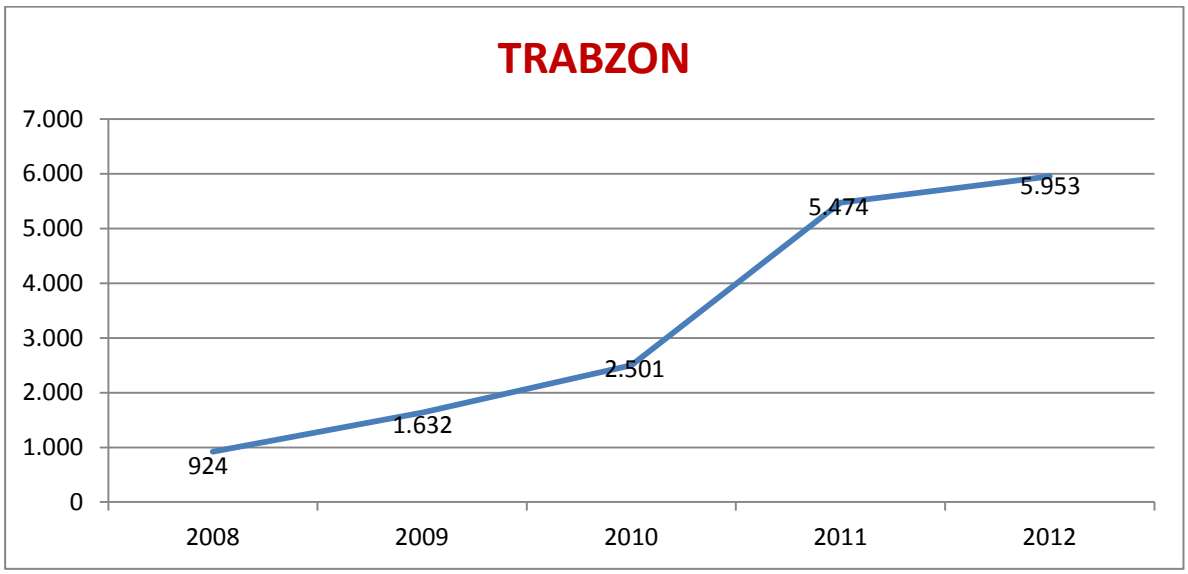

Kaynak: İŞKUR

2008-2012 yılları arasında İŞKUR'da kayıt altına alınan açık iş sayıları incelendiğinde sürekli bir artış olduğu Grafik-22'den görülmektedir. Bu sayı en büyük artışı 2010- 2011 yılları arasında sağlamıştır. Ancak en fazla açık iş toplam 5.953 ile 2012 yılında alınmıştır. 2013 yılının ilk 9 aylık verilerine göre ise önceki yıllara göre oldukça fazla bir artış sağlanarak açık iş sayısı 7.891'e ulaşmıştır.

Tablo 28 :En Fazla Açık İş Bulunan Meslekler,2012

MESLEKLER	TRABZON	MESLEKLER	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.340	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	366.718
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	736	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	48.132
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	497	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	43.931
GARSON (SERVİS ELEMANI)	222	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	22.153
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	213	BÜRO MEMURU (GENEL)	20.913
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	206	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	20.446
ÖN MUHASEBECİ	141	MAKİNECİ (DİKİŞ)	18.058
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	125	GARSON (SERVİS ELEMANI)	15.768
BÜRO MEMURU (GENEL)	115	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	13.197
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	113	REYON GÖREVLİSİ	11.054
GENEL TOPLAM	**5.953**	**GENEL TOPLAM**	**991.804**

Kaynak: İŞKUR

En fazla açık iş bulunan meslekler Trabzon ve Türkiye geneli için benzerlik göstermektedir. Açık işlerin hangi mesleklere ait olduğuna bakılacak olursa Trabzon' da 2012 yılı için en fazla açık iş 1.340 kişiyle Beden İşçisi (Genel) mesleğindedir. Açık iş sayısında ikinci sırayı 736 kişiyle Beden İşçisi(Temizlik) alırken üçüncü sırayı da 497 kişilik sayıyla Temizlik Görevlisi almaktadır. 2013 yılının il 9 aylık verilerine göre ise Trabzon ili için en fazla açık iş alınan mesleklerin ilk ikisi değişmemektedir. 1.356 kişiyle Beden İşçisi (Genel) ilk sırayı, 668 kişiyle Beden İşçisi(Temizlik) ikinci sırayı almaktadır. Üçüncü sırada ise bu kez 659 kişiyle Çağrı Merkezi Görevlisi gelmektedir.

Grafik 23 : Açık İşlerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

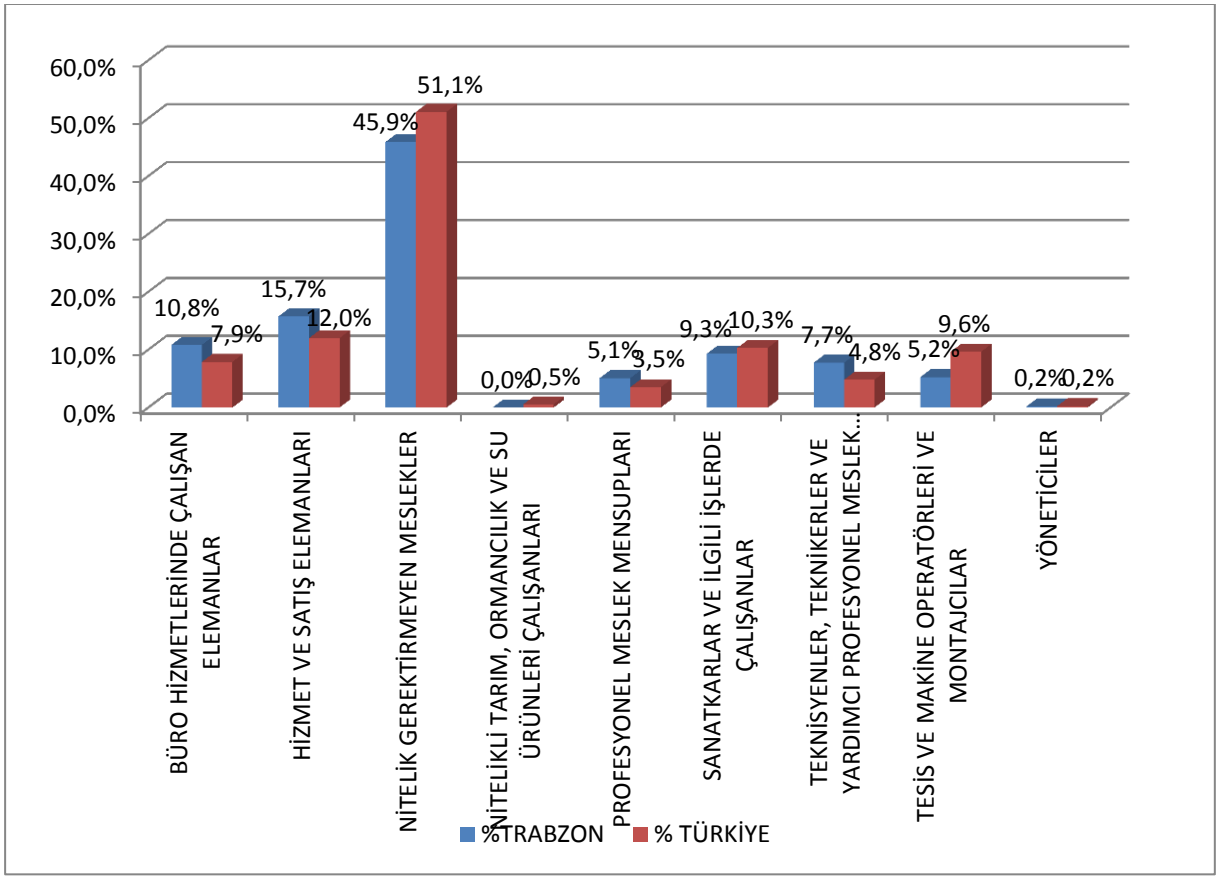

Kaynak: İŞKUR

Açık işlerin ana meslek gruplarına göre dağılımlarına bakıldığında Trabzon ve Türkiye için nitelik gerektirmeyen mesleklerin diğer meslek gruplarına göre daha fazla talep edildiği sonucu karşımıza çıkmaktadır. Trabzon ili için bu oran % 45,9 iken Türkiye geneli için bu oran %51,1'e kadar çıkmaktadır. Bu durum Trabzon ili için 2013 yılının ilk 9 ayında da %36,5'lik bir oranla devam etmektedir.

Grafik 24 : Açık İşlerin Sektörlere Göre Dağılımı

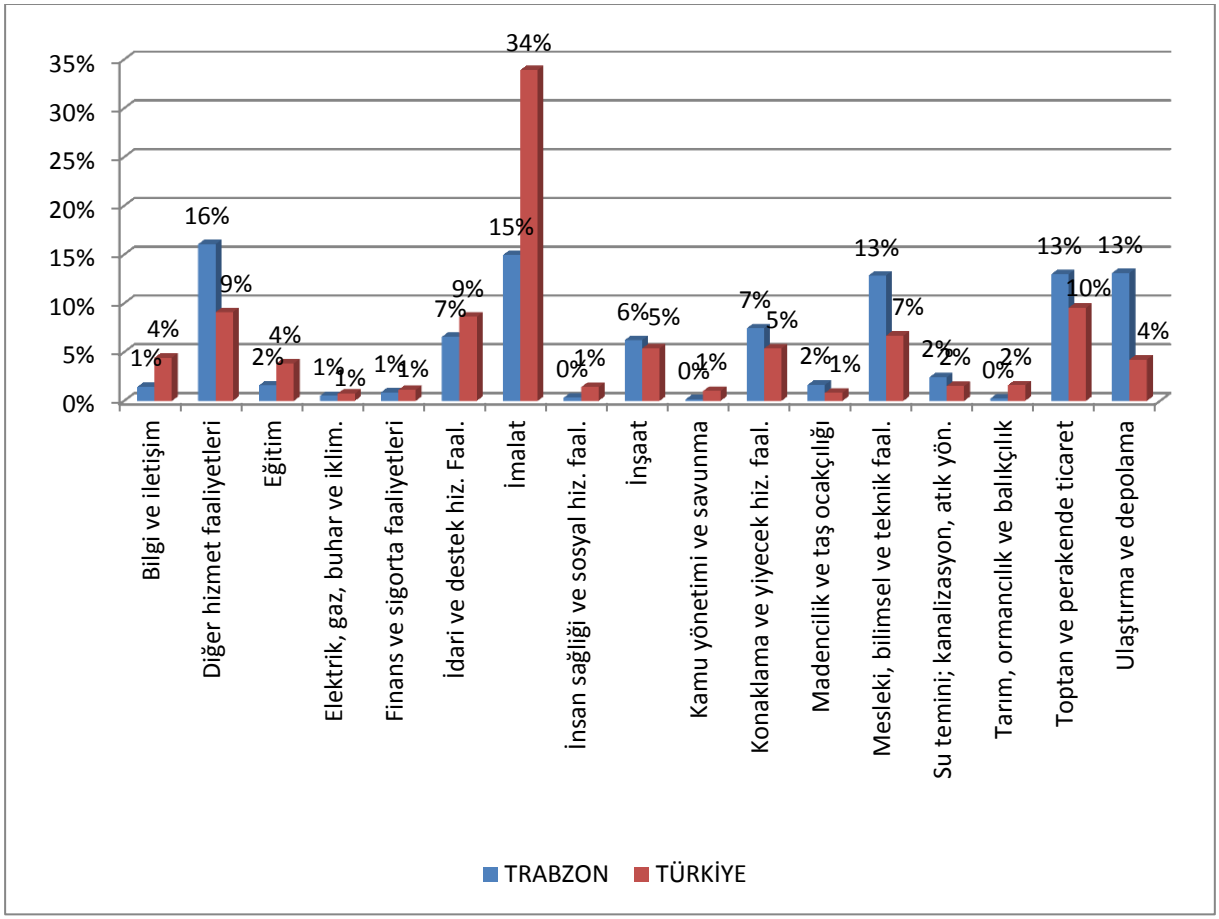

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında açık işlerin sektörlere göre dağılımına bakıldığında ilk iki sıranın Trabzon ve Türkiye geneli için paralel olduğu görülür. Trabzon ilinde alınan açık işlerin sektörlere göre dağılımlarına bakıldığında en fazla talebi %16'lık oranla Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörünün verdiği görülmektedir. Bunu %15'lik oranla İmalat sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde ise ilk sırada % 34' lük oran ile İmalat sektörü gelirken ikinci sırada % 16' lık oran ile Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörü gelmektedir. 2013 yılı Trabzon ili Ocak-Eylül verilerine bakıldığında ise ilk sırayı %21,1'lik oranla İmalat sektörü alırken bunu % 20,0 ile Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü ve % 13,3'le İnşaat sektörü takip etmektedir.

Grafik 25 : Yıllar İtibariyle Yapılan İşe Yerleştirmeler, TRABZON

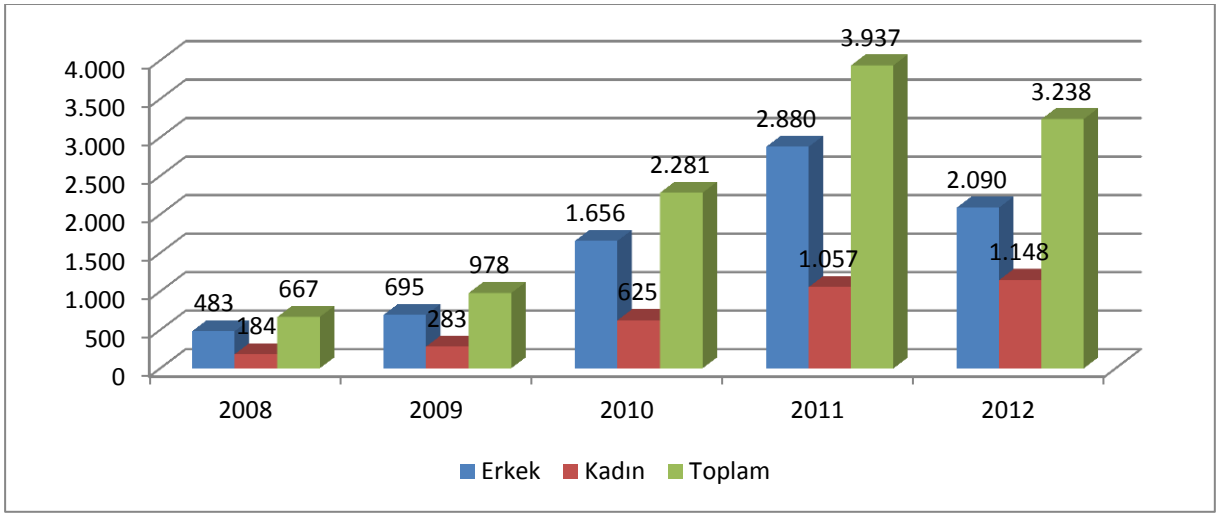

Kaynak: İŞKUR

İŞKUR'un 2008-2012 yılları arasında yaptığı işe yerleştirme sayıları incelendiğinde en fazla işe yerleştirme 3.937 kişiyle 2011 yılında gerçekleştirilmiştir. Genel itibariyle tüm yıllarda işe yerleştirilen erkek sayısı kadın sayısından fazladır. 2013 yılı ilk 9 aylık işe yerleştirme sayısı ise 4.846'dır. Bu da 2013 yılında diğer yıllara göre yapılan işe yerleştirmenin yüksek miktarda arttığını göstermektedir.

Tablo 29 : Eğitim Durumuna Göre 2012 Yılı İşe Yerleştirmeleri, TRABZON

	Erkek	Kadın	Toplam
Okuma-Yazma Bilmeyenler	0	0	0
Okur-Yazar Olanlar	16	15	31
İlköğretim	1.193	520	1.713
Ortaöğretim	640	347	987
Ön Lisans	153	149	302
Lisans	85	115	200
Yüksek Lisans	3	2	5
Doktora	0	0	0
Toplam	**2.090**	**1.148**	**3.238**

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirilenlerin eğitim durumuna göre dağılımına bakılacak olursa 2012 yılında işe yerleştirilenlerin büyük çoğunluğunu ilköğretim mezunlarının oluşturduğu görülür. İşe yerleştirilenlerin %53'ü ilköğretim, %30'u ortaöğretim, %9'u ise ön lisans mezunudur. En az işe yerleştirme ise yüksek lisans mezunlarında yapılmıştır.

Bu durum 2013'ün ilk 9 ayında da değişmemiş ilköğretim mezunları işe yerleştirmede 2.282 kişi ile birinci sırada yer almış, bunu 1.508 kişi ile ortaöğretim mezunları ve 531 kişi ile önlisans mezunları takip etmiştir.

Grafik 26 :Eğitim Durumuna Göre İşe Yerleştirmelerin Dağılımı, TRABZON,2012

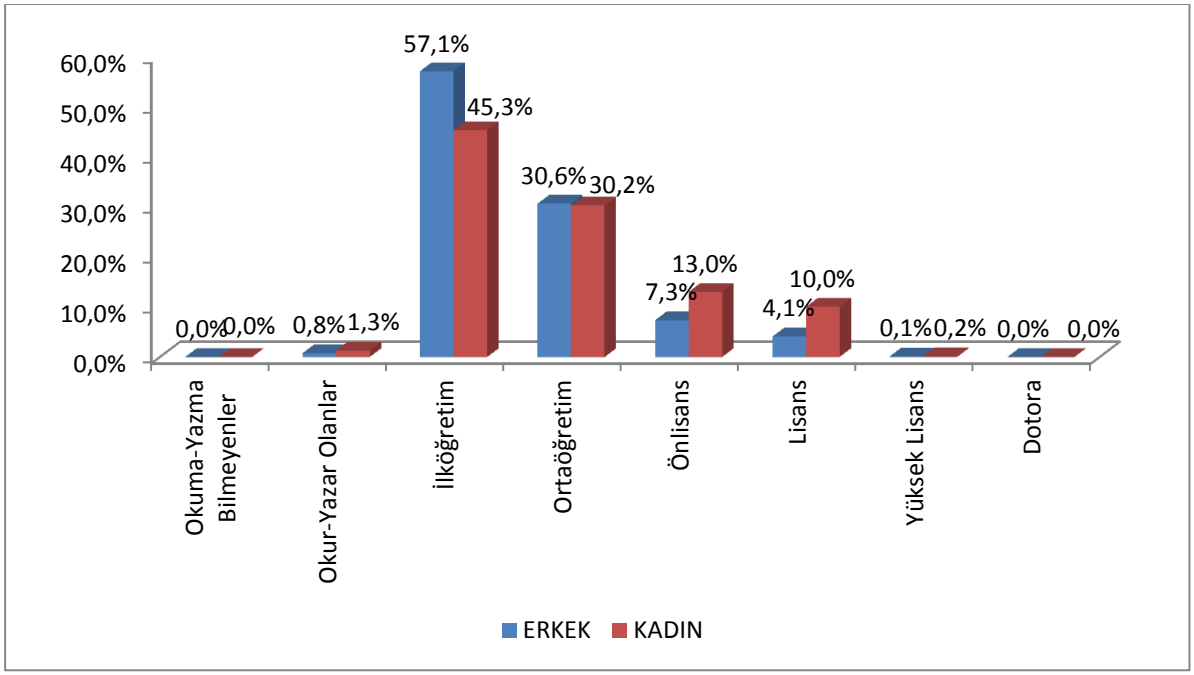

Kaynak: İŞKUR

2012 yılı işe yerleştirmeleri eğitim durumuna göre incelendiğinde en fazla işe yerleştirmenin %53'lük oranla ilköğretim mezunlarında olduğu görülmektedir. Bunun en büyük nedeni işverenlerin İŞKUR'dan daha çok niteliksiz eleman talep etmeleridir. İkinci sırayı %30'luk oranla ortaöğretim mezunları almaktadır. Yine bu tabloda göze çarpan en önemli verilerden biri de doktora mezunlarının 2012 yılında İŞKUR tarafından herhangi bir işe yerleştirilemediğidir. 2013 yılı Ocak-Eylül verilerine göre işe yerleştirmelerde ilköğretim mezunlarının payı %28,9, ortaöğretim mezunlarının payı ise % 19,1'dir. İşe yerleştirmelerin eğitim durmu ve cinsiyet faktörüne bağlı değerlendirilmesi yapıldığında; ilköğretim ve ortaöğretim mezunlarına yönelik işlerde erkeklerin daha fazla istihdam edildiği, önlisans ve lisans mezunlarına yönelik işlerde ise kadınların daha fazla istihdam edildiği göze çarpmaktadır. Bu durum bize eğitim seviyesi arttıkça kadınların istihdamının arttığı yorumunu yaptırabilir.

Tablo 30 : En Fazla İşe Yerleştirme Yapılan Meslekler, 2012

MESLEKLER	TRABZON	MESLEKLER	TÜRKİYE
BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	1.083	BEDEN İŞÇİSİ (GENEL)	229.943
BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	462	BEDEN İŞÇİSİ (TEMİZLİK)	37.294
TEMİZLİK GÖREVLİSİ	454	TEMİZLİK GÖREVLİSİ	29.650
ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	153	GÜVENLİK GÖREVLİSİ	13.308
ÖN MUHASEBECİ	69	SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	11.867
GARSON (SERVİS ELEMANI)	68	BÜRO MEMURU (GENEL)	8.597
BÜRO MEMURU (GENEL)	56	REYON GÖREVLİSİ	8.267
ÇOCUK BAKICISI	50	ÇAĞRI MERKEZİ GÖREVLİSİ	8.152
BİLGİSAYAR İŞLETMENİ	45	MAKİNECİ (DİKİŞ)	8.115

HASTA VE YAŞLI BAKIM ELEMANI	45	KASİYER	6.740
AŞÇI	41	LOJİSTİK ELEMANI	6.087
BAYAN TERZİSİ	35	GARSON (SERVİS ELEMANI)	6.017
GÜVENLİK GÖREVLİSİ	32	KONFEKSİYON İŞÇİSİ	4.940
SATIŞ ELEMANI (TANITIM)	32	İPLİKÇİ (RİNG/VATER/VARGEL)	4.029
KONFEKSİYON İŞÇİSİ	30	ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	3.261
PAZARLAMACI (SATIŞ TEMSİLCİSİ)	27	DİKİŞ MAKİNESİ OPERATÖRÜ-KUMAŞ	2.913
KURYE	25	DİĞER İMALAT VE İLGİLİ İŞÇİLER (ELLE)	2.842
SATIŞ TEMSİLCİSİ/PLASİYER	24	GAZ ALTI KAYNAKÇISI	2.838
SEKRETER	22	BEDEN İŞÇİSİ (İNŞAAT)	2.739
ŞOFÖR-YÜK TAŞIMA	19	ÖN MUHASEBECİ	2.738
Genel Toplam	**3.238**	**Genel Toplam**	**556.587**

Kaynak: İŞKUR

2012 yılında İŞKUR tarafından yapılan işe yerleştirmeler incelendiğinde bu sayıların açık iş sayılarıyla orantılı olduğu göze çarpmaktadır. En fazla işe yerleştirme 1.083 kişiyle beden işçisi (genel) mesleğinde gerçekleştirilmiştir. Bunu 462 kişiyle beden işçisi (temizlik) ve 454 kişiyle temizlik görevlisi meslekleri takip etmektedir. Türkiye genelindeki sıralama ise 229.943 kişiyle beden işçisi(genel) ilk sırada 37.294'le beden işçisi (temizlik) ikinci sırada yer alırken üçüncü sırayı 29.650 kişiyle temizlik görevlisi almaktadır. 2013 yılının ilk 9 aylık verilerine göre ise en fazla yerleştirme 859 kişi ile beden işçisi (genel) mesleğinde gerçekleşmiştir. Bunu 716 kişi ile beden işçisi (temizlik) ve 539 kişi ile güvenlik görevlisi meslekleri takip etmektedir.

Grafik 27 :İşe Yerleştirmelerin Ana Meslek Gruplarına Göre Dağılımı, 2012

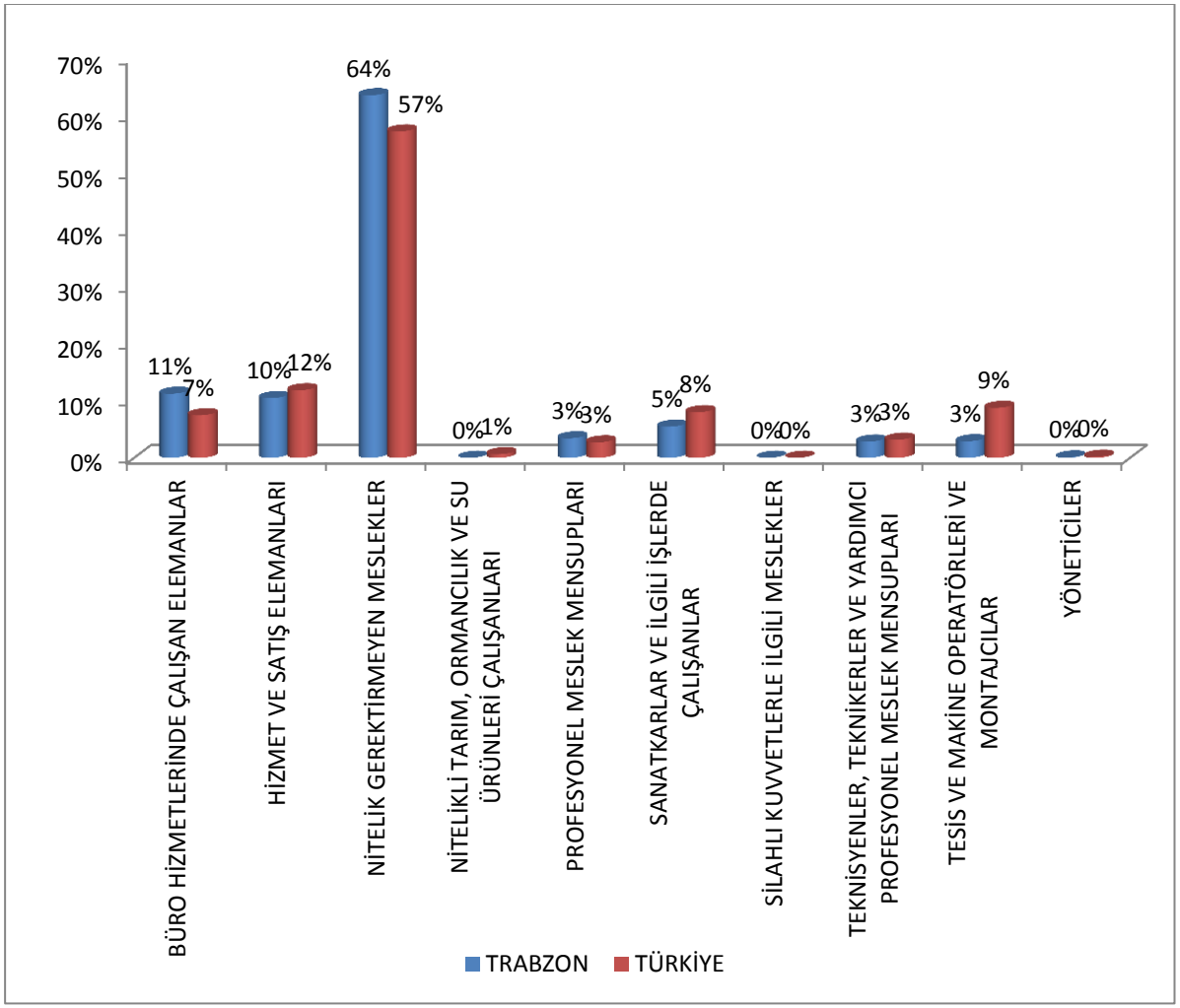

Kaynak: İŞKUR

Ana meslek gruplarına göre işe yerleştirmelere bakıldığında, Grafik 27' de Türkiye ve Trabzon için en fazla işe yerleştirmenin Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerde olduğu ve işe yerleştirme oranlarının paralellik sergilediği görülmektedir. 2013 yılı ilk 9 aylık Trabzon verilerine göre de işe yerleştirmelerde ilk sırayı %45,4'le Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubu almaktadır. Bunu %20,2 ile Hizmet ve Satış Elemanları ve %13,1'le Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu takip etmektedir.

Grafik 28 :İşe Yerleştirmelerin Sektörlere Göre Dağılımı, 2012

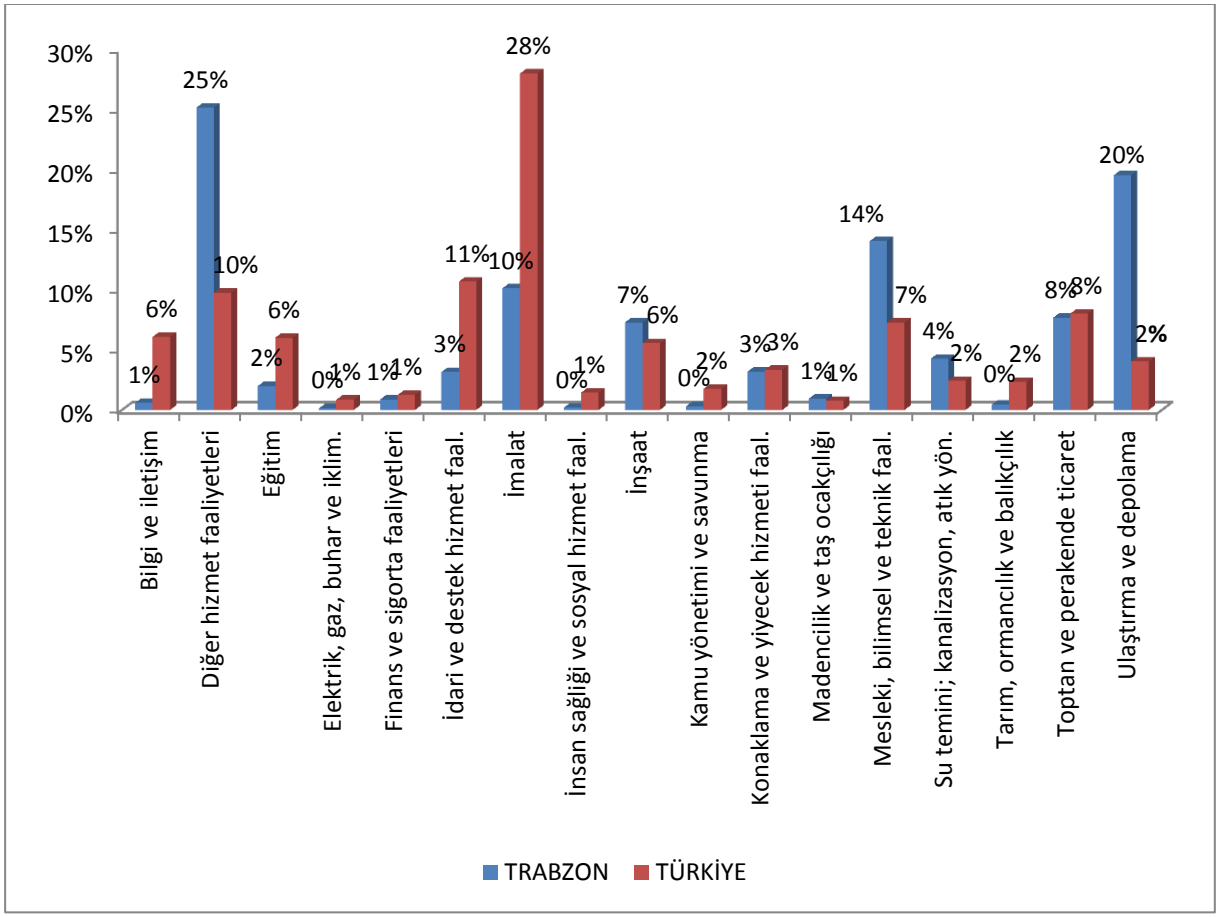

Kaynak: İŞKUR

İşe yerleştirmelerin sektörlere göre dağılımı incelendiğinde Trabzon ili için ilk sırayı %25'lik oranla Diğer Hizmet Faaliyetleri Sektörü alırken Türkiye için ilk sıra %28'lik oranla İmalat Sektöründedir. İkinci sırada ise Trabzon için Ulaştırma ve Depolama sektörü Olurken Türkiye geneli için İdari ve Destek hizmeti faaliyetleri sektörü, üçüncü sırada ise Trabzon için Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörü Türkiye geneli için Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörleri gelmektedir.

2013 yılı Ocak-Eylül verilerine göre ise ilk sırayı % 26,5'lik oranla Mesleki Bilimsel ve Teknik Faaliyetler alırken ikinci sırada %17,0'la İmalat sektörü yer almaktadır. Üçüncü sırada da % 15,2 ile İnşaat sektörü bulunmaktadır.

Tablo 31 :Eğitim Durumuna Göre İşsizlik Ödeneği Başvuruları, 2012

	TRABZON		TÜRKİYE	
	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın
Bilinmeyen	0	0	**428**	**97**
Okur Yazar Olmayan	6	12	**2.333**	**1.536**
Okur Yazar	11	13	**3.655**	**1.489**
İlköğretim	2.169	572	**246.625**	**60.699**
Ortaöğretim (Lise ve Dengi)	1.441	615	**130.951**	**57.825**
Ön Lisans	259	188	**23.445**	**20.043**
Lisans	314	222	**32.451**	**24.949**
Yüksek Lisans	15	7	**1.275**	**1.311**
Doktora	2	1	**76**	**57**
Toplam	**4.217**	**1.630**	**441.239**	**168.006**

Kaynak: İŞKUR

İşsizlik ödeneği için yapılan başvurular eğitim seviyesi açısından incelendiğinde Türkiye ve Trabzonda gerçekleştirilen başvuruların paralellik gösterdiği görülmektedir. İl genelinde de ülke genelinde de en fazla işsizlik ödeneği başvurusunu ilköğretim mezunları yapmıştır .Yine il ve ülke genelinde ikinci sırayı ortaöğretim mezunları almaktadır.

Tablo 32 :Düzenlenen Kurslar, TRABZON, 2012

	Kurs Sayısı	Katılan Sayısı
Eski Hükümlülere Yönelik Kurslar	1	21
Girişimcilik	4	294
Hükümlülere Yönelik Kurslar	6	99
İşgücü Yetiştirme Kursları / İstihdam Garantili	39	701
İşgücü Yetiştirme Kursları/Genel	39	677
İşgücü Yetiştirme Kursları/TYÇP	62	1.824
İşbaşı Eğitim Programı(İEP)	100	138
Özürlü Kursları	5	61
UMEM Projesi	13	254
UMEM Projesi/İEP	24	150
GENEL TOPLAM	**293**	**4.219**

Kaynak: İŞKUR

Trabzon ilinde 2012 yılında toplamda 293 kurs düzenlenmiş olup düzenlenen bu kurslardan 2.291 erkek 1.928 kadın olmak üzere toplam 4.219 kişi faydalanmıştır. Kurs programları arasında kurs sayısı en fazla olan program türü İşbaşı Eğitim Programı iken katılımcı sayısı açısından birinci sırada 1.824 kişi ile Toplum Yararına Çalışma Programları (TYÇP) yer almaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

AMAÇ VE YÖNTEM

İyi işleyen bir işgücü piyasasının oluşabilmesi, işgücü arz ve talebinin temel niteliklerinin incelenip bunlara uygun önlemlerin zamanında alınmasına bağlıdır. Birçok ülkede yüksek işsizlik oranlarına rağmen özellikle kısa dönemli işgücü talebinin hep yüksek olduğu da sık sık ifade edilmektedir. Birçok sektörde işgücü fazlalığı olmasına rağmen etkin eşleştirme eksikliği ve beceri uyumsuzlukları nedeniyle işgücü açığı karşılanamaya bilmektedir. Açık işler, işgücünün mobilitesinin yetersizliği ve işverenin talep ettiği niteliklere sahip eleman olmayışı nedenlerinin yanı sıra bazı mesleklerde iş ortamı ve ücretin beğenilmemesi nedeniyle zamanında doldurulamamaktadır. İşgücü piyasasının talep boyutuyla ele alınıp mevcut durumda işgücü, mevcut açık iş ve gelecek dönemde işgücünün eğilimlerinin bilinmesi kısa dönemli işgücü yetiştirilmesi için temel verileri sağlamaktadır.

İşgücü piyasasında arz ve talebin etkin bir şekilde uyumlaştırılabilmesi için işgücü piyasası bilgileri oldukça önemlidir. İşgücü Piyasasının arz tarafına yönelik veriler ağırlıklı olarak Türkiye İstatistik Kurumu'nun yapmış olduğu Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarından elde edilmektedir. Ancak işgücü piyasasının talep tarafına yönelik pek fazla veri bulunmamaktadır. Bu açığı da Türkiye İş Kurumu İşgücü Piyasası Araştırmaları ile doldurmaya çalışmaktadır. Arz tarafı ile ilgili verilerde il düzeyinde yeterli veri bulunmamaktadır. Talep tarafı ile ilgili yapılan araştırmalar ise henüz istenen düzeyde değildir. Örneğin EUROSTAT nezdinde hala ülkemiz için açık iş oranı açıklanamamaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasası araştırmalarını daha da geliştirerek yapmamız büyük önem arz etmektedir.

4904 sayılı Kanunda Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi amacıyla Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri işgücü piyasası araştırmaları (İPA) sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007'den beri devam ettirilen araştırmalar 2009 yılından itibaren yılda iki defa yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmalarının EUROSTAT normlarına uygun şekilde yürütülmesi ve Resmi İstatistik Programı kapsamına alınmasına yönelik çalışmalar 2011 yılı ikinci yarısından itibaren Türkiye İstatistik Kurumu işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut, geçmiş ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmalar sayesinde Türkiye için bir açık iş sayısına erişebilir olunacak ve EUROSTAT' ın talep ettiği açık işler istatistikleri için veri toplanabilmiş olacaktır. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında da diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır.

Tablo 33 : İŞKUR İşgücü Piyasası Araştırmaları (2007-2012)

İŞKUR'UN UYGULADIĞI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI YÖNTEM VERİLERİ						
Dönem	**Kapsamı**	**Period**	**Sınıflamalar**	**Yöntem**	**GÖRÜŞME YAPILAN İŞYERİ SAYISI[7]**	
2007	50+ TÜM İŞYERLERİ	15 EKİM - 30 KASIM	İSCO 88- NACE REV.1.1	Yüz yüze	Toplam	**12.712**
2008	TÜM İŞYERLERİ	15 Ekim - 5 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**71.001**
					10+ işyeri	26.409
					50+işyeri	7.224
2009/I	İŞKUR' a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	17 Nisan - 30 Mayıs	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**275.099**
					10+ işyeri	83.404
					50+işyeri	15.273
2009/II	İŞKUR' a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	4 Kasım-13 Aralık	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**255.938**
					10+ işyeri	80.638
					50+işyeri	15.985
2010/I	İŞKUR' a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**218.068**
					10+ işyeri	73.418
					50+işyeri	14.476
2010/II	İŞKUR' a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**198.479**
					10+ işyeri	69.442
					50+işyeri	14.688
2011/I	İŞKUR' a KAYITLI TÜM İŞYERLERİ	26 Nisan- 1 Haziran	İSCO 88- NACE REV.1.1	Elektronik	Toplam	**159.862**
					10+ işyeri	60.501
					50+işyeri	13.393
2011/II	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	19 Aralık- 19 Ocak	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam	**5.941**
					10+ işyeri	3.283
					50+işyeri	1.606
2012/I	10 + GİRİŞİMLER (TÜİK)	2 Mayıs- 15 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam Girişim	**5.225**
2012/II	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	10 Eylül-31 Ekim	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**53.164**
2013/I	10 + İŞYERLERİ (TÜİK)	15 Mayıs-30 Haziran	İSCO 88- NACE REV.2	Yüz yüze	Toplam İşyeri	**87.719**

Kaynak: İŞKUR

Türkiye İş Kurumu, 2013 Yılı Yerel Düzeyde İşgücü Piyasası Analizi Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında Türkiye genelinde 87.719 işyerine yüz yüze görüşme yöntemiyle anket uygulamıştır. Türkiye İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak sektörel kapsam dâhilinde yer alan ve 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri, araştırmada örnekleme çerçevesi olarak kullanılmıştır. Araştırmanın kapsamında Türkiye genelinde Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev 2.0 sınıflandırmasına göre,

[7] Genelleme yapılmamış işyeri sayısıdır.

tarım, kamu, hane halklarında işverenler ve uluslar arası kurum/kuruluşlar dışındaki 17 alt sektörde yer alan, 10 ve daha fazla çalışana sahip işyerleri örnekleme çerçevesi olarak kabul edilmiştir. Örnekleme birimi işyeri olarak belirlenmiş ve 17 sektör bazında il ve Türkiye tahmini verilmiştir.

İşyerleriyle yüz yüze görüşme yöntemiyle (Araştırmanın saha çalışmasının tamamı İŞKUR personeli tarafından gerçekleştirilmiştir.) gerçekleştirilen "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş, (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Karşılanma Yolları)
- Temininde güçlük çekilen meslekler, (Meslek, Güçlük Nedeni)
- 31 Aralık 2013 ve 30 Haziran 2014 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

Talep Araştırması, bahsi geçen 17 sektörde işyeri bazında il ve Türkiye tahmini vermek üzere planlandığından mesleklere göre yapılan genellemelerin ihtiyatla karşılanması gerekir. Çünkü mesleklere göre bir çerçeve olmadığı için örneklem çekimine mesleki kırılımı dahil edilememiştir. Dolayısıyla rapordaki mesleklere ilişkin bilgiler detay olarak sunulmuştur.

Talep araştırması için örnek hacmi, örnek seçimi, tahmin ve notasyon yöntemleri hakkında Ek 2'de ayrıntılı açıklama yapılmıştır.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında toplam 2.173 işyeriyle görüşülmüştür. Bu işyerlerinden 713 tanesi 1-9 kişi çalıştıran işyerleri, 1.273 tanesi 10- 49 kişi çalıştıran işyerleri, 187 tanesi ise 50 ve üzeri kişi çalıştıran işyerlerinden oluşmaktadır. Araştırma kapsamında sadece 10 ve üzeri çalışana sahip işyerleri girmekle birlikte, uygulama aşamasında bu tür işyeri olduğu belirtildiği için ziyaret edilen 713 işyerinin zaman içerisinde 1-9 büyüklüğündeki işyerine dönüşmüş olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 34 :İşyerlerinin İşyeri Büyüklüğü ve Sektörel Dağılımı, TRABZON

Sektör	İşyeri Sayısı(1-9)	İşyeri Sayısı(10-49)	İşyeri Sayısı(50++)	TOPLAM
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	3	4	2	10
İMALAT	88	198	40	326
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	3	3	2	8
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0	1	1
İNŞAAT	213	243	49	505
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	187	390	29	607
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	46	110	12	168
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	72	123	13	208
BİLGİ VE İLETİŞİM	6	18	1	25
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	11	16	0	27
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	5	2	1	8
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	19	33	3	56
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	16	27	22	65
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0	0	0	0
EĞİTİM	8	44	4	57
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	8	30	3	41
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	6	9	1	16
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	22	21	2	45
Genel Toplam:	**713**	**1273**	**187**	**2173**

Kaynak: İPA

İşyerlerinin sektörel dağılımına bakıldığında 1-9 kişi çalıştıran işyerlerinin en fazla inşaat sektöründe olduğu görülmektedir. Ayrıca Kamu Yönetimi ve Savunma sektörü ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektöründe 1-9 ve 10-49 kişi çalıştıran işyeri olmadığı söylenebilir. En fazla 50 ve üzeri işçi çalıştıran işyerlerinin de sırasıyla İnşaat, İmalat ve Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde olduğu söylenebilir. Toplam işyerleri içinde en fazla çalışanın olduğu ilk üç sektör ise sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat ve İmalat sektörleridir.

Grafik 29 : İşyeri Büyüklüklerinin Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

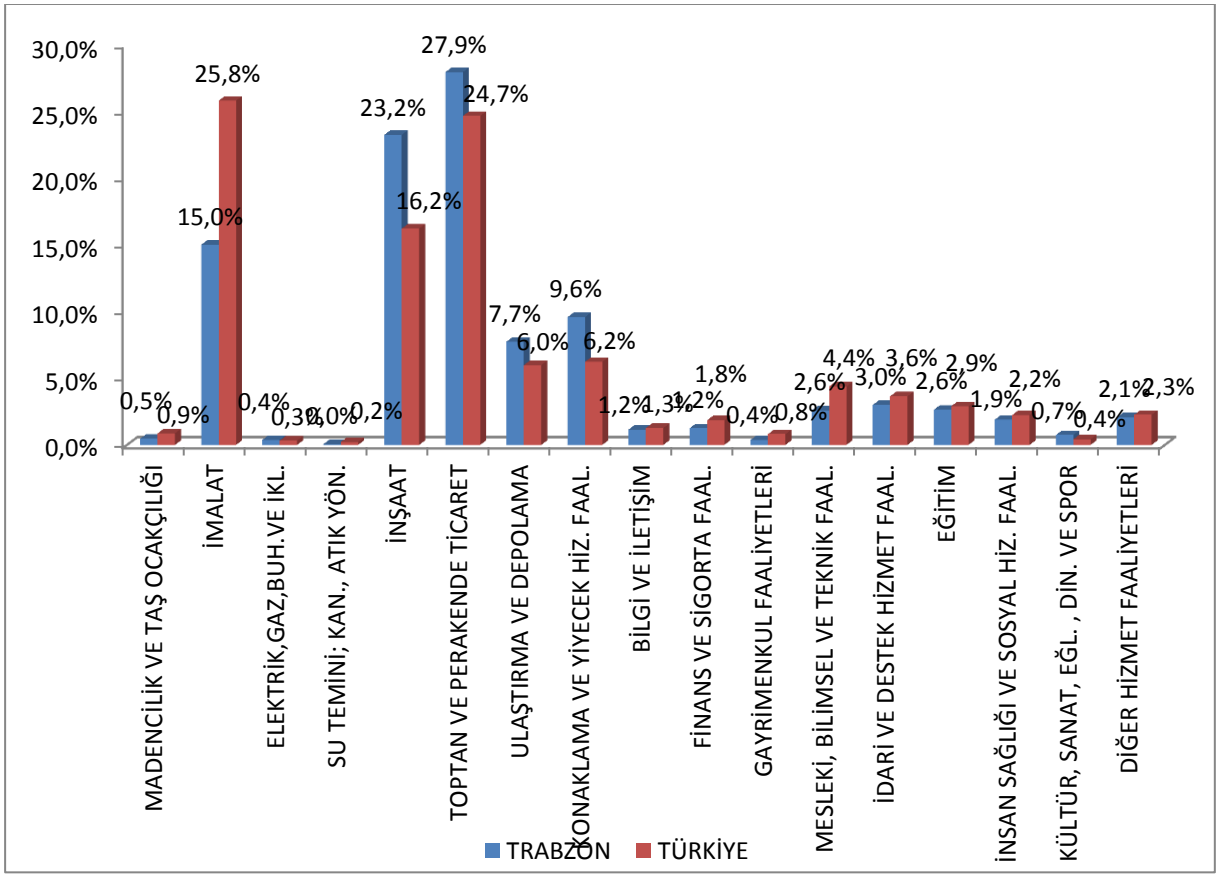

Kaynak: İPTA

Bütün işyerleri açısından bakıldığında, Trabzon ve Türkiye genelinde en fazla işyeri bulunan ilk üç sektör paraleldir. Trabzon 'da en fazla işyerine sahip olan sektör %27,9'luk bir oranla Toptan ve Perakende Ticaret iken Türkiye'de % 25,8'lik oranla en fazla işyeri imalat sektöründedir. İkinci sırada ise Trabzon'da %23,2'lik oranla İnşaat sektörü gelirken Türkiye'de % 24,7'lik oran ile Toptan ve Perakende Ticaret gelmektedir. Üçüncü sırayı Trabzon'da %15 'lik pay ile İmalat, Türkiye genelinde % 16,2 ile İnşaat sektörü almaktadır.

İşyerleri açısından Trabzon'da en az paya sahip olan sektörler ise %0' lık pay ile Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri, %0,4 ' lük pay ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı ve yine % 0,4 'lük pay ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 35 : Sektörlere Göre Çalışan Sayıları, TRABZON

Sektör	Erkek	Kadın	Toplam
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	173	6	179
İMALAT	6859	2128	8988
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	653	78	731
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	19	12	31
İNŞAAT	9732	659	10391
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	8017	2289	10306
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	3202	259	3460
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	2734	1171	3906
BİLGİ VE İLETİŞİM	324	91	415
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	199	150	349
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	129	39	168
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	937	344	1281
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	5092	1330	6422
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0	0	0
EĞİTİM	868	653	1521
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	535	895	1431
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	302	38	339
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	581	577	1157
Genel Toplam:	**40357**	**10719**	**51075**

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında Trabzon'daki 2.173 işyerinde toplam 51.075 kişi istihdam edilmektedir. İstihdam edilenlerin % 79'u erkek %21'i kadındır. Kadınların en fazla istihdam edildiği ilk üç sektör sırasıyla Toptan ve Perakende Ticaret, İmalat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri iken erkeklerin en fazla istihdam edildiği ilk üç sektör sırasıyla İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat sektörleridir. Genel istihdam durumuna bakıldığında ise en fazla çalışanın bulunduğu ilk üç sektörü İnşaat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat olarak sıralayabiliriz.

Grafik 30 :Çalışan Sayılarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

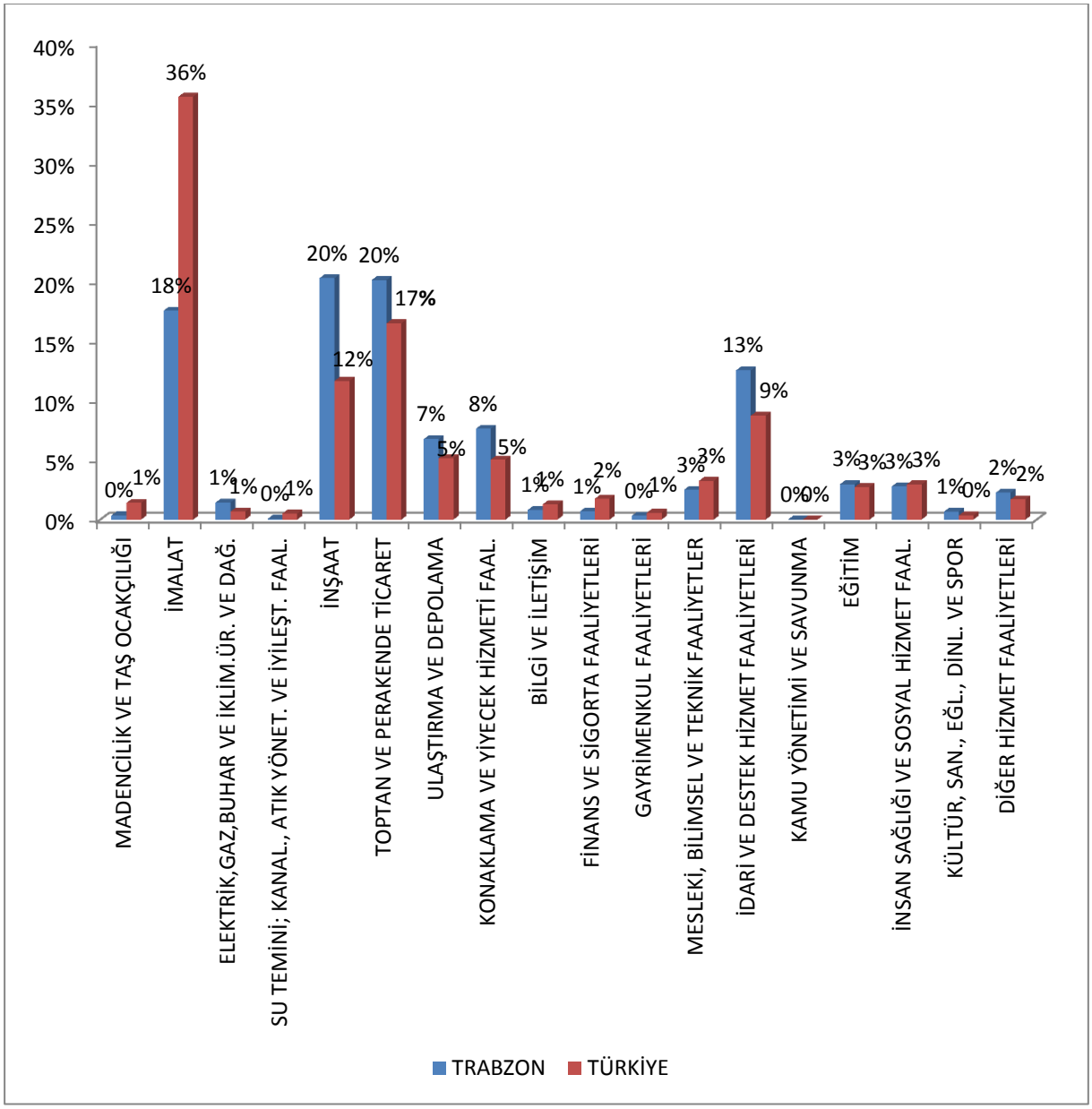

Kaynak: İPTA

Sektörlere göre çalışan dağılımına bakılacak olursa Trabzon ve Türkiye genelinde en fazla çalışanın bulunduğu ilk üç sektörün aynı olduğu görülür. Trabzon 'da en fazla çalışana sahip olan ilk iki sektör %20'lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri iken Türkiye'de en fazla çalışana sahip sektör % 36'lık oranla imalat sektörüdür. Türkiye'de en fazla çalışanın olduğu ikinci sektör Toptan ve Perakende Ticaret iken üçüncü sektör % 12' lik oranla İnşaat sektörüdür. Trabzon'da ise üçüncü sırada % 18'lik oranla İmalat sektörü gelmektedir.

Grafik 31 :Sektörlere Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları

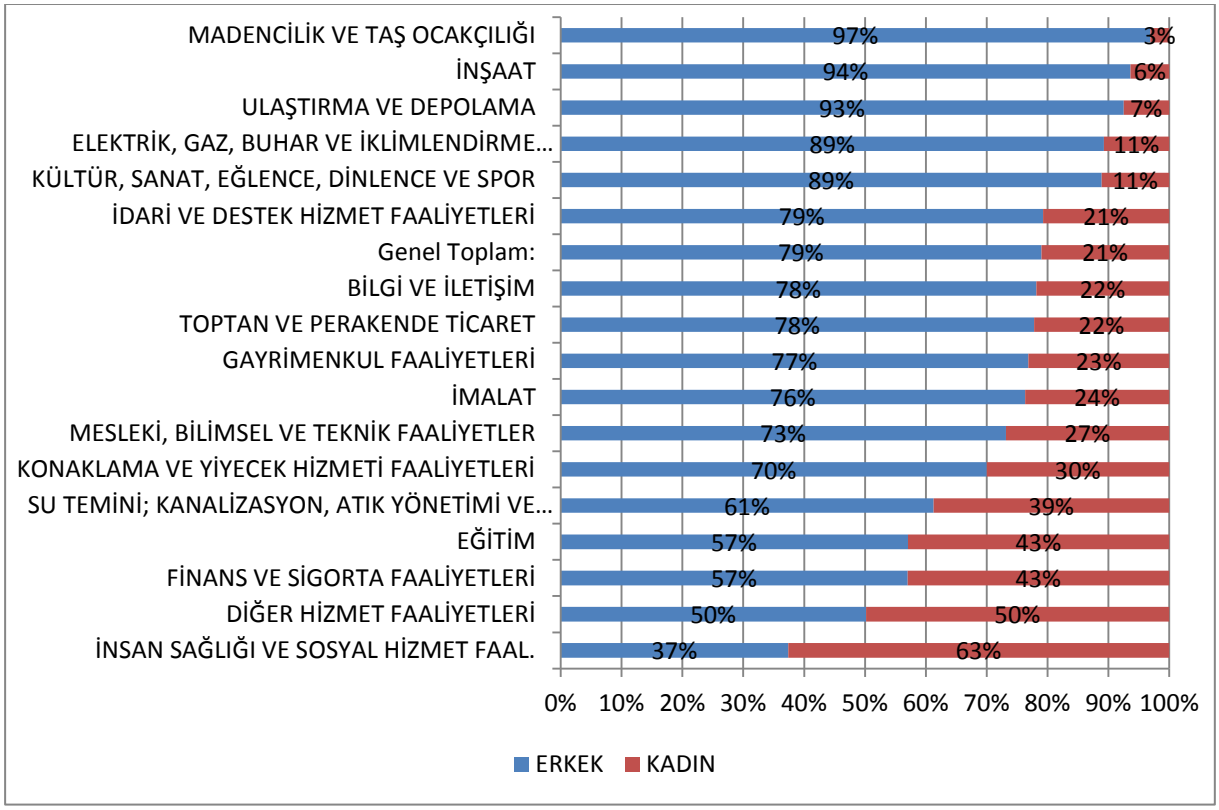

Kaynak: İPTA

Sektörlere göre çalışanların cinsiyet dağılımına bakıldığında çalışanlar içinde erkeklerin ağırlığının en fazla olduğu ilk üç sektör sırasıyla ;Madencilik ve Taş Ocakçılığı, İnşaat ve Ulaştırma ve Depolama sektörleri olurken, çalışanlarının büyük ağırlığını kadınların oluşturduğu ilk üç sektör de sırasıyla İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörleridir.

Tablo 36 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanlar

Meslek Grup	Erkek	Kadın	Toplam
Yöneticiler	810	143	952
Profesyonel Meslek Mensupları	2.343	1.719	4.062
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	4.103	694	4.798
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	2.287	1.978	4.265
Hizmet Ve Satış Elemanları	7.312	2.212	9.524
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	95	7	103
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	9.436	831	10.267
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	5.484	621	6.105
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	8.485	2.515	11.001
Genel Toplam:	**40.357**	**10.719**	**51.075**

Kaynak: İPTA

Araştırma verileri ışığında meslek gruplarına göre istihdama bakıldığında Trabzon için toplamda en fazla istihdamın nitelik gerektirmeyen meslekler grubunda yoğunlaştığı görülmektedir. En fazla istihdamın olduğu ikinci sektör Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olurken üçüncü sırada Hizmet ve Satış Elemanları yer almaktadır. Nitelikli tarım, ormancılık ve su ürünleri çalışanları meslek grubu hem kadınların hem de erkeklerin toplam istihdamlarının içinde en az istihdam edilen meslek grubunu oluşturmaktadır.

Erkekler en fazla Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ve Hizmet ve Satış Elemanları meslek gruplarında çalışırken kadınların en fazla istihdam edildiği ilk üç meslek grubu sırasıyla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları ve Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubudur.

Grafik 32 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Türkiye Geneli ile Karşılaştırılması

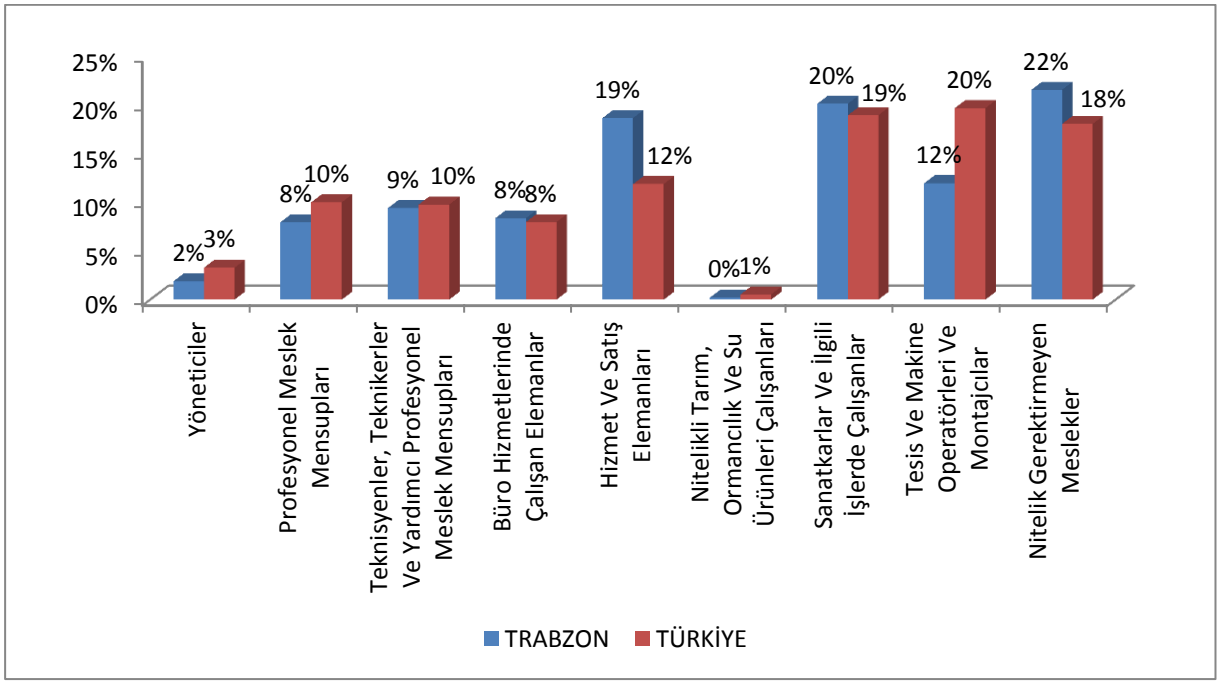

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre çalışanların dağılımı incelendiğinde Trabzon'da en fazla çalışanın bulunduğu ilk üç meslek grubu sırasıyla Nitelik Gerektirmeyen Meslekler (%22), Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar (%20) ve Hizmet ve Satış Elemanları (%19) olurken Türkiye için bu sıralama Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar (%20), Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar (%19) ve Nitelik Gerektirmeyen Meslekler(% 18) şeklindedir.

Hem Trabzon hem de Türkiye genelinde en az çalışan Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubundadır.

Grafik 33 :Meslek Gruplarına Göre Çalışanların Cinsiyet Ağırlıkları

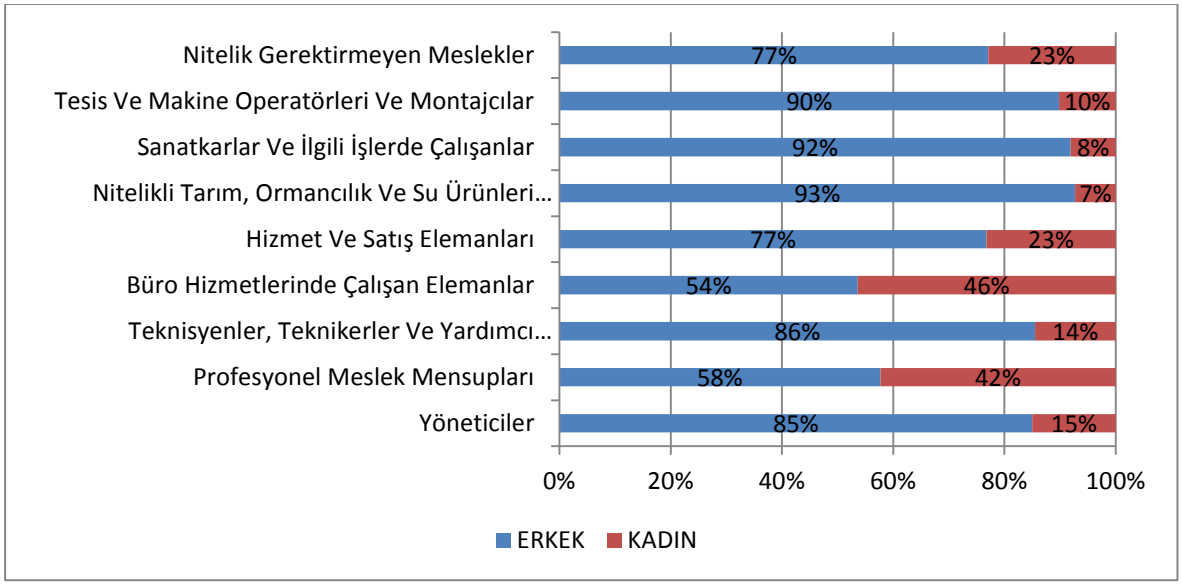

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre çalışanların cinsiyet ağırlıklarında erkeklerin tüm meslek gruplarında kadınlardan fazla olduğu görülmektedir. Cinsiyet durumuna göre çalışanların büyük kısmını erkeklerin oluşturduğu meslek gruplarının başında % 93'lük pay ile Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları grubu gelmektedir. Bu meslek grubundaki toplam çalışanın % 93'ü erkek % 7'si kadındır. Bu meslek grubunu Sanatkârlar ve İlgili işlerde çalışanlar izlemektedir. Bu meslek grubuna ait çalışanların % 92 erkek % 8'i kadındır.Üçüncü sırada ise Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu gelmektedir.Bu meslekte çalışanların ise % 90'ı erkek % 10'ı kadındır.Meslek grupları çerisinde kadın ağırlığının en yoğun olduğu meslek grubu % 46'lık oranla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar gelmektedir.

Tablo 37 :Çalışanların Mesleklere ve Cinsiyete Göre Dağılımı

TOPLAM		ERKEK		KADIN	
Beden İşçisi (Genel)	**7,2%**	Beden İşçisi (Genel)	**8,1%**	Temizlik Görevlisi	**7,9%**
Beden İşçisi (İnşaat)	**3,6%**	Beden İşçisi (İnşaat)	**4,6%**	Satış Danışmanı	**4,8%**
Temizlik Görevlisi	**3,4%**	Güvenlik Görevlisi	**4,0%**	Sekreter	**4,2%**
Güvenlik Görevlisi	**3,3%**	Tır-Çekici Şoförü	**2,6%**	Büro Memuru (Genel)	**4,2%**
Büro Memuru (Genel)	**2,9%**	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	**2,6%**	Müşteri Temsilcisi	**4,1%**
Satış Danışmanı	**2,6%**	Büro Memuru (Genel)	**2,5%**	Beden İşçisi (Temizlik)	**3,9%**
Garson (Servis Elemanı)	**2,4%**	Şoför-Yük Taşıma	**2,4%**	Beden İşçisi (Genel)	**3,8%**
Beden İşçisi (Temizlik)	**2,2%**	Pazarlamacı	**2,4%**	Muhasebeci	**3,6%**
Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	**2,1%**	Garson (Servis Elemanı)	**2,3%**	Aşçı	**2,9%**
Pazarlamacı	**2,0%**	Temizlik Görevlisi	**2,3%**	Garson (Servis Elemanı)	**2,6%**
Tır-Çekici Şoförü	**2,0%**	Satış Danışmanı	**2,1%**	Ön Muhasebeci	**2,5%**
Şoför-Yük Taşıma	**1,9%**	Ağır Kamyon Şoförü	**2,0%**	Hemşire	**2,2%**
Ağır Kamyon Şoförü	**1,6%**	Beden İşçisi (Temizlik)	**1,7%**	Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	**2,2%**
Muhasebeci	**1,5%**	Sıvacı	**1,6%**	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	**2,2%**
Aşçı	**1,5%**	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	**1,3%**	Bulaşıkçı (Stevard)	**2,1%**
Müşteri Temsilcisi	**1,2%**	Şoför (Yolcu Taşıma)	**1,2%**	Temizlik Görevlisi (Hastane)	**2,1%**
Sıvacı	**1,2%**	Elektrikçi (Genel)	**1,2%**	Kasiyer	**2,0%**
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	**1,0%**	Aşçı	**1,1%**	Konfeksiyon İşçisi	**1,6%**
Sekreter	**1,0%**	Muhasebeci	**1,0%**	Reyon Görevlisi	**1,4%**
Şoför (Yolcu Taşıma)	**0,9%**	Depo Sorumlusu	**0,9%**	Kat Görevlisi-Temizlik	**1,2%**

Kaynak: İPTA

Trabzon ilinde araştırma kapsamındaki işyerlerinde toplam 1.169 farklı meslekte çalışan tespit edilmiştir. Toplamda en fazla çalışılan meslekler Beden İşçisi (Genel, İnşaat), Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Büro Memuru (Genel), Satış Danışmanı, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Temizlik), Güvenlik Görevlisi (Silahlı) ve Pazarlamacı' dır. Erkeklerin toplamda en fazla çalıştıkları meslek Beden İşçisi, kadınların ise Temizlik Görevlisi mesleğidir.

AÇIK İŞLER

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında açık iş araştırmanın saha uygulaması sürecinde ziyaret edilen işyerlerinde işverenlerin "fiilen" ihtiyaç duydukları meslekleri ifade etmektedir. Açık iş oluşturulmuş, dolu olmayan veya yakında boşalacak olan pozisyonları tanımlar. Referans Dönemi içerisinde (15 Mayıs-30 Haziran 2013) işyerlerinin eleman ihtiyacı duyduğu (açık işlere) meslekler mevcut işgücü talebi hakkında değerlendirme yapılmasına imkan sunan önemli bir göstergedir. Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında ise Trabzon ilinde işyerlerine yapılan ziyaretler neticesinde, referans dönemi (15 Mayıs-30 Haziran 2013) esas alınmak üzere, var olduğu öğrenilen açık iş sayısı 2.396'dır. Bu kapsamda işverenler İŞKUR' a değil, İŞKUR işverenlere ulaşmıştır. Araştırma kapsamında en fazla açık iş bulunan ilk 5 sektör sırasıyla İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı, İnşaat, Konaklama Ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Ulaştırma Ve Depolama sektörleridir.

Türkiye genelinde toplanan veriler göz önüne alındığında, ülke genelinde referans dönemi içerisinde toplam 258.082 açık iş talebi alınmıştır. Açık işlerin çoğunluğu sırasıyla İmalat, Toptan Ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının Ve Motosikletlerin Onarımı Ve İnşaat sektörlerindedir.

Tablo 38 : Açık İş Veren İşyerleri

Sektör	Açık İş Veren İşyeri Sayısı	Toplam İşyeri Sayısı	Açık İş Veren İşyeri Dağılımı-TRABZON	Açık İş Veren İşyeri Dağılımı - TÜRKİYE
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	3	10	33,3%	19,9%
İMALAT	129	326	39,6%	40,6%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	2	8	20,0%	13,0%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	1	0,0%	23,4%
İNŞAAT	103	505	20,5%	17,3%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	195	607	32,1%	27,8%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	37	168	22,1%	18,1%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	74	208	35,8%	35,8%
BİLGİ VE İLETİŞİM	7	25	29,2%	29,1%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	7	27	25,9%	17,2%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	1	8	14,3%	21,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	24	56	42,9%	24,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	16	65	24,6%	24,8%
EĞİTİM	14	57	24,1%	21,8%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	9	41	21,1%	36,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	3	16	21,4%	19,9%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	4	45	9,3%	27,4%
Genel Toplam:	**629**	**2173**	**28,9%**	**28,7%**

Kaynak: İPTA

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon genelinde görüşme yapılan toplam 2.173 işyerinin 629 'u işyerinde açık iş bulunduğunu beyan etmiştir. En fazla açık iş bulunan sektör Trabzon ve Türkiye için Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Açık işveren işyeri dağılımına bakıldığında ise Trabzon ve Türkiye genelinin birbiriyle paralel olduğunu görülür. Görüşme yapılan her 100 işyerinin 29'u işyerlerinde açık iş bulunduğunu beyan etmiştir.

Tablo 39 :Açık İşlerin Ekonomik Faaliyet Kollarına Göre Dağılımı, TRABZON

Sektör	Toplam Açık İş	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	6	**3,1%**	3,0
İMALAT	669	**27,9%**	6,9
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	2	**0,1%**	0,2
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	**0,0%**	0,0
İNŞAAT	412	**17,2%**	3,8
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET; MOTORLU KARA TAŞITLARININ VE MOTOSİKLETLERİN ONARIMI	593	**24,8%**	5,4
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	101	**4,2%**	2,8
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	266	**11,1%**	6,4
BİLGİ VE İLETİŞİM	16	**0,7%**	3,6
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	17	**0,7%**	4,6
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	2	**0,1%**	1,3
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	87	**3,6%**	6,3
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	82	**3,4%**	1,3
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0	**0,0%**	0,0
EĞİTİM	35	**1,5%**	2,2
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	14	**0,6%**	1,0
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	18	**0,8%**	5,1
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	75	**3,1%**	6,1
Genel Toplam:	**2396**	**100,0%**	**4,5**

Kaynak: İPTA

Trabzon genelinde görüşülen 2173 iş yerinden toplam 2396 açık iş tespit edilmiştir. Trabzon genelinde açık iş oranı %4,5'tir. Bir başka deyişle her 100 kişilik kadronun 95' i dolu, 5'i doldurulmaya hazırdır. Ekonomik faaliyetlerine göre bakıldığında Trabzon' da en fazla açık iş oranı bulunan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektöründeki her 100 kişilik kadronun 93' ü dolu, 7'si doldurulmaya hazırdır. İmalat sektörünü Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörü izlemektedir. Bu sektördeki her 100 kişilik kadronun 94' ü dolu 6'sı doldurulmaya hazırdır.

Açık işlerin dağılımında Trabzon' da ilk sırayı yine İmalat sektörü almaktadır. Yani her 100 kişilik açık işin 28'i İmalat sektöründedir. İmalat sektörünü Toptan ve Perakende Ticaret sektörü izlemektedir. Her 100 kişilik açık işin 25' i Toptan ve Perakende Ticaret sektöründedir. Açık iş dağılımında en az paya sahip olan sektörler ise Gayrimenkul Faaliyetleri ve Elektrik ,Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretim ve Dağıtımı sektörleridir.Bu sektörlerdeki açık iş oranı % 0,1'dir.Ayrıca Su Temini ; Kanalizasyon,Atık Yönetimi ve

İyileştirme Faaliyetleri sektörü ile Kamu Yönetimi ve Savunma;Zorunlu Sosyal Güvenlik sektörü hiç açık iş bildirmemiştir.

Grafik 34 :Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

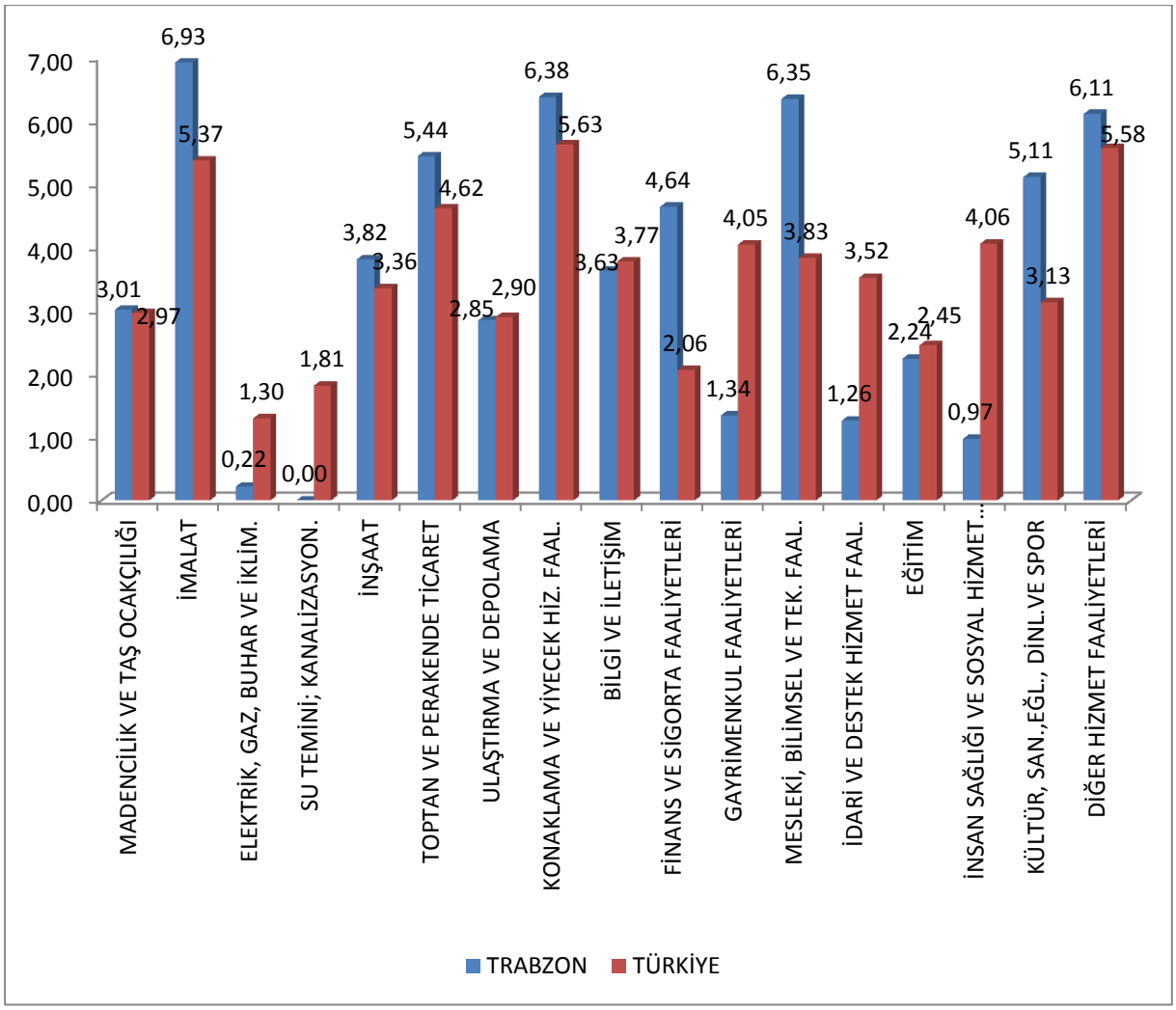

Kaynak: İPTA

Trabzon'daki açık iş oranı Türkiye genelinden %0,1 puan daha yüksektir. Açık iş oranı Trabzon'da % 4,5 iken Türkiye geneli için % 4,4' tür. Trabzon 'da açık iş oranı en yüksek olan ilk üç sektör sırasıyla İmalat (%6,93), Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (%6,38) ve Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler (% 6,35) iken ;Türkiye genelinde açık iş oranı en yüksek olan ilk üç sektör Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri (% 5,63), Diğer Hizmet Faaliyetleri (%5,58) ve Toptan ve Perakende Ticaret (% 5,44) sektörleridir.

Tablo 40 : Meslek Gruplarına Göre Açık İşler, TRABZON

Meslek Grubu	Açık İş Sayısı	Açık İş Dağılımı	Açık İş Oranı
Yöneticiler	3	0,1%	0,3%
Profesyonel Meslek Mensupları	210	8,8%	4,9%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	234	9,8%	4,7%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	124	5,2%	2,8%
Hizmet Ve Satış Elemanları	458	19,1%	4,6%

Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%	0,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	598	25,0%	5,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	459	19,2%	7,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	308	12,9%	2,7%
Genel Toplam:	**2396**	**100,0%**	**4,5%**

Kaynak: İPTA

Meslek gruplarına göre açık iş oranlarında Trabzon' da ilk sırayı Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu almaktadır. Bu meslek grubundaki her 100 kişilik kadronun 93' ü dolu 7'si doldurulmaya hazırdır. İkinci sıradaki meslek grubu Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubudur. Bu meslek grubundaki her 100 kişilik kadronun 94' ü dolu iken 6' sı doldurulmaya hazırdır.Üçüncü sırada ise Profesyonel Meslek Mensupları meslek grubu yer almaktadır.Bu meslek grubunda da her 100 kişilik kadronun 95'i dolu iken 5' i doldurulmaya hazırdır.Meslek gruplarına göre açık iş oranlarına bakıldığında açık işi bulunmayan tek meslek grubu Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları' dır.

Meslek gruplarına göre açık işlerin dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer alır. Yani her 100 kişilik açık işin 25'i Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubundadır. İkinci ve üçüncü sıradaki meslek grupları ise sırasıyla Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ile Hizmet ve satış Elemanları meslek gruplarıdır. Bu meslek gruplarındaki açık iş dağılımı aynıdır. Yani her 100 kişilik açık işin 19'u Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarında iken diğer 19 ' u Hizmet ve Satış Elemanlarındadır.

Açık iş dağılımında en az paya sahip olan meslek grubu ise Yöneticiler' dir. Araştırma kapsamında bu meslek grubundan yalnızca 3 açık iş bildirilmiştir.

Grafik 35 :Meslek Gruplarına Göre Açık İş Oranlarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

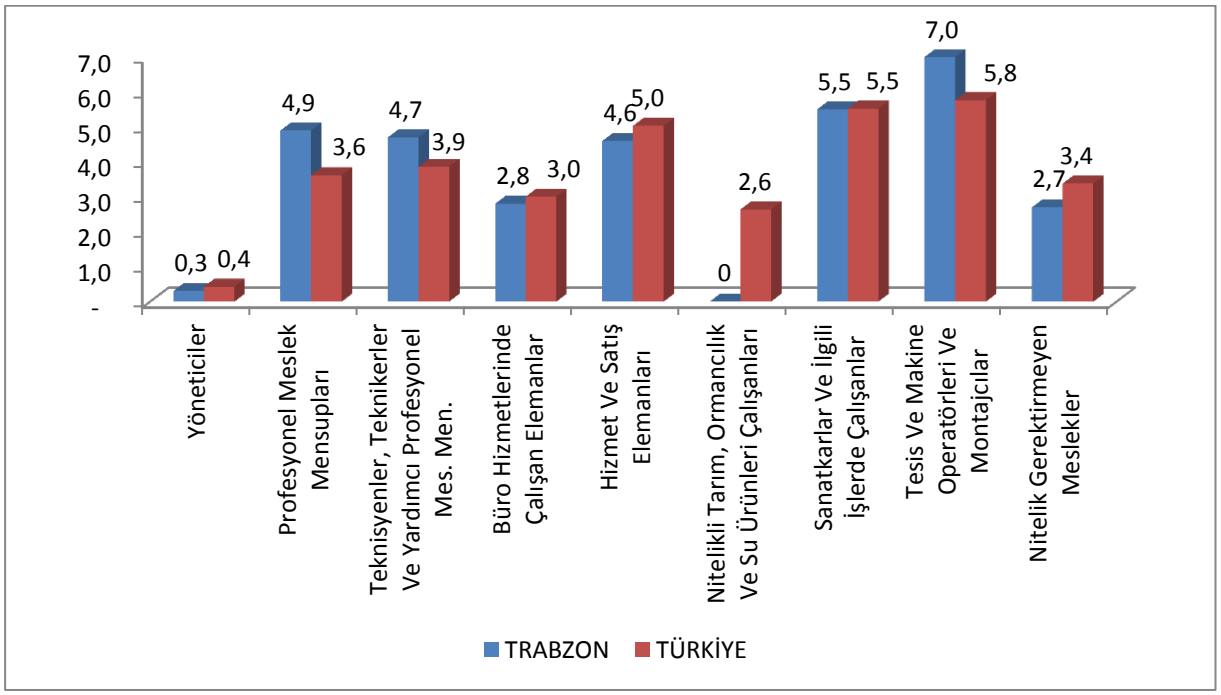

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında derlenen açık iş oranlarının meslek gruplarına göre sıralaması yapıldığında hem Trabzon'da hem de Türkiye genelinde ilk sırayı Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ikinci sırayı Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar almaktadır. Üçüncü sırayı ise Türkiye'de Hizmet ve Satış Elemanları izlerken Trabzon' da Profesyonel Meslek Grupları izlemektedir.

Hem Trabzon'da hem de Türkiye genelinde açık iş oranı en düşük olan Meslek grubu Yöneticiler' dir.

Tablo 41 :Mesleklere Göre Açık İş Dağılımı

TRABZON	Açık İş Dağılımı	TÜRKİYE	Açık İş Dağılımı
Garson (Servis Elemanı)	7,2%	Makineci (Dikiş)	7,90%
Beden İşçisi (Genel)	5,8%	Beden İşçisi (Genel)	3,30%
Kuruyemiş Paketleme İşçisi	4,4%	Güvenlik Görevlisi	3,20%
İmalat Ve İlgili İşçiler (Makine İle)	4,0%	Garson (Servis Elemanı)	2,40%
Satış Danışmanı	3,3%	Temizlik Görevlisi	2,20%
Pazarlamacı	2,7%	Ortacı	1,70%
Elektrikçi (Genel)	2,6%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,70%
Müşteri Temsilcisi	2,4%	Satış Danışmanı	1,60%
Temizlik Görevlisi (Hastane)	2,4%	Pazarlamacı	1,40%
Makineci (Dikiş)	2,2%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,30%
Konfeksiyon İşçisi	1,7%	Komi (Garson Yardımcısı)	1,10%
Komi (Garson Yardımcısı)	1,6%	Şoför-Yük Taşıma	1,10%
Aşçı	1,4%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1%
Ağır Kamyon Şoförü	1,3%	Ütücü	1%
Beden İşçisi (İnşaat)	1,2%	Depo Hamalı	0,90%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,1%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,90%
Ön Muhasebeci	1,0%	Overlok Makinesi Operatörü	0,90%
İnşaat Kalfası (Genel)	1,0%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,80%
Muhasebeci	1,0%	Ön Muhasebeci	0,80%
Şoför-Yük Taşıma	0,9%	Muhasebeci	0,70%

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında Trabzon'da toplam 301 adet farklı meslekten 2.396 açık iş alınmıştır. En fazla açık iş Garson (Servis Elemanı) mesleğinde olup toplam açık işlerin % 7,2'sini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde ise ilk sıra Makineci (Dikiş) mesleğine ait olup toplam açık işlerin % 7,9'unu oluşturmaktadır. Hem Türkiye genelinde hem de Trabzon'da en fazla açık iş alınan ikinci meslek Beden İşçisi (genel)' dir. Üçüncü sırayı ise Trabzon'da Kuruyemiş Paketleme İşçisi alırken Türkiye genelinde Güvenlik Görevlisi almaktadır.

Grafik 36 :Açık İşlerin Talep Edilen Eğitim Durumuna Göre Dağılımı, TRABZON

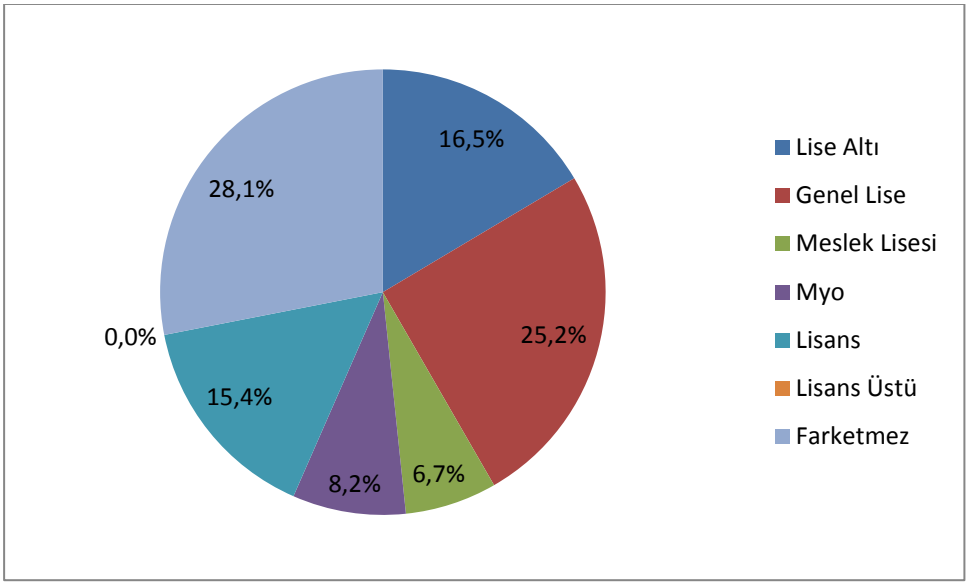

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında işverenlere açık işlerinde talep ettikleri eğitim düzeyleri sorulduğunda Trabzon'daki işverenlerin çoğu belli bir eğitim düzeyi aramadıklarını belirtmiştir. İşverenlerin talep ettikleri eğitim düzeyinde ikinci sırada "genel lise", üçüncü sırada ise "lise altı" eğitim düzeyleri gelmektedir.

Grafik 37 :Açık İşlerde Talep Edilen Beceriler

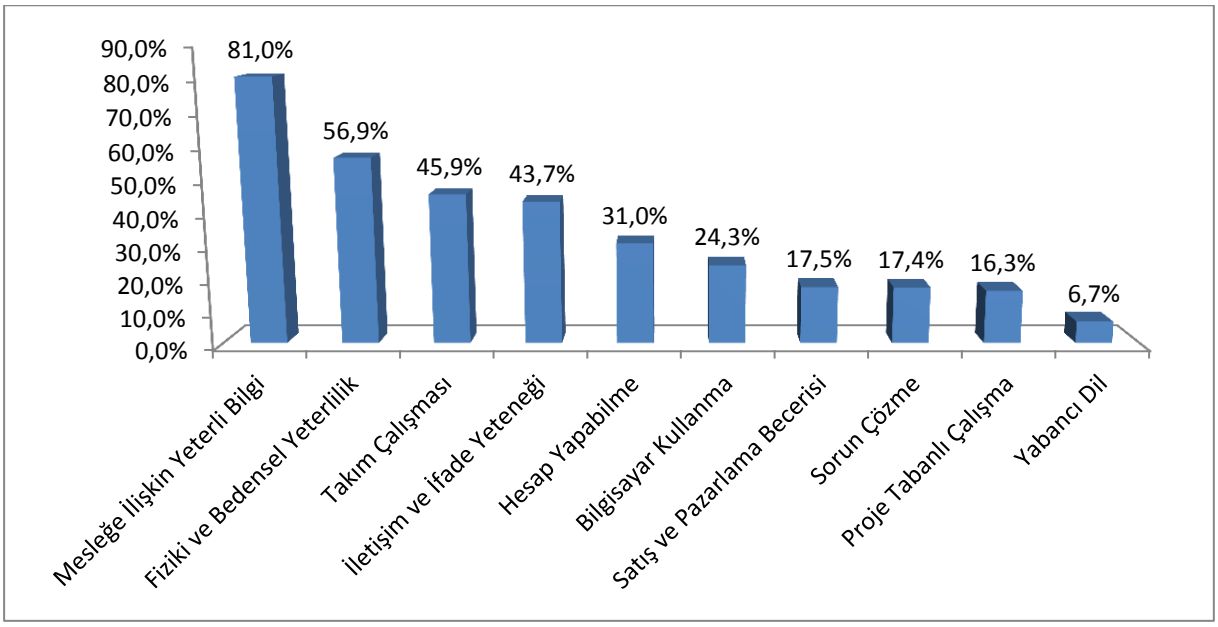

Kaynak: İPTA

İşverenlerce açık işler için iş arayanlardan talep edilen ek beceriler incelendiğinde ise ; yüzde 81,0' ının mesleğe ilişkin yeterli bilgiyi, yüzde 56,9' unun fiziksel yeterliliği, yüzde 45,9' unun takım çalışması becerilerini, yüzde 43,7' sinin iletişim ve ifade etme becerisini, yüzde 31,0' ının hesap yapabilmeyi, yüzde 24,3'ünün bilgisayar destekli çalışmayı, yüzde 17,5' inin satış ve pazarlama kabiliyetini yüzde 17,4'ünün sorun çözebilme kabiliyetini, yüzde 16,3'

ünün proje tabanlı çalışabilmeyi ve yüzde 6,7' sinin yabancı dil yeterliliğini talep ettiği tespit edilmiştir.[8]

Grafik 38 :Açık İşlerin Aranma Kanallarının Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

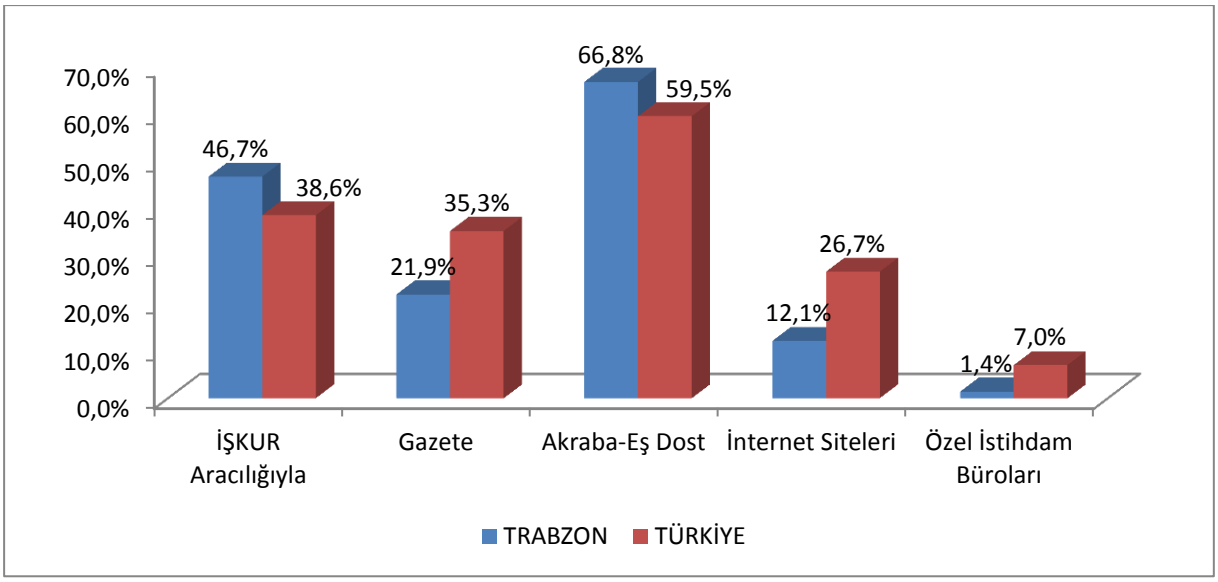

Kaynak: İPTA

Araştırma sonuçlarına göre açık işlerin yarısından fazlası akraba-eş dost vasıtasıyla karşılanmaktadır. Açık işlerin aranma yollarında İŞKUR Türkiye genelinde olduğu gibi Trabzon'da da ikinci sırada yer almaktadır. Yine de kurumun tanınırlığının artırılarak bu oranın yukarı çıkartılması gerekmektedir. Açık işlerin aranma yollarında en az tercih edilen kanalın özel istihdam büroları olduğu da araştırma sonuçlarında görülmektedir.

[8] Bir meslek için birden fazla beceri aranabildiğinden dolayı oranların toplamı %100'den fazla çıkabilmektedir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Trabzon İşgücü Piyasası Talep Araştırması kapsamında 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan araştırma ile işverenlerin temininde güçlük çektiği veya kolaylıkla temin edemediği meslekler tespit edilmeye çalışılmıştır.

Tablo 42 :Temininde Güçlük Bildiren İşyerleri

Sektör	Toplam İşyeri Sayısı	Teminde Güçlük Bildiren İşyeri Sayısı	Temininde Güçlük Dağılımı
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	10	7	66,7%
İMALAT	326	209	64,0%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	8	2	20,0%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	1	0	0,0%
İNŞAAT	505	177	35,1%
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	607	311	51,3%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	168	61	36,4%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	208	134	64,2%
BİLGİ VE İLETİŞİM	25	19	75,0%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	27	9	33,3%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	8	0	0,0%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	56	33	59,2%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	65	26	40,4%
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0	0	0,0%
EĞİTİM	57	27	48,1%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	41	24	57,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	16	3	21,4%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	45	15	32,6%
Genel Toplam:	**2173**	**1057**	**48,6%**

Kaynak: İPTA

Araştırma kapsamında görüşme yapılan 2.173 işyerinden 1.057'si eleman temininde güçlük çektiğini bildirmiştir. Eleman temininde en fazla güçlük çektiğini belirten sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olmuştur. Bu sektörde görüşme yapılan 607 işyerinden 311'i eleman temin ederken güçlük çektiğini belirtmiştir.

Tablo 43 :Temininde Güçlük Çekilen Mesleklerin Sektörel Dağılımı

Sektör	Toplam Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	Trabzon	Türkiye
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	18	0,5%	0,8%
İMALAT	687	19,6%	39,4%
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	3	0,1%	0,1%
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0,0%	0,2%
İNŞAAT	679	19,3%	13,4%

TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	1008	28,7%	18,1%
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	216	6,2%	3,8%
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	444	12,6%	6,5%
BİLGİ VE İLETİŞİM	29	0,8%	0,8%
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	21	0,6%	0,7%
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	0	0,0%	0,6%
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	75	2,1%	3,1%
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	115	3,3%	5,8%
EĞİTİM	60	1,7%	1,7%
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	56	1,6%	2,9%
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	11	0,3%	0,2%
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	88	2,5%	1,8%
Genel Toplam:	**3511**	**100%**	**100%**

Kaynak: İPTA

Araştırma yapılan dönemde temininde güçlük çekilen meslekler sektörel bazda incelendiğinde Trabzon'da en fazla eleman zorluğu çekilen sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olurken Türkiye geneli için İmalat sektörüdür. Trabzon'da ikinci sırada İmalat sektörü yer alırken Türkiye'de Toptan ve Perakende Ticaret sektörü yer almaktadır. Üçüncü sırada ise hem Trabzon'da hem Türkiye genelinde İnşaat sektörü yer almaktadır.

Ayrıca Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı hem Trabzon hem de Türkiye genelinde temininde en az güçlük yaşanan sektör olmuştur.

Trabzon genelinde görüşülen işyerlerinde temininde güçlük çekilen kişi sayısı toplamda 3.511 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 44 :Meslek Gruplarına Göre Temininde Güçlük Dağılımı

Meslek Grup	Toplam	Temininde Güçlük Dağılımı	Açık İş Dağılımı
Yöneticiler	13	**0,4%**	**0,1%**
Profesyonel Meslek Mensupları	310	**8,8%**	**8,8%**
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	431	**12,3%**	**9,8%**
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	154	**4,4%**	**5,2%**
Hizmet Ve Satış Elemanları	719	**20,5%**	**19,1%**
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	**0,0%**	**0,0%**
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	1069	**30,5%**	**25,0%**
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	426	**12,1%**	**19,2%**
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	389	**11,1%**	**12,9%**
Genel Toplam:	**3511**	**100,0%**	**100,0%**

Kaynak: İPTA

Tablo-44 temininde güçlük çekilen meslek gruplarının açık iş dağılımındaki yerini göstermesi açısından önemlidir. Meslek gruplarına göre temininde güçlük dağılımı ve açık iş oranlarına bakacak olursak açık işlerde nitelik daha düşük iken temininde güçlük çekilen

mesleklerde niteliğin daha ön plana çıktığını görebiliriz. Araştırma sonucunda bulunan açık işlerle temininde güçlük çekilen meslekleri karşılaştırdığımızda bu ikili arasında doğrusal bir paralellik olduğu görülmektedir.

Grafik 39 :Temininde Güçlük Çekilen Meslek Gruplarının Türkiye İle Karşılaştırılması

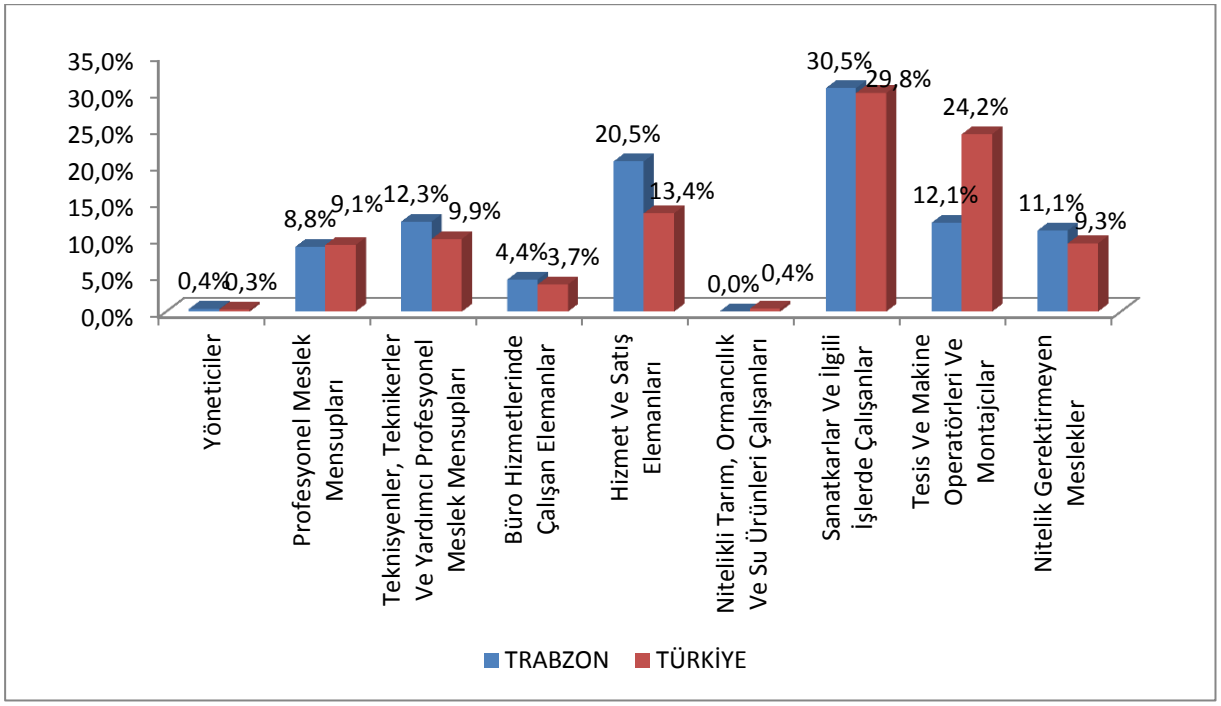

Kaynak: İPTA

Temininde güçlük çekilen meslek gruplarında hem Trabzon hem de Türkiye geneli için ilk sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu gelmektedir. Bu meslek grubunu Trabzon'da hizmet ve satış elemanları izlerken Türkiye genelinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu izlemektedir. Temininde en az güçlük çekilen meslek grubu ise Trabzon'da Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları iken Türkiye genelinde Yöneticiler meslek grubudur.

Trabzon ilinde temininde güçlük çekilen meslekler Ek 4-C' de gösterilmiştir. Temininde güçlük çekilen ilk 20 mesleğe ait bilgiler Tablo-45' te verilmektedir.

Tablo 45 :Mesleklere Göre Temininde Güçlük Dağılımı

TRABZON	ORAN	TÜRKİYE	ORAN
Garson (Servis Elemanı)	7,8%	Makineci (Dikiş)	6,9%
Pazarlamacı	5,6%	Güvenlik Görevlisi	2,8%
Beden İşçisi (Genel)	5,3%	Garson (Servis Elemanı)	2,3%
Satış Danışmanı	3,0%	Beden İşçisi (Genel)	1,9%
Elektrikçi (Genel)	2,1%	Gaz Altı Kaynakçısı	1,7%
Makineci (Dikiş)	2,0%	Satış Danışmanı	1,4%
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,7%	Ortacı	1,4%
Sıvacı	1,7%	Temizlik Görevlisi	1,3%
Müşteri Temsilcisi	1,6%	Pazarlamacı	1,3%
Temizlik Görevlisi (Hastane)	1,6%	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	1,2%
Aşçı	1,6%	Aşçı	1,1%

Komi (Garson Yardımcısı)	1,3%	Çağrı Merkezi Görevlisi	1,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	1,2%	Şoför-Yük Taşıma	1,0%
Ağır Kamyon Şoförü	1,1%	Sıvacı	0,9%
Ön Muhasebeci	1,1%	CNC Torna Tezgahı Operatörü	0,9%
Tır-Çekici Şoförü	1,1%	Beden İşçisi (İnşaat)	0,9%
Reyon Görevlisi	1,0%	Ütücü	0,9%
Muhasebeci	0,9%	Hemşire	0,8%
Ekmek Ustası	0,9%	Muhasebeci	0,8%
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	0,9%	Komi (Garson Yardımcısı)	0,8%

Kaynak: İPTA

Araştırma sonucuna göre toplamda 382 meslek türünde 3.511 kişilik temininde güçlük çekilen meslek vardır. Trabzon için toplamda en fazla temininde güçlük çekilen meslekler; Garson (Servis Elemanı), Pazarlamacı, Beden İşçisi (Genel), Satış Danışmanı ve Elektrikçi (Genel) ilk sıraları almaktadır.

Türkiye geneli için en fazla temininde güçlük çekilen meslekler ise; Makineci (Dikiş), Güvenlik Görevlisi, Garson (Servis Elemanı), Beden İşçisi (Genel) ve Gaz Altı Kaynakçısı şeklinde sıralanmaktadır.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin ilk sıralarına baktığımızda Beden işçisi(genel) dışındaki meslekler nitelik ve mesleki beceri düzeyi yüksek olan mesleklerdir.

Araştırma kapsamına giren işyerlerinden alınan bilgilere göre eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin güçlük çekilme nedenleri Grafik 40'da gösterilmiştir.

Grafik 40 :Mesleklerin Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Türkiye Geneli İle Karşılaştırılması

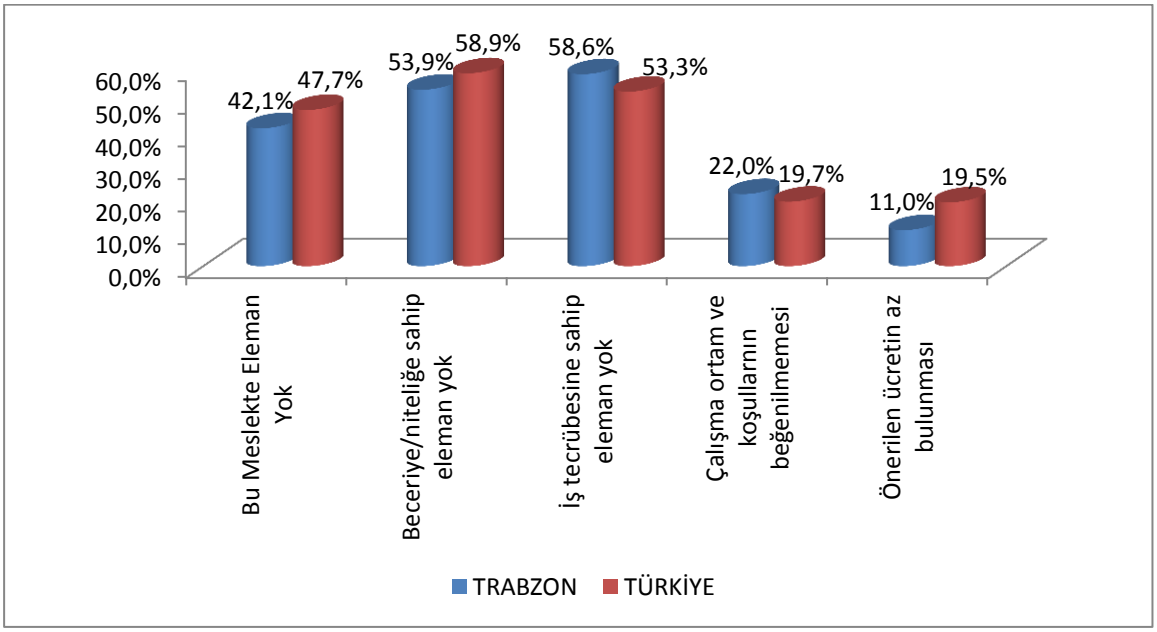

Kaynak: İPTA

Mesleklerin temininde güçlük çekilme nedenlerini incelediğimizde Trabzon' daki işverenlerin yüzde 58,6' sı eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "tecrübeli eleman bulunamamasını", yüzde 53,9' u "yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasını",

yüzde 42,1' i "meslekte eleman bulunamamasını", yüzde 22,0' ı "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini" ve yüzde 11,0' ı "önerilen ücretin yeterli bulunamamasını" göstermiştir.[9] Özellikle Trabzon İli göç verme oranı yüksek olduğundan beyin göçü yaşamaktadır. Bu durum yetişmiş elemanların başka illere gitmesi ile işyerlerinin nitelikli ve tecrübeli eleman teminini zorlaştırdığının göstergesidir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 58,9' u eleman temininde güçlük çekilme nedeni olarak "yeterli beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamamasını", yüzde 53,3' ü "tecrübeli eleman bulunamamasını", yüzde 47,7'si "meslekte eleman bulunamamasını", yüzde 19,7'si "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesini" ve yüzde 19,5'i "önerilen ücretin yeterli bulunamamasını" göstermiştir.

Araştırmaya göre önerilen ücretin az bulunması işverenlerin çoğunluğu tarafından temininde güçlük çekilme nedenleri arasında en az etkiye sahip neden olarak ortaya çıkmıştır.

[9] Bir mesleğin temininde güçlük çekilme nedeni olarak birden fazla neden gösterilebildiğinden dolayı oranların toplamı %100'den fazla çıkabilmektedir.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Tablo 46 :Sektörlere Göre Net İstihdam Beklentisi

Sektör	31 Aralık 2013	30Haziran 2014	Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık (%)	Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran (%)
MADENCİLİK VE TAŞ OCAKÇILIĞI	8	4	4,4	2,5
İMALAT	-189	405	-2,1	4,5
ELEKTRİK, GAZ, BUHAR VE İKLİMLENDİRME ÜRETİMİ VE DAĞITIMI	0	0	0,0	0,0
SU TEMİNİ; KANALİZASYON, ATIK YÖNETİMİ VE İYİLEŞTİRME FAALİYETLERİ	0	0	0,0	0,0
İNŞAAT	1077	557	10,4	5,4
TOPTAN VE PERAKENDE TİCARET	583	697	5,7	6,8
ULAŞTIRMA VE DEPOLAMA	-4	158	-0,1	4,6
KONAKLAMA VE YİYECEK HİZMETİ FAALİYETLERİ	216	240	5,5	6,2
BİLGİ VE İLETİŞİM	17	8	4,0	2,0
FİNANS VE SİGORTA FAALİYETLERİ	21	20	6,0	5,7
GAYRİMENKUL FAALİYETLERİ	30	0	17,7	0,0
MESLEKİ, BİLİMSEL VE TEKNİK FAALİYETLER	35	57	2,8	4,5
İDARİ VE DESTEK HİZMET FAALİYETLERİ	346	623	5,4	9,7
KAMU YÖNETİMİ VE SAVUNMA ZORUNLU SOSYAL GÜVENLİK	0	0	0,0	0,0
EĞİTİM	36	12	2,4	0,8
İNSAN SAĞLIĞI VE SOSYAL HİZMET FAALİYETLERİ	35	23	2,4	1,6
KÜLTÜR, SANAT, EĞLENCE, DİNLENCE VE SPOR	25	2	7,4	0,7
DİĞER HİZMET FAALİYETLERİ	61	4	5,2	0,4
Genel Toplam:	**2294**	**2811**	4,5	5,5

Kaynak: İPTA

Tablo 46' da 2013 yılsonuna ve 2014 ilk yarısına ilişkin net istihdam beklentileri yer almaktadır. Buna göre 31 Aralık 2013 tarihinde beklenen net istihdam değişimi 2294'tür.

Yılsonuna kadar beklenen en yüksek istihdam artışı 1077 kişiyle inşaat sektöründedir. Bunu 583 kişiyle toptan ve perakende ticaret sektörü ve 346 kişiyle idari ve destek hizmet faaliyetleri sektörleri takip etmektedir.

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle en çok istihdam azalışının beklendiği sektör imalat sektörüdür.

2014 yılının ilk altı aylık verileri incelendiğinde ise net istihdam değişim beklentisinin 2811 olduğu görülmektedir.

30 Haziran 2014'e kadar beklenen istihdam artışları kıyaslandığında en yüksek artışın 697 kişi ile toptan ve perakende ticaret sektöründe olacağı öngörülmektedir. Bunu 623 kişi ile idari ve destek hizmetleri faaliyetleri sektörü ve 557 ile inşaat sektörleri takip etmektedir.

Tablo 47 :Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Beklentisi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi 31 Aralık	Net İstihdam Değişimi 30 Haziran	31 Aralık NİDO	30 Haziran NİDO
Yöneticiler	13	1	1,4%	0,1%
Profesyonel Meslek Mensupları	194	99	4,8%	2,4%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	-10	138	-0,2%	2,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	80	22	1,9%	0,5%
Hizmet Ve Satış Elemanları	820	741	8,6%	7,8%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	0	1	0,4%	1,4%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	757	934	7,4%	9,1%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	27	382	0,4%	6,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	413	493	3,8%	4,5%
Genel Toplam:	2294	2811	4,5%	5,5%

Kaynak : İPTA

Meslek gruplarına göre net istihdam beklentileri incelendiğinde;

31 Aralık 2013 için en fazla istihdam artışının öngörüldüğü meslek grubunun hizmet ve satış elemanları olduğu göze çarpmaktadır. Bunu sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu takip etmektedir.

30 Haziran 2014 verilerine bakılırsa en yüksek istihdam artışının beklendiği meslek grubunun sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar meslek grubu görülmektedir. Bu dönem için ikinci sırayı da hizmet ve satış elemanları meslek grubu almaktadır.

İstihdam Artışı Beklenen Meslekler

Tablo 48 :En Fazla İstihdam Artışı Beklenen 20 Meslek

31 ARALIK 2013		30 HAZİRAN 2014	
TRABZON	**TÜRKİYE**	**TRABZON**	**TÜRKİYE**
Güvenlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Beden İşçisi (Genel)	Güvenlik Görevlisi
Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi	Güvenlik Görevlisi (Silahlı)	Temizlik Görevlisi
Beden İşçisi-Bina İnşaatı	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi-Bina İnşaatı	Makineci (Dikiş)
Beden İşçisi (İnşaat)	Beden İşçisi (Genel)	Kuruyemiş Paketleme İşçisi	Beden İşçisi (Genel)
Satış Danışmanı	Satış Danışmanı	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Beden İşçisi (İnşaat)
Elektrikçi (Genel)	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	Özel Güvenlik ve Koruma Meslek Elemanı	Pazarlamacı
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	Gaz Altı Kaynakçısı	Satış Danışmanı	Garson (Servis Elemanı)
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	Beden İşçisi (İnşaat)	Elektrikçi (Genel)	Satış Danışmanı
Temizlik Görevlisi	Pazarlamacı	Sıvacı	Çağrı Merkezi Görevlisi
Betonarme Demircisi	Elektrikçi (Genel)	Garson (Servis Elemanı)	Sıvacı
Bıçak İmal İşçisi	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	Servis Şoförü (Okul)	Gaz Altı Kaynakçısı
Temizlik Görevlisi (Hastane)	İnşaat Demiri Bağlama Ustası	Servis Garsonu	Şoför-Yük Taşıma
Müşteri Temsilcisi	Çağrı Merkezi Görevlisi	Bulaşıkçı (Stevard)	Komi (Garson Yardımcısı)
Pazarlamacı	Metal Mamuller Montaj İşçisi	Temizlik Görevlisi (Hastane)	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Konfeksiyon İşçisi	Garson (Servis Elemanı)	Güvenlik Görevlisi	İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)
Ağır Kamyon Şoförü	Ortacı	Tır-Çekici Şoförü	İmal İşçisi
Makineci (Dikiş)	Müşteri Temsilcisi	Pazarlamacı	Elektrikçi (Genel)
Taş Duvarcı-İnşaat)	Şoför-Yük Taşıma	Çay Eksperi	Aşçı
İnşaat Mühendisi	İmal İşçisi	Şoför-Yük Taşıma	Mermer İşçisi
Kasap (Et Hazırlayıcı)	Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina

Kaynak: İPTA

Trabzon ve Türkiye geneli istihdam artışı beklenen meslekler incelendiğinde;

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Trabzon'da en fazla istihdam artışı beklenen meslek Güvenlik Görevlisi olurken Türkiye genelinde ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Trabzon'da ikinci sırada garson (servis elemanı) ve üçüncü sırada beden işçisi-bina inşaatı meslekleri gelmektedir.

30 Haziran 2014 tarihi beklentileri incelendiğinde ise Trabzon'da en fazla istihdam artışı Beden İşçisi (Genel) mesleğinde beklenirken Türkiye geneli için Güvenlik Görevlisi mesleği ilk sıradadır. Trabzon için ikinci sırada Güvenlik Görevlisi (Silahlı) mesleği yer alırken Türkiye genelinde Temizlik Görevlisi mesleği ikinci sırada gelmektedir.

İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler

Tablo 49 : En Fazla İstihdam Azalışı Beklenen 20 Meslek

31 ARALIK 2013		30 HAZİRAN 2014	
TRABZON	TÜRKİYE	TRABZON	TÜRKİYE
Çay Üretim Ve İşleme /çay Teknolojisi Teknisyeni	Tuğla İmal İşçisi	Beden İşçisi (İnşaat)	Sebze Toplama İşçisi
Çay Eksperi	Oda Görevlisi-Turizm	Temizlik Görevlisi	Kuruyemiş Paketleme
Tünel Kalıpçı-İnşaat	Endüstriyel Boru	İnşaat Kalfası (Genel)	Diğer Kağıt İmalat İşçileri
Şoför (Yolcu Taşıma)	Bahçıvan	Taş Duvarcı-İnşaat)	Meyve Sebze Ayıklama
Diğer İmalat Ve İlgili	Diğer Fidanlık İşçileri Ve	Fast Food Hazırlayıcısı-	Gümrük Memuru
Kazan Ateşçisi/Buhar	Çiçek Düzenleyicisi	Halı Yıkama İşçisi	Tünel Kalıpçı-İnşaat
Beton Direk Ve Travers	Eğlence Hizmetleri	Diğer Betonarmeciler,	İşletmeci (Genel)
Diğer Tuğla Örücüler, Taş	Dikim İşçisi (Bahçecilik)	Bina Tecritçisi (Makine	Seyahat Servis Elemanı
Diğer Madenciler Ve Taş	Sebze Yetiştirme İşçisi	Perde İmal İşçisi	Tarım İşçisi-Karma
Diğer Boyacılar (İnşaat	Beton Ve Betonarme	Kanal Ve Izgara İşçisi	Çırçır Makinesi
Beden İşçisi (Temizlik)	Elektrik Tesis İşletme	Şap İşçisi	Destek Personeli
Sıvacı	Direksiyon Eğitmeni	Gıda Maddeleri	Karton Ve Mukavva Kutu
Kalorifer Ateşçisi (Katı ve	Diğer Ağaç İşlem İşçileri	Deniz Balıkları Üreticisi	Çorap Örme Makinesi
Beton Asfalt Serme	Boru Kaynakçısı	Direksiyon Eğitmeni	Çiftlik İşçisi (Pamuk)
Diş Protez Teknisyeni	Gümrük Memuru	Tuğla Ve Kiremit Kalıpçısı	Diğer Deri İşçileri
Diğer Sıvacılar	Tünel Kalıpçı-İnşaat	Şantiye Şefi-İnşaat	Pamuk Toplama
Tır-Çekici Şoförü	Fırın İşçisi (Tuğla,kiremit	Otopark Görevlisi	Diğer Balıkçılar
Hamal	Mutfak Görevlisi	Diş Protez İmalat İşçisi Ve	Kesme Makinesi İşçisi
Diğer Tahmil-Tahliye Ve	Barmen	Asfalt Plenti Operatörü	Direksiyon Eğitmeni
Alçı Sıva Uygulayıcısı	Kadayıf İmal Ustası	Kırtasiye Ve Kitap Satış	Yıkama Ve Ayıklama İşçisi

Kaynak: İPTA

Trabzon ve Türkiye geneli istihdam azalışı beklenen meslekler incelendiğinde;

31 Aralık 2013 tarihi itibariyle Trabzon'da en fazla istihdam azalışı beklenen meslek Çay Üretim ve İşleme/ Çay Teknolojisi Teknisyeni olurken Türkiye genelinde ilk sırada Tuğla İmal İşçisi mesleği yer almaktadır. Trabzon'da ikinci sırada Çay Eksperi ve üçüncü sırada beden Tünel Kalıpçı-İnşaat meslekleri gelmektedir.

30 Haziran 2014 tarihi beklentileri incelendiğinde ise Trabzon'da en fazla istihdam azalışı Beden İşçisi (İnşaat) mesleğinde beklenirken Türkiye geneli için Sebze Toplama İşçisi mesleği ilk sırada gelmektedir. Trabzon için ikinci sırada Temizlik Görevlisi mesleği yer alırken Türkiye genelinde Kuruyemiş Paketleme İşçisi ikinci sırada gelmektedir.

SONUÇ

Trabzon İli İşgücü Piyasası Analizi raporunun temel yaklaşımı işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik Aktif İşgücü Programlarına yön vermektir. Bu doğrultuda kullanılacak parametreler işgücü arz ve talep tarafıdır.

Giriş bölümünde de açıklandığı gibi ilin işgücü piyasası arz yapısı ve arzı etkileyen değişkenler eldeki mevcut veriler kullanılarak analiz edilmiştir. Bu verilerin önemli bir kısmı il bazında değil, İBBS2 bölümlenmesi doğrultusunda Trabzon, Rize, Ordu, Giresun, Gümüşhane ve Artvin' i kapsayan TR90 bölgesine aittir.

Talep boyutunun tespiti için Türkiye İstatistik Kurumu'ndan (TÜİK) 2012 Nisan ayında güncelleştirilerek alınan adres listesine göre 10+çalışanı olan işyerlerini kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. İşyeri anketi uygulanacak işyerinde çalışan sayısı 10+ istihdamlı olmasına rağmen, 1-9 çalışanı olan işyerlerine ciddi oranda kayma ile karşılaşılmıştır.

Araştırma sonuçlarına olumsuz katkı yapan durumlardan biri genelde işgücü piyasasının kayıt dışı çalışma oranının yüksek olmasıdır. Bu durum kendini TR90 bölgesinde de göstermektedir. Bölgede kayıt dışı çalışma oranı %62'dir. Bu durum işverenlerin çalışanlarına yönelik araştırmalarda sadece kayıtlı elemanlarını bildirdiği, kayıt dışı çalışanlarına dair bir bilgi vermediklerinden dolayı araştırmanın sonuçlarına negatif katkı yapabilmektedir.

Araştırmanın sonuçlarına olumsuz katkı yapan durumlardan bir tanesi de işverenlerden mesleklere ilişkin yeterli bilgiyi ayrıntılı almada problem yaşanmasıdır. Bu durum özellikle kendini beden işçiliği mesleğinde yoğun olarak hissettirmektedir. İşverenlerin genel eğilimi temizlik, taşıma ve inşaat işlerine yönelik meslekleri tek bir kalem altında, beden işçisi olarak bildirmeleridir. Mesleklere yönelik diğer bir kısıt da Meslekler Sözlüğünde bazı mesleklerin tanımlanmasındaki eksikliklerdir. Bazı meslekler Sözlükte yer almamaktadır.

Yukarıda sayılan birtakım olumsuzluklara rağmen gerçekleştirilen talep araştırması tüm işverenleri kapsadığı için zengin bir bilgi tabanına sahiptir.

Trabzon ili sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması itibariyle 81 il içinde 31. sıradadır. 2012 yılında yatırım teşvik belgelerinin ülke genelinde sabit yatırımlara göre dağılımında Trabzon, 318 milyon TL ile 40. Sırada yer almaktadır. Kamu yatırımları açısından bakıldığında ise 2012 yılında Trabzon toplam 196.057 bin TL ile 33. Sırada yer almaktadır.

Çalışabilir yaştaki nüfus Türkiye ortalamasından üzerindedir. Çalışabilir yaştaki nüfusun ağırlıklı kısmını (%60'ını) lise altı eğitimliler oluşturmaktadır. Çalışabilir nüfusun sadece , %11,3'ü yüksek eğitimlidir. Trabzon ili nüfusun yaş ve eğitim yapısı, işgücü talebi ve sektörlerin eğilim yapısı ile beraber değerlendirildiğinde; yeni istihdam alanlarının oluşturulması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Ayrıca bölgedeki çalışabilir nüfusun eğitim oranlarının düşüklüğü bu kişilerin işgücü piyasasına girişi zorlaştırmaktadır.

Trabzon ilinin göçe bağlı nüfus bilgileri incelendiğinde özellikle son yıllarda dalgalı bir seyir izlendiği gözlemlenmiştir. Yıllar itibariyle bakıldığında 2009 yılında göç alan bir il iken 2009' dan sonra göç veren bir olmaya başlamıştır. Burada verilen göçün hızıyla birlikte göç edenlerin niteliklerini de ortaya koyarsak; genelde eğitim seviyesi yüksek olanların (lisans ve daha yüksek eğitimliler) şehirden göç ettiği anlaşılmaktadır. Buna karşın alınan göçün eğitim seviyesinin ilköğretim ve lise düzeyinde yoğunlaşmış olduğu görülmektedir.

Trabzon ilinin verdiği göçün hem niteliği hem de yaş dağılımı ile birlikte değerlendirildiğinde genç ve çalışan nüfusun ilden ayrıldığı görülmektedir. Bu durum ilde yetişen ve eğitim gören kişilerin daha iyi şartlarda çalışmak üzere göç ettiği sonucunu ortaya çıkartmaktadır. Özellikle yüksek katma değerli sanayi yatırımlarının olmaması bölgedeki genç ve yüksek eğitimli kişilerin göç etmek zorunda kalmalarına yol açmaktadır.

Yapılan işgücü piyasası araştırması raporu sonucunda elde edilen veriler ışığında işyeri büyüklülerine ve sektörlere göre çalışanların en fazla bulunduğu sektör İnşaat sektörüdür. Bu sektörü Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat sektörleri takip etmektedir.

Bölgede son iki yılda istihdam oranı azalış gösterirken, işsizlik oranı artmaktadır. Trabzon ilini işgücü göstergeleri açısından değerlendirdiğimizde; işgücüne katılım oranı yıllar itibariyle azalarak 2011 yılında 51,4 'e inmiştir. İşgücüne katılım oranı açısından Türkiye ortalamasından (%47,5) yüksektir.

2012 yılsonu itibariyle Trabzon ilinde İŞKUR' a kayıtlı işsiz sayısı 24.057'dir. Bu sayı önceki yıllara göre ani bir artış göstermiştir. 2013 Ocak-Eylül verilerine göre ise kayıtlı erkek sayısı 13.319, kayıtlı kadın sayısı 10.681 olmak üzere toplam kayıtlı işsiz sayısı 24.000'dir.

İŞKUR'a kayıtlı işsizlerin yaş dağılımına bakıldığında büyük çoğunluğunun gençlerden oluştuğunu söylemek mümkündür. Trabzon ilinde yaş gruplarına göre kayıtlı işsizlerin büyük çoğunluğunun % 25,7'lik bir oranla 25-29 yaş grubunda olduğu görülmektedir. Trabzon ilinde kayıtlı işsizlerin eğitim durumlarına göre dağılımı incelendiğinde en yüksek payı ilköğretim mezunlarının aldığı görülmektedir. Eğitim durumuna göre en fazla kayıtlı işsiz kadınlarda lise mezunlarında varken erkeklerde en fazla ilköğretim mezunlarında vardır.

Araştırma sonuçlarına göre Trabzon'da 2.173 işyerinde 51.075 kişi istihdam edilmektedir. Türkiye genelinde ise 5.595.353 kişi istihdam edilmektedir. Trabzon'da çalışanların %79'u erkek , %21 'i kadındır. Trabzon 'da en fazla çalışana sahip olan ilk iki sektör %20'lik oranla Toptan ve Perakende Ticaret ile İnşaat sektörleri iken Türkiye'de en fazla çalışana sahip sektör % 36'lık oranla imalat sektörüdür.

Erkeklerin en fazla çalıştıkları meslekler sırasıyla Beden İşçisi (Genel), Beden İşçisi (İnşaat), Güvenlik Görevlisi, Tır-Çekici Şoför Ve Büro Memuru olurken kadınların en fazla çalıştıkları meslekler Temizlik Görevlisi, Satış Danışmanı, Sekreter, Büro Memuru(Genel) Ve Müşteri Temsilcisi gibi ya belirli becerileri gerektiren düşük eğitimli mesleklerde veya yüksek eğitim düzeyi isteyen mesleklerdir.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Trabzon ilinde 10+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektör İnşaat olup ayrıca Toptan ve Perakende Ticaret ve İmalat sektörlerinin de hem işyeri sayısı hem de açık iş anlamında ağırlıklı bir yere sahip olduğu açıkça görülmektedir. Dolayısıyla düzenlenecek olan işgücü yetiştirme faaliyetlerinin kısa vadede bu sektörlerin ihtiyaçlarına yönelik olması olumlu sonuçlar doğuracaktır. Buna karşılık açık iş oranları itibariyle önde gelen sektör imalat sektörüdür. Sektörde açık iş oranı % 6,9'dur.

En fazla çalışana sahip sektörlerin açık iş dağılımları da yüksektir. İmalat sektöründe açık iş dağılımı %27,9 Toptan ve Perakende Ticaret; Motorlu Kara Taşıtlarının ve Motosikletlerin Onarımı sektöründe %24,8, İnşaat sektöründe %17,2'dir.

Açık iş oranının yüksekliğinin iki anlamı vardır. Ya istihdamda yaşanan yüksek artış, doldurulması gereken işler yaratmaktadır; ya da yüksek bir eleman devri nedeniyle yüksek açık iş yaşanmaktadır.

Elimizde şu aşamada ilde istihdam artışını gösterecek bir veri yoktur. Bu veri ancak gelecek yıl mevcut olacaktır. 10+ işyerlerinde tam sayımın uygulanması, gelecek yıl kapsanacak birçok işyerinin bu yıl ile aynı olmasına yol açacak ve hem gruplandırılmış veriler hem de işyeri bazında açık iş oranı ve sebebi bulunabilecektir.

İşgücü piyasası analizlerinde temel göstergelerden biri olan açık iş oranları toplam açık iş sayısının yanı sıra sektörlerin istihdam büyüklüklerini de dikkate almaktadır. Trabzon ilinde ana meslek grupları itibariyle en yüksek açık iş oranının olduğu grup, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcıları grubudur. İkinci sırada sanatkârlar ve ilgili işlerde çalışanlar, üçüncü sırada Profesyonel Meslek Mensupları yer almaktadır. Açık iş oranı yüksek mesleklerin büyüme potansiyeli taşıdığını söylemek mümkündür.

Meslekler itibariyle de açık işin en fazla olduğu meslek Garson (Servis Elemanı)'dur. Garson (Servis Elemanı)' nu Beden İşçisi (Genel) takip etmektedir. Temininde en zorluk çekilen meslek de yine Garson (Servis Elemanı)' dur. Bu mesleği de Pazarlamacı takip etmektedir.

Araştırma kapsamında işverenlere açık işlerinde talep ettikleri eğitim düzeyleri sorulduğunda Trabzon'daki işverenlerin çoğu belli bir eğitim düzeyi aramadıklarını belirtmiştir. İşverenlerin talep ettikleri eğitim düzeyinde ikinci sırada "genel lise", üçüncü sırada ise "lise altı" eğitim düzeyleri gelmektedir.

Açık işlerde ilk sırada yer alan Garson (Servis Elemanı) mesleği için işverenler daha çok "genel lise", ikinci sırada yer alan Beden İşçisi (Genel) mesleği için ise "lise altı" eğitim seviyesi istediklerinin belirtmişlerdir.

Temininde güçlük çekilen mesleklerin bulunmama nedenleri sıralamasında işverenlerin büyük çoğunluğu yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulamadıklarını belirtmişlerdir. İkinci sırada istedikleri beceri ve niteliğe sahip eleman bulunamaması, üçüncü sırada meslekte eleman bulunamaması gelmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre işletmelerin gelecek beklentileri olumludur. Kısa dönem (altı ay) için en fazla istihdam artışı beklenen sektör İnşaat sektörüyken uzun dönem (on iki ay) itibariyle en fazla istihdam artışı beklenen sektör Toptan ve Perakende Ticaret sektörüdür. Yine kısa dönemde en fazla istihdam artışı beklenen meslek güvenlik görevlisi mesleğiyken uzun dönemde en fazla istihdam artışının beden işçisi (genel) mesleğinde olacağı beklenmektedir.

Sanayi sektörünün ihtiyaç duyduğu nitelikli ara kademe insan gücünün yetiştirilmesi, ekonomik kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlanması amacıyla; dar meslek alanları yerine geniş tabanlı sektörel eğitimin verildiği, modüler yapıyla esneklik özelliğine sahip ve çalışma yaşamının ihtiyaçlarına cevap verebilen bir mesleki ve teknik eğitim sistemi hedeflenmelidir.

Verilecek eğitimlerin gerçekten nitelikli olması, işletmelerin ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırması ve istihdam garantili olması gerekir. Bu amaçla verilecek eğitimlerin biçim ve içerik açısından belirlenmesi noktasında mesleki eğitim uzmanlarının yanı sıra ilgili alanlardan işveren temsilcilerinin görüşlerinin alınması çok önemlidir.

İlde dikkat çeken diğer bir husus da özellikle de bazı sektörlerde görülen yüksek işe giriş ve çıkışlardır. Bu yüksek devinim ilde yüksek bir kayıt dışı istihdamın olduğuna dair kanaat oluşturmaktadır. Hem kayıt dışılığın önlenmesinde hem de devinimin işletme ve ekonomide sebep olduğu üretim kayıplarının, elemanları tekrar eğitme maliyetlerinin azaltılmasında da İŞKUR' a görev düşmektedir. İşletmelerin eleman alımlarında İŞKUR' u daha fazla kullanmaları için oluşturulmuş olan teşvik sistemlerini işverenlere daha etkili yollarla anlatmak ve işe yerleştirilen elemanların takibini daha etkin yapmak.

KAYNAKÇA

Ekonomi Bakanlığı

İŞKUR, İstatistik Yıllıkları

Kalkınma Bakanlığı

SGK, Aylık İstatistik Bülteni

TÜİK, Hanehalkı İşgücü Anketleri ve ADNKS Sonuçları

www.meb.gov.tr

www.tobb.org.tr

EKLER

Ek 1: İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu

IŞKUR	..... İLİ İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI
	İŞYERİ BİLGİ FORMU

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücü yapısı, sektörler bazında personel, eğitim, nitelik vb. ihtiyaçları belirlenmesine yönelik bilgi derlenmesi amaçlanmaktadır.

Bilgi verme ve gizlilik

1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, **yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır.** Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.
2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunun 21'inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur.**
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. **İkinci fıkraya aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanununun 136. maddesi hükümleri uygulanır.**

Kapsam

Bu araştırma, ilinizdeki 10 ve daha fazla kişi istihdam eden tüm işyerlerini kapsamaktadır. İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, müdür bulunan işyerlerinde insan kaynakları, personel, işletme veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması önerilmektedir. **Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve çalışmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.**

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No	:	
İşyerinin Yasal Ünvanı	:	
İşyerinin Tabela Ünvanı	:	

ADRES BİLGİLERİ

İL	:	.....
İLÇE	:	
KÖY	:	
MAHALLE	:	
CADDE/SOKAK	:	
DIŞ KAPI NO	:	
İÇ KAPI NO	:	
TELEFON/FAKS/e-posta	:	...../...../ .....

Formu Cevaplayan İşyeri Yetkilisinin

Adı ve Soyadı	:	Unvanı	:
Tarih	:	Telefonu	:
E-posta	:	İmza/Kaşesi	:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR. ARZ EDERİM.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı ve Soyadı			
Tarih ve İmza			

BİLGİ İÇİN BAŞVURULABİLECEK ADRES TELEFON VE FAKS NUMARALARI

İL MÜDÜRLÜĞÜ	ADRES	TELEFON	FAKS	E-POSTA
..... Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü	.....	.....	.....	.....

Bölüm I - İŞYERİ FAALİYETİ

S1. İşyerinin ana iktisadi faaliyetini aşağıdaki listeden işaretleyiniz?
(Sadece bir faaliyet kolu işaretlenecektir.)

01		Madencilik ve Taş ocakçılığı
02		İmalat
03		Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
04		Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
05		İnşaat
06		Toptan ve parekende ticaret, motorlu kara taşıtlarının ve motorsikletlerin onarımı
07		Ulaştırma ve depolama
08		Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
09		Bilgi ve iletişim
10		Finans ve sigorta faaliyetleri
11		Gayrimenkul faaliyetleri
12		Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
13		İdari ve destek hizmet faaliyetleri
14		Eğitim
15		İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
16		Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
17		Diğer hizmet faaliyetleri

S2. İşyerinin iktisadi faaliyet kodu işyeri listesindeki ile aynı mı, değişmiş mi?
(Bu soru ziyaret edilen işyerinde değil, İŞKUR'un Bürosunda Koordinatör veya görevlendireceği bir kişi tarafından doldurulacaktır.)

Aynı	Değişmiş

Sonraki Sayfaya Geçiniz

Bölüm II - MEVCUT İSTİHDAM

S3: İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız?

01	02	03	04
Yapılan İş (Örnek; mimar, ziraat mühendisi, harita teknikeri, buldozer operatörü, sekreter, taşıma işçisi vb.)	Erkek Çalışan Sayısı	Kadın Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı

Bölüm III -AÇIK İŞLER

S6: İşyerinizde şu an eleman ihtiyacı duyduğunuz meslekleri ve her meslekte ihtiyaç duyulan eleman sayısını belirtiniz?

S6.1: Eleman ihtiyacı duymuyoruz. ☐ ⟹ Soru 6'ya geçiniz.

01	02	03	04	05	06
Eleman İhtiyacı Duyulan Meslekler	Toplam Açık İş Sayısı	Talep Edilen Asgari Eğitim Düzeyi 1. Lise altı 2. Genel lise 3. Meslek lisesi 4. Meslek yüksekokulu 5.Lisans 6. Lisans üstü 7. Farketmez	Beceri İhtiyacı (*) 1. Bilgisayar kullanımı 2. Fiziki ve Bedensel yeterlilik 3. Hesap yapabilme (sayısallık becerisi) 4. Mesleğe ilişkin yeterli bilgi 5. Proje tabanlı çalışma 6.Satış ve pazarlama becerisi 7. Sorun çözme ve bağımsız karar verme becerileri 8. Takım çalışması 9-Yabancı dil 10. İletişim ve ifade yeteneği	İhtiyaç duyduğunuz elemanı şu anda herhangi bir yolla arıyor musunuz? 1-EVET 2- HAYIR	Açık işlerinizi genellikle hangi yolla arıyorsunuz (*) 1. İŞKUR aracılığıyla 2. Gazete-İlan, vb. 3. Akraba-Eş Dost 4. İnternet-Sosyal Medya 5. Özel İstihdam Büroları
			1 2 3 4 5 6 7 8 9 10		1 2 3 4 5
		☐		☐	

BÖLÜM IV. 31 ARALIK 2013 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
6.6: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	6.3'e geçiniz
	Hayırsa →	6.1 veya 6.2 geçiniz
6.6.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	7.soruya geçiniz
6.6.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.6.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

6.7: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	7.3'e geçiniz
	Hayırsa →	7.1 veya 7.2 geçiniz
6.7.1: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını beklemiyorum.	→	8.soruya geçiniz
6.7.2: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
6.7.3: 31 Aralık 2013 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM V. 30 HAZİRAN 2014 TARİHİ İTİBARİYLE ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİĞİ OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER		
01	02	03
8.8: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evetse →	8.3'e geçiniz
	Hayırsa →	8.1 veya 8.2 geçiniz
8.8.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olacağını beklemiyorum.	→	9.soruya geçiniz
8.8.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam artışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
8.8.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal artış	

8.9: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evetse →	9.3'e geçiniz
	Hayırsa →	9.1 veya 9.2 geçiniz
8.9.1: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olacağını düşünmüyorum.	→	10.soruya geçiniz
8.9.2: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle herhangi bir meslekte net istihdam azalışı olup olmayacağına dair fikrim bulunmamaktadır.		
8.9.3: 30 Haziran 2014 tarihi itibariyle işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?		
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler	Net sayısal azalış	

BÖLÜM VI. ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

10: 2013 yılı içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz eleman sayısını belirtiniz?

10.1: Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. ☐ → Görüşme Bitmiştir. TEŞEKKÜRLER.

01	02	03	04				
Eleman Temininde Güçlük Çekilen Meslekler	Temininde güçlük çekilen eleman sayısı	Temininde Güçlük çektiğiniz meslekli ile an karşılaştınız mı? 1-EVET 2- HAYIR 3-KISMEN	Temininde Güçlük Çekilme Nedeni (*) 1. Bu meslekte eleman bulunamaması 2. Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması 3. Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması 4. Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi 5. Önerilen ücretin az bulunması				
			1	2	3	4	5
		☐					

Ek 2-A: Örnek Hacmi ve Örnek Seçimi

İl İşgücü Piyasası Talep Araştırmasında tam sayım yapılan iller dışında tabakalı rassal örnekleme yöntemi kullanılmıştır. İşgücü Piyasası Araştırmasında amaç, kapsam dâhilindeki sektör bazında İl ve Türkiye tahmini vermektir. Örnek hacmi istenilen düzeyde tahmin üretilmesini sağlayacak kriterler dikkate alınarak ve % 25 cevapsızlık oranı ilave edilerek 74 ilde tamsayım 7 ilde örnekleme şeklinde belirlenmiştir.

Örnek hacminin dağıtımı, sektör düzeyinde uzlaşık dağıtım yöntemi ile yapılmıştır.

nh = ñ [K2 + (1- K2) Mh 2] ½

ñ = Göze düşen ortalama örnek hacmi

Mh =Nh / (N / h) = h.Wh

K = Göreceli önem

h = Tabaka sayısı

nmin = K.ñ en küçük göze düşen örnek hacmi

Bu yöntem birim sayısı çok küçük dahi olsa her tabakada belirli sayıda örnek hacmini garanti etmektir. Dolayısıyla girişim sayısının çok az sayıda olduğu tabakalar yapısal olarak sistem içerisinde belirlenerek tamsayımla ele alınmıştır. Tüm sektörlerde maliyet ve işgücü dikkate alınarak nmin=125 olacak şekilde tabakalara düşen örnek hacmi belirlenmiştir.

Örneklerin seçimi ardışık basit rassal örneklem (ABRÖ) yöntemi ile gerçekleştirilmiştir. Bu yöntemde, birimlere (0,1] aralığında uniform dağılan sürekli rassal sayılar (permanent random number-PRN) atanır. Atanan bu rassal sayılara göre birimler küçükten büyüğe doğru dizilir, tabaka bazında belirlenen $d_h \in [0,1]$ şeklindeki sabit bir başlangıç noktasından sonraki ilk birimden başlamak üzere, tabaka bazında belirlenen örnek hacmi kadar birim örneğe seçilir.

Ek 2 - B: Tahmin ve Notasyonlar

Her sektörde girişimler bulundukları tabaka esas olmak üzere ABRÖ yöntemi ile örneğe seçilmişlerdir. Her tabakadan örneğe seçilen toplam n_h tane birimin π_h olarak tanımlanan bir seçim olasılığı vardır. Herhangi bir tabakadaki örnek birimin seçim olasılığı aşağıdaki gibi yazılır:

$$\pi_h = \frac{n_h}{N_h}$$

h = ele alınan ekonomik faaliyet ve büyüklük grubundaki tabaka indisi

n_h = h. tabakadaki örnek birim sayısı

N_h = h. tabakadaki toplam birim sayısı

Herhangi bir karakteristiğin (y) toplam tahmini ($\hat{Y}$), seçilen birimlerin seçim olasılıklarının tersi ile çarpımının toplamından elde edilir.

$$\hat{Y}_h = \sum_i \left(y_i / \pi_h \right) = \sum_i \frac{N_h}{n_h} y_i$$

($\hat{Y}$) toplam tahminine ilişkin h. tabakadaki varyans formulu aşağıda verilmiştir:

$$v\left(\hat{Y}_h\right) = N_h{}^2 v\left(\bar{y}_h\right) = N_h{}^2 \left[\sum \left(y_i - \bar{y}_h\right)^2 / \left(n_h - 1\right)\right]$$ dır.

Tabaka bazında gerçekleştirilen bu tahminlerden Türkiye toplamına tabakalı örneklemin genel kuralları kullanılarak ulaşılır. Herhangi bir karakteristiğin genel toplam tahmini

$$\hat{Y} = \sum_h \hat{Y}_h$$ şeklinde bulunur.

Toplam tahmine ilişkin varyans ise

$$v\left(\hat{Y}\right) = \sum_h v\left(\hat{Y}_h\right)$$ olarak elde edilir.

Alan uygulaması sırasında alanda kapanan, faaliyeti kapsam dışına çıkan, mükerrer olan ve referans yılında faaliyette bulunmayan birimler kapsam dışında değerlendirilmiş, birimin cevap vermeyi reddetmesi, alanda bulunamaması, el değiştirmesi gibi cevapsızlık durumunun oluşması halinde cevapsızlık düzeltmesi yapılmıştır. Bu yolla değişkenler bazında elde edilen sonuçların cevapsızlık nedeniyle ortaya çıkacak yanlılık etkileri giderilmiştir. Cevapsızlık düzeltmesi aşağıdaki gibi hesaplanmıştır.

R®= cevapsızlık düzeltmesi
R®=seçilmiş uygun birim sayısı (kapsam dışı birimler hariç) / cevaplı birim sayısıdır.

Ek 2- C : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2012)

Tamsayım Yapılan İllerin Adı	10+ İşyeri Sayısı	Örnekleme Yapılan İllerin Adı	10+ Örneklem İşyeri Sayısı
Balıkesir	1.585	Adana	1.677
Manisa	1.582	Ankara	1.982
Tekirdağ	1.545	Antalya	1.745
Hatay	1.416	Bursa	1.838
Aydın	1.370	Denizli	1.507
Şanlıurfa	1.342	Diyarbakır	1.422
Kahramanmaraş	1.327	Gaziantep	1.472
Eskişehir	1.282	İstanbul	2.132
Sakarya	1.250	İzmir	1.881
Malatya	1.070	Kayseri	1.440
Afyonkarahisar	995	Kocaeli	1.737
Elazığ	974	Konya	1.658
Ordu	962	Mersin	1.572
Kütahya	890	Muğla	1.478
Erzurum	856	Trabzon	1.393
Van	850	**ÖrneklemToplam**	**24.934**
Zonguldak	832		
Sivas	804	Tokat (Pilot İl)	704
Çorum	802	Samsun (Pilot İl)	1387
Çanakkale	753		
Düzce	736	**Araştırmada Seçilen Toplam İşyeri**	**65.723**
Uşak	691		
Giresun	687		
Mardin	677		
Osmaniye	671		
Adıyaman	644		
Batman	641		
Rize	607		
Aksaray	602		
Nevşehir	559		
Edirne	517		
Isparta	505		
Kırklareli	485		
Kastamonu	481		
Yozgat	475		
Amasya	445		
Niğde	423		
Bolu	406		
Karaman	393		
Yalova	386		
Burdur	364		
Şırnak	345		
Bartın	303		
Karabük	299		
Bilecik	291		
Bingöl	281		
Sinop	280		
Erzincan	278		
Kırşehir	260		
Artvin	244		
Kırıkkale	240		
Siirt	233		
Bitlis	216		
Ağrı	213		
Çankırı	212		
Muş	192		
Kars	177		
Iğdır	162		
Gümüşhane	127		
Kilis	119		
Hakkari	117		
Tunceli	93		
Bayburt	77		
Ardahan	57		
Tamsayım toplamı	**38.698**		

Ek 2- D : Tamsayım ve Örnekleme Yapılan İller Listesi ve Örnek Sayıları (2013)

TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	TAM SAYIM YAPILAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI	ÖRNEKLEM YAPAN İLLER	İŞYERİ SAYISI	CEVAP VEREN İŞYERİ SAYISI
Adana	3.803	3.326	Kars	296	261	Antalya	1686	1397
Adıyaman	855	733	Kastamonu	713	561	Bursa	1.802	1.555
A.Karahisar	1.327	1.131	Kayseri	2.897	2.710	Denizli	1286	1149
Ağrı	445	382	Kırıkkale	308	275	İstanbul	5.985	5.104
Aksaray	813	722	Kırklareli	601	506	İzmir	3020	2526
Amasya	625	578	Kırşehir	364	311	Kocaeli	1.783	1.521
Ardahan	77	74	Kilis	157	136	Ankara	4.026	3.086
Artvin	318	286	Konya	3.921	3.533	**Örneklem Toplam**	**19.588**	**16.338**
Aydın	1.786	1.414	Kütahya	1.111	924	GENEL TOPLAM	100.857	87.719
Balıkesir	2.050	1.802	Malatya	1.527	1.368			
Bartın	361	328	Manisa	2.104	1.881			
Batman	1.158	932	Mardin	1.399	1.194			
Bayburt	98	80	Mersin	3.144	2.713			
Bilecik	370	309	Muğla	2.326	2.049			
Bingöl	524	461	Muş	407	352			
Bitlis	375	347	Nevşehir	759	670			
Bolu	533	477	Niğde	581	471			
Burdur	461	394	Ordu	1.297	1.189			
Çanakkale	937	845	Osmaniye	948	847			
Çankırı	253	219	Rize	795	724			
Çorum	1.017	920	Sakarya	1.760	1.607			
Diyarbakır	2.749	2.468	Samsun	2.007	1.593			
Düzce	970	867	Siirt	366	347			
Edirne	639	560	Sinop	343	305			
Elazığ	1.314	1.095	Sivas	1.109	987			
Erzincan	380	347	Şanlıurfa	2.463	2.163			
Erzurum	1.197	1.046	Şırnak	660	576			
Eskişehir	1.735	1.579	Tekirdağ	2.141	1.849			
Gaziantep	2.935	2.662	Tokat	920	846			
Giresun	889	798	**Trabzon**	**2.324**	**1.990**			
Gümüşhane	178	152	Tunceli	163	151			
Hakkari	200	187	Uşak	910	828			
Hatay	2.024	1.788	Van	1.203	1.061			
Iğdır	277	246	Yalova	520	469			
Isparta	615	556	Yozgat	634	548			
K.Maraş	1.892	1.626	Zonguldak	983	842			
Karabük	413	365	Tamsayım Toplam	81.264	71.381			
Karaman	510	442						

Ek 3 –A: Tanım ve Kavramlar Sözlüğü

İşgücü Piyasası: Potansiyel çalışanların emeklerini arz ettikleri, işverenlerin de, ihtiyaç duydukları işgücünü talep ettikleri piyasadır. Çalışanlar öncelikle mesleki olmak üzere işe ilişkin beceri ve yeterliliklerini sunarken karşılığında ücret talep ederler.

İl İşgücü Piyasası: İşgücünün il düzeyinde arz ve talep olunduğu pazardır. İl düzeyinde işverenler birçok iş için çeşitli meslek dallarında işçi, çalışanlar da iş talep eder. Bu işler bakımından piyasa, il işgücü piyasasıdır.

***İşgücü Piyasası Analizi*: Belirli** bir yer, bölge ya da ülkenin işgücü piyasasının niteliklerinin ve ayırıcı özelliklerinin incelenip çözümlenmesidir.

İşgücü Talebi: İşgücü talebi işverenlerin istihdam etmeyi istedikleri işçi sayısıdır**.**

İşgücü Talep Araştırması: İŞKUR tarafından 15 Mayıs-30 Haziran 2013 tarihleri arasında yapılan işyeri ziyaretleri kapsamında "İl İşgücü Piyasası Talep Araştırması İşyeri Bilgi Formu" uygulamasıdır.

***İşgücü Talep Araştırması Çerçevesi*:** Maliye Bakanlığı kayıtları kullanılarak TÜİK tarafından hazırlanan **"**Türkiye İşyeri Kayıt Sistemi" üzerinden en güncel veri olan 2012 yılı kayıtlarıdır. Talep araştırması kapsamında çeşitli nedenlerle görüşülemeyen işyerleri için **"**işyeri cevapsızlık formu" doldurulmuştur.

İşgücü Arzı: Bireylerin her türden işgücü piyasasına pazarlamak üzere sundukları işgücü toplamıdır.

Tanımlanmış bir zaman dilimi (referans dönemi) içinde belirli bir yaş üzerindeki nüfus, işgücü bakımından üç temel gruba ayrılmaktadır; istihdam edilenler, işsizler ve işgücüne dâhil olmayanlar. İstihdam edilenler ve işsizler, birlikte işgücünü oluştururlar. Yukarıda belirtilenler şu şekilde özetlenebilir;

Çalışma çağındaki nüfus: İşgücü+ İşgücüne dâhil olmayanlar

İşgücü: İstihdam edilenler+ İşsizler

Kurumsal olmayan nüfus: Okul, yurt, otel, çocuk yuvası, huzurevi, hastahane, hapishane, kışla ya da orduevinde ikamet edenler dışında kalan nüfustur.

Kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfus: Kurumsal olmayan nüfus içerisindeki 15 ve daha yukarı yaştaki nüfustur.

Genç nüfus: 15-24 yaş grubundaki nüfustur.

İşgücü: İstihdam edilenler ile işsizlerin oluşturduğu tüm nüfusu kapsar.

İşgücüne Katılım Oranı (İKO): İşgücü katılım oranı bir ekonomide çalışan veya işsiz, ekonomik olarak aktif olan nüfusun çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eder.

$$\textbf{İKO} = \frac{\text{İşgücü Arzı (İstihdam+İşsiz)}}{\text{Kurumsal Olmayan Sivil Nüfus}} \times 100$$

Çalışma hayatına katılımı ölçen bu gösterge, çalışma yaşındaki nüfusun ekonomik olarak aktif olan kesimini gösterir. Ülke mal ve hizmet üretiminde yer alabilecek işgücü arzının büyüklüğü hakkında bilgi verir. Cinsiyet ve yaş gruplarına ve eğitim durumuna göre işgücüne katılım oranı ekonomik olarak aktif nüfusun yapısı hakkında bir resim çizer.

Eğitim seviyelerine göre işgücü: Bu gösterge toplam işgücünü eğitim durumlarına göre analiz ederken, 25-29 yaş grubundaki yüksek eğitimlilerin işgücü içindeki oranına da özel önem verir.

İstihdam edilenler: Aşağıda yer alan işbaşında olanlar ve işbaşında olmayanlar grubuna dâhil olan kurumsal olmayan çalışma çağındaki tüm nüfus istihdam edilen nüfustur.

İş başında olanlar: Yevmiyeli, ücretli, maaşlı, kendi hesabına, işveren ya da ücretsiz aile işçisi olarak referans dönemi içinde en az bir saat bir iktisadi faaliyette bulunan kişilerdir.

İş başında olmayanlar: İşi ile bağlantısı devam ettiği halde, referans haftası içinde çeşitli nedenlerle işinin başında olmayan kendi hesabına veya işveren olarak çalışanlar istihdamda kabul edilmektedir.

Üretici kooperatifi üyeleri, bir iş ya da meslekte bilgi veya beceri kazanmak amacıyla belirli bir menfaat (ayni ya da nakdi gelir, sosyal güvence, yol parası, cep harçlığı vb.) karşılığında çalışan çıraklar ve stajyer öğrenciler de istihdam halinde olanlar kapsamına dâhil edilmektedirler.

İstihdam Oranı: Çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranıdır. Ülke ekonomisinin istihdam yaratma gücünü gösterir. Özelikle yaş, cinsiyet ve iktisadi faaliyetlere göre istihdama katılım oranı istihdam politikalarının oluşturulmasında kilit unsurlardır.

İstihdam Oranı = $\frac{Toplam\ istihdam}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Yüksek istihdam oranı ülke ekonomisinin pozitif olarak değerlendirilmesine yol açmasına rağmen, bu gösterge tek başına yeterli değildir. İstihdam oranının değerlendirilmesinde ücretler, çalışma saatleri, kayıt dışı istihdam, eksik istihdam ve çalışma saatleri de önemlidir.

Düşük istihdama katılım oranı ise nüfusun ekonomik faaliyetlere katılmadığını, ekonominin ya yüksek işsizlik oranına ya da çok sayıda ekonomik anlamda aktif olmayan nüfusa sahip olduğunu gösterir.

İşteki durum: Ücretliler, kendi hesabına çalışanlar, işverenler ve ücretsiz aile işçileri olarak dört kategori altında toplanan işteki durum, işgücü piyasasının dinamiklerini ve ülke ekonomisinin gelişimini gösterir. Gelişen bir ülkede genel olarak beklenen tarım sektöründen sanayi ve hizmet sektörlerine geçişle birlikte, ücretli ve maaşlı çalışanların sayısındaki artış; kendi hesabına ve ücretsiz aile işçisi olarak çalışan sayısındaki azalıştır.

İktisadi faaliyetlere göre istihdam: Bu gösterge istihdamın hangi ekonomik faaliyetlerde yer aldığının ifadesidir. İstihdam genelde tarım, sanayi ve hizmetler olarak üç temel iktisadi faaliyete ayrılır. Bu gösterge toplam istihdamın sektörlere göre oransal dağılımını gösterir. Böylelikle sektörlere göre ekonomik gelişmeyi veya daralmayı, trendleri, gelişmiş ve gelişmekte olan ülke ekonomileri arasındaki seviye farkını ortaya koyar. Sektörel istihdam akışları verimlilik analizlerinde çok önemli yer teşkil eder. Toplam verimliliğin artması için, istihdamın daha az verimliliğe sahip sektörlerden daha yüksek verimliliğe sahip sektörlere geçmesi gerekir.

Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev2.0 esas olmak üzere aşağıda yer alan sektörler kapsamı oluşturmaktadır.

A	Tarım, ormancılık ve balıkçılık
B	Madencilik ve Taş ocakçılığı
C	İmalat
D	Elektrik, gaz, Buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı
E	Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri
F	İnşaat
G	Toptan ve parekende ticaret; motorlu kara taşıtlarının ve motordikletlerin onarımı
H	Ulaştırma ve depolama
I	Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri
J	Bilgi ve iletişim
K	Finans ve sigorta faaliyetleri
L	Gayrimenkul faaliyetleri
M	Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetleri
N	İdari ve destek hizmet faaliyetleri
O	Kamu yönetimi ve savunma
P	Eğitim
Q	İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri
R	Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor
S	Diğer hizmet faaliyetleri
T	Hanehalklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri: Hanehalkları Tarafından Kendi Kullanımlarına Yönelik Olarak Ayrım Yapılmamış
U	Uluslar arası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri

Mesleklere göre istihdam: Meslek sınıflaması olarak kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü, Uluslararası Çalışma Örgütünün ISCO-88 Uluslararası Standart Meslek Sınıflandırma Sistemi esaslarına göre hazırlanan ve meslek sınıflandırma sistemi içinde yer alan meslek unvanlarını, özetlenmiş meslek tanımlarını ve meslek kodlarını kapsayan bir sözlüktür.

Meslek sınıflaması dört rakamlı kodlanmış olup 9 ana grup altında toplanmaktadır. Ana grupların altında 2 basamaklı alt gruplar, alt grupların altında 3 basamaklı meslek grupları ve meslek gruplarının da altında 4 basamaklı meslekler yer almaktadır. İŞKUR tarafından kullanılan Türk Meslekler Sözlüğü (TMS) İSCO-08 ile uyumlu daha ayrıntılı bir sözlüktür. İSCO'da söz konusu olan meslek grubu iken TMS'de mesleklerin en ayrıntılı hali bulunmaktadır.

Bu gösterge özellikle farklı işgücü piyasalarında arz ve talep dengesizliklerin analizinde çok önemlidir. Karar vericiler ve politika yapıcıların ekonomik ve sosyal politikaların formüle edilmesinde ve işgücü, öğretim ve mesleki eğitimin planlanarak uygulanmasında, yürütülmesinde istihdamın mesleklere göre dağılımı önem arz etmektedir.

Kayıt dışı istihdam: Referans haftasında yaptığı işten dolayı herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna kayıtlı olmayanlardır.

Birçok ülkede kayıtdışı istihdam, gelir ve üretim yaratmada önemli bir rol oynar. Kayıtdışı istihdam sosyal güvenlik sisteminin ve yasal yaptırımlarının dışında olmasına rağmen, yüksek nüfus artış hızına veya kentleşmeye sahip ülkelerde bir seçenek olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kayıt dışı istihdam oranı: Bu gösterge kayıt dışı istihdamın toplam istihdam içindeki oranı olarak hesaplanmaktadır. Oranın büyüklüğü çalışma hayatının sosyal güvenceden uzaklığı hakkında bilgi verir.

Kayıtdışı istihdam Oranı = $\frac{Kayıtdışı\ istihdam}{Toplam\ istihdam}$ x 100

Eksik istihdam: Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından düzenlenen 16. Çalışma İstatistikçileri Konferansında, mevcut eksik istihdam tanımı, yaşanan ölçüm zorlukları nedeniyle yeniden ele alınarak, eksik istihdam sorununu daha net ortaya koyabilecek "zamana bağlı eksik istihdam" ve "yetersiz istihdam" kavramlarına geçilmesine karar verilmiştir.

Zamana bağlı eksik istihdam: Referans haftasında istihdamda olan, esas işinde ve diğer İşinde/işlerinde toplam olarak 40 saatten daha az süre çalışmış olup, daha fazla süre çalışmak istediğini belirten ve mümkün olduğu taktirde daha fazla çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

Yetersiz istihdam: Zamana bağlı eksik istihdam kapsamında yer almamak koşuluyla, referans haftasında istihdamda olan, son 4 hafta içinde mevcut işini değiştirmek için veya mevcut işine ek olarak bir iş aramış olan ve böyle bir iş bulduğu takdirde 2 hafta içinde çalışmaya başlayabilecek olan kişilerdir.

İşsiz: Çalışma yaşında olup, işi olmayan, aktif olarak iş arayan ve çalışmaya hazır kesimi ifade eder. Referans dönemi içinde istihdam halinde olmayan (kâr karşılığı, yevmiyeli, ücretli ya da ücretsiz olarak hiç bir işte çalışmamış ve böyle bir iş ile bağlantısı da olmayan) kişilerden iş aramak için son üç ay içinde iş arama kanallarından en az birini kullanmış ve 2 hafta içinde işbaşı yapabilecek durumda olan tüm kişiler işsiz nüfusa dâhildirler. Ayrıca, üç ay içinde başlayabileceği bir iş bulmuş ya da kendi işini kurmuş ancak işe başlamak ya da işbaşı yapmak için çeşitli eksikliklerini tamamlamak amacıyla bekleyenler de işsiz nüfus kapsamına dahildirler.

İşsizlik oranı: İşgücü piyasasının en çok bilinen ve medya tarafından da üzerine ençok değinilen göstergesi işsizlik oranıdır. Toplam işsiz sayısının işgücü arzına oranıdır. İşsizliğin değerlendirilmesinde toplam işsizlik oranı tek başına yeterli olmaz. Gelecek planlaması için genç işsizlik ve uzun süreli işsizlik oranlarının da ayrıca dikkate alınması gerekir.

İşsizlik Oranı = $\frac{İşsiz}{İşgücü\ arzı\ (istihdam+işiz)}$ x 100

Genç işsizlik: Gelişmişlik seviyesine bakmaksızın bir çok ülkede genç işsizliği en önemli politika konusu olarak değerlendirilir. Bu kavramda genç 15-24 yaş grubunu ifade eder.

Genç işsizlik oranı : Genç işsizliğini ayrıntılı olarak tanımlayabilmek için dört ölçüt önemlidir.

- 15-24 yaş grubundaki işsiz sayısının aynı yaş grubundaki işgücü içindeki oranıdır.
- İçinde genç işsizlerin oranını gösteren genç işsizlik oranı
- Yetişkin işsizlik oranı içinde genç işsizlik oranının yüzdesi
- Genç işsizlik indeksi olarak tanımlan toplam işsizlik içinde gençlerin oranı
- Genç nüfus içinde genç işsizlerin oranı

Uzun süreli işsizlik: Kısa süreli işsizlik; işsizlik ödenekleri, daha önce yapılan tasarruflar veya aile üyelerinin desteği ile yönetilebilir. İşsizliği süresi uzadıkça ekonomik yıkıma yol açar. Bir yıldan fazla süreli işsizlik olarak tanımlanan uzun süreli işsizliğin değerlendirilmesinde iki ölçüt önemlidir.

- Toplam işgücü içinde uzun süreli işsizlerin oranı
- Uzun dönemli işsizlik indeksi olarak tanımlanan bir yıldan fazla süredir işsiz olanların toplam işsizlik içindeki oranı

İşgücüne dahil olmayan (İnaktif) nüfus: İşsiz veya istihdamda bulunmayan kurumsal olmayan çalışma çağındaki nüfustur. Bu gösterge, özellikle kişilerin neden işgücü içinde yer almadıklarını açıklamaları bakımından çok önemlidir. Kişiler , çeşitli nedenlerle işgücü piyasası içinde yer almayabilirler. Çalışmak istedikleri halde kendilerine uygun iş bulamayacakları gibi düşüncelerle iş aramayan kesim potansiyel işsiz olmaları nedeniyle işgücü piyasasını yakından ilgilendiren kavramdır.

İşgücüne dahil olmayanlar aşağıdaki gruplara ayrılmıştır.

1. İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar: Çeşitli nedenlerle iş aramayıp, ancak 2 hafta içinde işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.1. İş bulma ümidi olmayanlar: Daha önce ii aradığı halde bulamayan veya kendi vasıflarına uygun bir iş bulabileceğine inanmadığı için iş aramayan ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu belirten kişilerdir.

1.2. Diğer: Mevsimlik çalışma, ev kadını olma,öğrencilik, irad sahibi olma, emeklilik ve çalışamaz halde olma gibi nedenlerle iş aramayıp ancak işbaşı yapmaya hazır olduğunu

belirten kişilerdir.

2. Mevsimlik çalışanlar: Mevsimlik çalışması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

3. Ev işleriyle meşgul: Kendi evinde ev işleriyle meşgul olması nedeniyle iş aramayan ve işbaşı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

4. *Eğitim/Öğretime devam ediyor:* Bir öğrenim kurumuna, kursa vb. devam etmesi

nedeniyle iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

5. Emekli: Bir sosyal güvenlik kuruluşundan emekli olduğu için iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

6.Çalışamaz halde: Bedensel özür, hastalık veya yaşlılık nedeniyle iş aramayan ve iş başı

yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

7. Diğer: Ailevi ve kişisel nedenler ve bunun dışındaki diğer nedenler ile iş aramayan ve iş başı yapmaya hazır olmayan kişilerdir.

İşgücüne Dahil Olmayan Nüfus Oranı = $\frac{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus-(İstihdam+İşsiz)}{Kurumsal\ Olmayan\ Sivil\ Nüfus}$ x 100

Eğitim durumu: 6 ve yukarı yaştaki tüm fertlerin eğitim durumları hakkındaki bilgilerdir. Uluslararası Standart Eğitim Sınıflaması (ISCED,1997) uygun olarak sınıflandırılmaktadır, ana grupla aşağıdadır

1. Okuma yazma bilmeyen
2. Okuma yazma bilip bir okul bitirmeyen
3. İlkokul
4. İlköğretim
5. Ortaokul veya mesleki ortaokul
6. Genel Lise
7. Mesleki veya teknik lise
8. Yüksek öğretim

Başvuru: İş arayanların, gereksinimlerinin karşılanması için Kurum il Müdürlüklerine doğrudan yaptıkları müracaatlardır (İŞKUR)

Kayıtlı İşsiz: Çalışma yaşında ve gücünde olan, çalışmak isteyen, Kuruma başvurduğunda asgari ücret düzeyinde gelir getirici bir işi olmayan, Kurum tarafından henüz kendisine iş bulunamayan aktif kayıtlardaki kişilerdir. Kayıtlı işgücünden, daha iyi şartlarda iş arayanlar, emeklilerden iş arayanlar ve belli bir iş yerinde çalışmak isteyenler çıkarıldığında geriye kalanlar kayıtlı işsiz sayılmaktadır. (İŞKUR)

Kayıtlı işgücü: İş arayanlardan aktif kayıtlarda yer alanların tümüdür.

Aktif kayıt: Son işlem tarihinden itibaren 2 yıl sure ile işe gönderilmek üzere hazır olan kayıttır.

Açık İş: Kuruma işverenlerden intikal eden işçi istemidir.

Açık İş: İşveren tarafından hemen veya yakın gelecekte doldurulmak istenen ve işverenin işyeri dışından uygun bir adayın bulunması için aktif adımları attığı yeni yaratılan, boş veya boşalacak iştir. (EUROSTAT) . Bu tanıma göre açık iş muhakkak işyeri dışına açılmalıdır. İşgücü Talep araştırması kapsamında derlenen açık işler bu kapsamdadır.

İşe Yerleştirme: İş arayanların kurumca işe yerleştirilmesidir.

Beceri: Eğitim, öğretim ve deneyimin ürünü olan beceri, ilişkin olduğu konudaki bilgiyle bir araya geldiği zaman uzman kişinin niteliğini oluşturur. *Beceri*, genel olarak iş ve görevleri başarabilmek için gerekli olan sistematik zihinsel ve fiziksel eylemleri, yatkınlıkları, etkinlikleri ifade eder.

Beceri Eksiği: İşgücünün sahip olduğu genel uzmanlığın işin gerekleriyle uyuşmazlığıdır.

Beceri İhtiyacı: Belirli bir organizasyon, sektör veya ulusal ekonomide, farklı türdeki faaliyet, iş veya mesleki rol için gereksinim duyulan beceridir.

Beceri Açığı: Beceri açığının yapısı ve düzeyini belirtir. İşgücü piyasasında becerili işgücüne ihtiyacın, mevcut işgücü arzından ne kadar fazla olduğunu gösterir. Dünyanın birçok ülkesinde işgücü piyasaları, artan işsizlik, yetersiz eğitilmiş personel, ekonomik ve teknolojik koşulların hızla değişmesi ve bu değişime ayak uydurma güçlükleri gibi sorunlarla karşı karşıyadır. beceri açığının nedenleri arasında, (1) iş gereksinimleriyle karşılaştırıldığında yetersiz kalan ehliyetler, (2) Ehliyetlerle karşılaştırıldığında yetersiz kalan işler, (3) İşsizlik, gizli işsizlik, (4) sayısal olarak becerili işçi açığı yer alır.

Temininde güçlük çekilen meslekler: İşverenler açık işlerini istedikleri becerilere sahip çalışanlarla doldurmadıkları takdirde, bu durumu temininde güçlük çekilen meslekler veya beceri eksiği açık işler olarak ifade ederler.

Yaş bağımlılık oranı : 0-14 ve 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun, 15-64 yaş grubundaki nüfusa oranın yüzde olarak ifadesidir.

Yaş Bağımlılık Oranı = $\frac{(0-14 \text{ yaş nüfus} + 65 \text{ yaş nüfus})}{15-64 \text{ yaş nüfus}}$ x 100

Bölgesel Gayri Safi Katma Değer (GSKD): Bir bölgede yerleşik ekonomik birimlerin belli bir dönemde bu bölgedeki ekonomik faaliyetleri sonucunda ürettikleri mal ve hizmetlerin (çıktı) değerinden, bu üretimde bulunabilmek için kullandıkları mal ve hizmetler (ara tüketim) değerinin çıkarılması sonucu elde edilen değerdir.

Kişi Başı Bölgesel Gayri Safi Katma Değer: Cari fiyatlarla bölgesel gayri safi katma değerin yıl ortası bölge nüfus tahminine bölünmesi ile TL cinsinden kişi başı bölgesel gayri safi katma değer elde edilir. Hesaplanan bu değerin ithalat ağırlıklı ortalama dolar kuruna bölünmesi ile, dolar değeriyle kişi başı bölgesel gayri safi katma değere ulaşılmaktadır.

Girişim: Yasal birimlerin oluşturduğu en küçük özellikle mevcut kaynaklarının tahsisi için

belirli derecede karar alma özerkliğini kullanarak, mal ve hizmet üreten bir organizasyon birimidir. Girişim, bir veya birden fazla yerde, bir veya birden fazla faaliyet yürütebilir.

Yerel birim: Coğrafi olarak tanımlanan bir yere yerleşmiş girişim veya onun bir parçasıdır.

Ekonomik faaliyet, coğrafi olarak tanımlanan bu yerde veya bu yerden tek ve aynı girişim için bir veya daha fazla kişinin çalışması halinde yürütülür.

Açık İş Oranı: Açık işlerin, açık işler ile mevcut çalışanların sayısının toplamına bölünmesi ile elde edilen bir orandır. Temel olarak, işyerleri tarafından fiilen doldurulmak istenen ve bu doğrultuda gerekli girişimlerin yapıldığı pozisyonları göstermektedir. İşyerinde çalışanlar yardımıyla doldurulmayı bekleyen pozisyonlar ise açık iş kavramı kapsamında yer almamaktadır. İşgücü arzına ilişkin İşsizlik oranına kıyasla işgücü talebinin bir göstergesi olarak

ekonominin konjonktürel hareketlerine dair daha kullanışlı bir göstergedir. Örneğin ekonominin büyüme dönemlerinde açık iş oranında nispi olarak yükseliş görülürken, açık iş oranının gerilediği dönemler ekonomide yavaşlama işareti olarak değerlendirilmektedir.

Net İstihdam Değişim Oranı: Beklenen istihdam artışından, beklenen istihdam azalışının çıkarılması ile elde edilen sayının mevcut çalışan sayısına bölünmesi ile elde edilen orandır.

Ek 3 –B: Nüfus ve Konut Araştırmasına Göre İl Düzeyinde İşgücü Piyasası Göstergeleri

1- Temel İşgücü Göstergeleri

İl	15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	İşgücü	İstihdam	İşsiz	İşgücünde olmayan nüfus	İşgücüne katılım oranı (%)	İstihdam oranı (%)	İşsizlik oranı (%)
Toplam	**55 639**	**26 420**	**24 320**	**2 100**	**29 219**	**47,5**	**43,7**	**7,9**
Adana	1 536	671	595	77	864	43,7	38,7	11,4
Adıyaman	408	211	187	23	197	51,7	46,0	11,1
Afyonkarahisar	530	250	237	13	281	47,1	44,7	5,1
Ağrı	333	163	151	12	170	49,0	45,5	7,2
Amasya	255	124	116	7	131	48,5	45,6	6,0
Ankara	3 794	1 691	1 570	121	2 103	44,6	41,4	7,1
Antalya	1 559	835	790	45	723	53,6	50,7	5,4
Artvin	134	78	73	5	56	58,3	54,7	6,0
Aydın	794	391	359	33	403	49,2	45,1	8,3
Balıkesir	942	459	426	33	483	48,7	45,2	7,2
Bilecik	163	76	72	4	87	46,7	44,2	5,3
Bingöl	182	86	78	8	95	47,5	43,1	9,3
Bitlis	208	103	91	11	106	49,2	43,7	11,1
Bolu	223	105	99	6	118	47,1	44,4	5,7
Burdur	201	103	97	6	98	51,3	48,2	5,9
Bursa	2 045	985	916	69	1 060	48,2	44,8	7,0
Çanakkale	408	204	195	8	204	49,9	47,8	4,2
Çankırı	140	69	65	3	71	49,0	46,6	5,0
Çorum	415	193	183	10	221	46,6	44,1	5,3
Denizli	733	384	360	23	350	52,3	49,1	6,1
Diyarbakır	995	402	347	55	592	40,4	34,9	13,8
Edirne	335	188	177	11	147	56,2	52,9	5,9
Elazığ	418	178	159	19	241	42,5	38,0	10,6
Erzincan	167	79	74	5	88	47,4	44,4	6,4
Erzurum	549	259	242	17	290	47,2	44,1	6,6
Eskişehir	634	265	247	18	369	41,8	39,0	6,6
Gaziantep	1 134	497	460	38	637	43,9	40,5	7,6
Giresun	336	166	153	14	169	49,6	45,4	8,3
Gümüşhane	100	45	41	4	55	45,0	41,2	8,5
Hakkari	174	72	62	9	102	41,2	35,8	13,0
Hatay	1 035	474	423	51	560	45,8	40,9	10,8
Isparta	327	163	152	12	164	50,0	46,4	7,1
Mersin	1 241	570	517	54	671	46,0	41,6	9,4
İstanbul	10 368	4 983	4 565	418	5 384	48,1	44,0	8,4
İzmir	3 173	1 477	1 330	147	1 696	46,6	41,9	9,9
Kars	211	108	102	6	102	51,4	48,3	6,0
Kastamonu	292	161	156	6	131	55,2	53,3	3,5
Kayseri	917	396	368	28	522	43,1	40,1	7,0
Kırklareli	284	153	140	13	131	54,0	49,4	8,4
Kırşehir	173	80	75	6	93	46,5	43,1	7,3
Kocaeli	1 208	555	502	53	653	45,9	41,5	9,5
Konya	1 493	683	649	33	811	45,7	43,5	4,9
Kütahya	453	207	195	12	246	45,6	43,0	5,9

Malatya	556	251	230	21	305	45,2	41,4	8,4
Manisa	1 048	546	520	26	502	52,1	49,6	4,8
Kahramanmaraş	726	335	307	28	391	46,1	42,2	8,4
Mardin	471	198	177	20	274	41,9	37,6	10,3
Muğla	669	365	343	22	303	54,6	51,3	6,1
Muş	248	125	115	10	123	50,3	46,3	8,1
Nevşehir	215	115	110	5	100	53,4	51,1	4,3
Niğde	244	129	122	7	115	52,9	49,8	5,8
Ordu	551	299	282	16	252	54,2	51,3	5,4
Rize	253	120	108	13	132	47,6	42,6	10,5
Sakarya	678	309	281	27	370	45,5	41,5	8,8
Samsun	960	472	434	38	488	49,2	45,2	8,0
Siirt	185	79	73	7	106	42,9	39,2	8,6
Sinop	164	81	77	4	83	49,6	47,1	4,9
Sivas	474	209	194	15	265	44,1	40,9	7,4
Tekirdağ	647	341	317	24	306	52,7	49,0	6,9
Tokat	453	218	207	11	235	48,1	45,6	5,2
Trabzon	592	305	281	24	288	51,4	47,4	7,8
Tunceli	72	40	35	5	32	55,1	48,2	12,5
Şanlıurfa	988	447	400	46	542	45,2	40,5	10,4
Uşak	269	144	132	12	125	53,6	49,1	8,4
Van	638	276	249	27	362	43,2	39,0	9,8
Yozgat	347	171	159	12	176	49,4	45,9	7,0
Zonguldak	488	238	220	17	251	48,7	45,1	7,3
Aksaray	273	147	139	8	126	53,8	51,0	5,3
Bayburt	58	33	32	2	25	57,4	54,5	4,9
Karaman	176	88	81	6	88	49,9	46,4	7,1
Kırıkkale	216	84	75	9	132	38,8	34,8	10,3
Batman	314	128	112	16	186	40,8	35,7	12,6
Şırnak	260	109	93	17	150	42,1	35,7	15,3
Bartın	150	74	69	5	77	49,0	45,7	6,9
Ardahan	80	50	47	3	31	61,7	58,2	5,7
Iğdır	125	71	66	5	54	56,8	52,6	7,3
Yalova	163	76	69	8	87	46,8	42,0	10,2
Karabük	178	73	67	6	105	40,9	37,4	8,6
Kilis	85	43	41	2	42	50,7	47,9	5,5
Osmaniye	343	148	132	16	194	43,3	38,6	10,9
Düzce	262	141	130	11	121	53,6	49,4	7,8

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

2- İstihdamın Sektörel Dağılımı

İl	İstihdam (000)	Tarım (000)	Sanayi (000)	Hizmet (000)	Tarım (%)	Sanayi (%)	Hizmet (%)
Toplam	**24 320**	**5 531**	**6 605**	**12 184**	**22,7**	**27,2**	**50,1**
Adana	595	113	170	312	19,0	28,6	52,4
Adıyaman	187	95	34	58	50,8	18,4	30,8
Afyonkarahisar	237	96	53	88	40,4	22,5	37,1
Ağrı	151	54	42	55	35,8	28,0	36,1
Amasya	116	54	17	45	46,3	14,9	38,8
Ankara	1 570	75	349	1 146	4,8	22,2	73,0
Antalya	790	214	108	468	27,1	13,6	59,3
Artvin	73	29	11	33	40,1	14,7	45,2
Aydın	359	118	77	164	32,8	21,4	45,8
Balıkesir	426	169	81	176	39,7	19,0	41,3
Bilecik	72	15	27	30	21,3	37,1	41,7
Bingöl	78	27	16	35	35,0	20,7	44,3
Bitlis	91	40	13	39	43,6	13,7	42,7
Bolu	99	30	22	47	29,8	22,7	47,5
Burdur	97	45	17	35	46,3	17,8	35,8
Bursa	916	132	390	394	14,4	42,6	43,0
Çanakkale	195	76	34	85	38,8	17,5	43,8
Çankırı	65	29	11	25	45,1	16,3	38,5
Çorum	183	69	49	65	37,4	27,0	35,6
Denizli	360	106	116	138	29,3	32,3	38,4
Diyarbakır	347	82	87	178	23,6	25,2	51,3
Edirne	177	63	28	86	35,6	16,0	48,4
Elazığ	159	45	32	82	28,5	20,1	51,4
Erzincan	74	29	9	36	38,6	12,5	48,8
Erzurum	242	110	32	100	45,3	13,3	41,4
Eskişehir	247	38	80	129	15,5	32,4	52,1
Gaziantep	460	75	172	213	16,3	37,5	46,2
Giresun	153	70	26	56	46,1	17,0	37,0
Gümüşhane	41	16	7	18	38,2	17,5	44,3
Hakkari	62	12	6	44	19,5	9,7	70,8
Hatay	423	107	103	213	25,3	24,3	50,3
Isparta	152	62	22	68	40,8	14,7	44,5
Mersin	517	166	101	250	32,0	19,6	48,4
İstanbul	4 565	31	1 677	2 857	0,7	36,7	62,6
İzmir	1 330	156	404	770	11,8	30,3	57,9
Kars	102	49	16	37	48,3	15,4	36,3
Kastamonu	156	82	20	54	52,8	12,7	34,5
Kayseri	368	54	135	179	14,6	36,7	48,7
Kırklareli	140	35	43	62	25,0	31,0	44,0
Kırşehir	75	29	15	31	38,6	19,9	41,5
Kocaeli	502	22	221	258	4,4	44,1	51,5
Konya	649	205	155	289	31,6	23,8	44,5
Kütahya	195	76	50	69	39,0	25,7	35,3
Malatya	230	78	47	105	34,0	20,2	45,7
Manisa	520	212	131	178	40,7	25,1	34,2

Kahramanmaraş	307	97	97	112	31,8	31,7	36,5
Mardin	177	58	31	88	32,8	17,4	49,8
Muğla	343	107	50	186	31,1	14,7	54,2
Muş	115	65	17	34	56,2	14,4	29,4
Nevşehir	110	47	16	47	42,6	14,2	43,2
Niğde	122	58	22	42	47,5	18,4	34,1
Ordu	282	138	57	88	48,8	20,1	31,1
Rize	108	39	26	43	36,3	23,8	39,9
Sakarya	281	71	89	121	25,2	31,7	43,2
Samsun	434	169	90	175	38,9	20,8	40,3
Siirt	73	23	12	38	31,7	16,3	52,0
Sinop	77	27	20	30	35,2	26,0	38,8
Sivas	194	73	42	78	37,8	21,8	40,3
Tekirdağ	317	49	148	121	15,4	46,6	38,1
Tokat	207	102	34	71	49,1	16,3	34,6
Trabzon	281	103	55	123	36,7	19,5	43,8
Tunceli	35	8	3	25	21,6	7,8	70,6
Şanlıurfa	400	191	58	151	47,6	14,5	37,8
Uşak	132	52	35	45	39,5	26,4	34,1
Van	249	65	83	101	26,1	33,4	40,5
Yozgat	159	78	29	52	48,8	18,4	32,9
Zonguldak	220	58	67	96	26,2	30,4	43,5
Aksaray	139	59	31	50	42,2	22,0	35,8
Bayburt	32	16	5	11	50,0	14,4	35,6
Karaman	81	32	20	29	39,7	25,1	35,2
Kırıkkale	75	16	16	43	21,2	21,5	57,3
Batman	112	30	26	56	26,5	23,5	50,0
Şırnak	93	15	13	65	15,7	14,5	69,8
Bartın	69	25	18	26	36,3	26,5	37,2
Ardahan	47	31	2	14	66,2	3,8	30,0
Iğdır	66	32	8	25	49,0	12,3	38,7
Yalova	69	8	20	41	11,7	29,0	59,2
Karabük	67	10	18	39	15,0	26,8	58,2
Kilis	41	18	7	17	42,9	16,5	40,6
Osmaniye	132	34	39	59	25,8	29,6	44,5
Düzce	130	42	43	45	32,1	33,3	34,6

Kaynak: TÜİK, Nüfus ve Konut Araştırması, 2 Ekim 2011

Ek 4- Diğer Tablolar

Ek 4-A: Türkiye Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	1.590	78.462	2.398	2.814	1.492	2.248	3,0	1,9	2,9
İmalat	47.378	1.991.454	113.084	134.403	101.196	79.726	5,4	5,1	4,0
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	590	37.568	494	510	534	538	1,3	1,4	1,4
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	389	28.801	532	559	219	524	1,8	0,8	1,8
İnşaat	29.776	653.825	22.728	45.631	36.993	35.600	3,4	5,7	5,4
Toptan ve perakende ticaret	45.281	925.382	44.837	61.834	48.878	46.739	4,6	5,3	5,1
Ulaştırma ve depolama	10.977	289.106	8.628	13.091	6.680	10.241	2,9	2,3	3,5
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	11.428	282.720	16.875	22.200	1.700	15.535	5,6	0,6	5,5
Bilgi ve iletişim	2.325	71.742	2.814	2.764	4.272	3.881	3,8	6,0	5,4
Finans ve sigorta faaliyetleri	3.382	97.973	2.064	2.340	3.754	3.874	2,1	3,8	4,0
Gayrimenkul faaliyetleri	1.487	32.464	1.370	1.891	2.058	2.669	4,1	6,3	8,2
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8.034	182.122	7.261	10.595	8.681	14.246	3,8	4,8	7,8
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6.690	490.060	17.891	19.887	34.422	35.670	3,5	7,0	7,3
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	2	27	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0
Eğitim	5.319	153.509	3.861	5.693	3.671	2.659	2,5	2,4	1,7
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	4.111	165.943	7.017	9.896	5.126	4.929	4,1	3,1	3,0
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	766	19.251	623	852	-12	546	3,1	-0,1	2,8
Diğer hizmet faaliyetleri	4.142	94.944	5.606	5.988	4.243	8.707	5,6	4,5	9,2
GENEL TOPLAM	183.667	5.595.354	258.082	340.950	263.906	268.334	4,4	4,7	4,8

Ek 4-B: İl Geneli İPTA Alan Uygulama Sonuçları

Sektörlere Göre İPTA Sonuçları-2013/1. Dönem									
Sektörler	**İşyeri Sayısı**	**Çalışan Sayısı**	**Açık İş Sayısı**	**Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı**	**31 Aralık 2013 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**30 Aralık 2014 İçin Belirtilen Net İstihdam Değişimi**	**Açık İş Oranı**	**Net İstihdam Değişim Oranı 31 Aralık**	**Net İstihdam Değişim Oranı 30 Haziran**
Madencilik ve taş ocakçılığı	10	179	6	18	8	4	3,0	4,4	2,5
İmalat	326	8988	669	687	-189	405	6,9	(2,1)	4,5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	8	731	2	3	0	0	0,2	-	-
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	1	31	0	0	0	0	-	-	-
İnşaat	505	10391	412	679	1077	557	3,8	10,4	5,4
Toptan ve perakende ticaret	607	10306	593	1008	583	697	5,4	5,7	6,8
Ulaştırma ve depolama	168	3460	101	216	-4	158	2,9	(0,1)	4,6
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	208	3906	266	444	216	240	6,4	5,5	6,2
Bilgi ve iletişim	25	415	16	29	17	8	3,6	4,0	2,0
Finans ve sigorta faaliyetleri	27	349	17	21	21	20	4,6	6,0	5,7
Gayrimenkul faaliyetleri	8	168	2	0	30	0	1,3	17,7	-
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	56	1281	87	75	35	57	6,4	2,8	4,5
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	65	6422	82	115	346	623	1,3	5,4	9,7
Kamu yönetimi ve savunma zorunlu sosyal güvenlik	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eğitim	57	1521	35	60	36	12	2,2	2,4	0,8
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	41	1431	14	56	35	23	1,0	2,4	1,6
Kültür, sanat, eğlence, dinlence ve spor	16	339	18	11	25	2	5,1	7,4	0,7
Diğer hizmet faaliyetleri	45	1157	75	88	61	4	6,1	5,2	0,4
GENEL TOPLAM	2173	51075	2396	3511	2294	2811	4,5	4,5	5,5

Ek4-C: Temininde Güçlük Çekilen Meslekler, TRABZON

Meslek	Toplam
Garson (Servis Elemanı)	275
Pazarlamacı	197
Beden İşçisi (Genel)	188
Satış Danışmanı	104
Elektrikçi (Genel)	72
Makineci (Dikiş)	72
Kaynakçı (Oksijen Ve Elektrik)	60
Sıvacı	60
Müşteri Temsilcisi	58
Temizlik Görevlisi (Hastane)	57
Aşçı	57
Komi (Garson Yardımcısı)	46
Beden İşçisi (İnşaat)	41
Ağır Kamyon Şoförü	39
Ön Muhasebeci	39
Tır-Çekici Şoförü	38
Reyon Görevlisi	35
Muhasebeci	32
Ekmek Ustası	32
Plastik Doğramacı /PVC Doğrama-İmalat Ve Montajcısı	31
CNC Torna Tezgahı Operatörü	30
Oto Bakım-Onarımcısı (Oto Mekanikeri)	29
İş Makineleri Operatörü	28
Fırıncı Ustası-Unlu Mamuller	28
Diğer İmalat Ve İlgili İşçiler (Elle)	26
Şoför-Yük Taşıma	26
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	25
Sıhhi Tesisatçı	25
Ekskavatör (Kazıcı) Operatörü	24
Gaz Altı Kaynakçısı	24
Kalıpçı-Pres	23
İnşaat Mühendisi	23
Mobilya İmalatçısı/Mobilyacı (Ahşap)	23
Kasiyer	21
Mobilya İmalat Ustası / Mobilyacı (Ahşap)	21
Mermer İşçisi	21
Resepsiyonist (Ön Büro Elemanı)	21
Kuyumcu-Altın Ve Gümüş İşleme	20
Hamal	20
Elektrik-Elektronik Teknisyeni	19
Harita Mühendisi	19
Sigortacılık Meslek Elemanı	18
Diğer Fırıncılar, Pastacılar Ve Şekerleme İmalat İşçileri	18
İnşaat Boyacısı/Boyacı-Bina	18
Fayans, Seramik Ve Karo Döşemecisi	17
Mobilya Montaj İşçisi	17
İnşaat Elemanları Kalıpçısı (Elle)	16
Asansör Bakım ve Onarım İşçisi	16
Otomotiv Kaporta Ustası	16

Mobilya Satış Elemanı	16
Perde İmal İşçisi	16
Cam Mamul İmal Ustası	16
Motorsikletli Kurye	15
Matematik Öğretmeni-Ortaöğretim	15
Seramik İşçisi	14
İnşaat Teknikeri	14
Mimar	14
Makine Mühendisi	13
Soğuk Demirci	13
Beton Ve Betonarme Kalıpçısı	13
Asansör Montaj İşçisi	13
Harita Teknikeri	13
Kesimci (Konfeksiyon)	13
Aşçı Yardımcısı	12
Elektrik Teknikeri	12
Duvarcı	12
Taş Duvarcı-İnşaat)	12
İngilizce Öğretmeni	12
Satış Temsilcisi / Plasiyer	12
Cam Süsleyicisi (Elle)	12
Elektrik Mühendisi	11
Diğer Madenciler Ve Taş Ocakçılar	11
Zihinsel Engelliler Öğretmeni-Özel Eğitim	11
Fizyoterapist	11
Seyahat Servis Elemanı (Host/hostes/otobüs-Tren)	11
Yapı Yalıtımcısı	11
Depo Hamalı	11
Depo Sorumlusu	11
Diğer Terziler Elbise İmalat İşçileri, Dikişçiler, Döşemeciler Ve İlgili İşçiler	11
Temizlik Görevlisi	10
Servis Şoförü (Okul)	10
Diğer Ustabaşı/postabaşı/formenler	10
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	10
Döner Ustası	10
Mobilya Döşeme İşçisi	10
Manav	9
Sondaj Operatörü/Sondör	9
Sevkiyat Görevlisi	9
Servis Garsonu	9
Sekreter	9
Pasta Ustası	9
Pişirici (Ekmek)	8
Elektrik Ark Kaynakçısı (Makine İle)	8
Alüminyum imalat işçisi	8
Prefabrik Yapı Montaj İşçisi	8
Kireç Paketleme İşçisi	8
Asansör Bakım ve Onarım Ustası	8
Isı Yalıtımcısı	8
Betonarme Demircisi	8
Beko Loder (Kazıcı - Yükleyici) Operatörü	8

Parke Ve Bordür Taşı İmal İşçisi	8
Kalorifer Tesisatçısı	8
Vinç Operatörü	8
Otobüs Muavini	8
Kurye	8
Pide Ustası	7
Oto Yıkama Elemanı	7
Yufka Ustası	7
Rehber Öğretmen (Psikolojik Danışman)	7
Büro Memuru (Genel)	7
Gıda Mühendisi	7
Otomotiv Kaporta İşçisi	7
Usta Öğretici (Pvc Doğrama İmalat Ve Montajcılığı)	7
Beton Pompa-Püskürtme Operatörü	7
Perde Ve Mefruşat (Ev Tekstil) Satış Elemanı	7
İnşaat Mühendisi-Bina	7
Alçı Sıva Uygulayıcısı	7
Elektrik Tesisatçısı-Bina	7
Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)	7
Asansör Montaj Ustası	7
Makine Teknikeri	7
Izgara Köftecisi	7
Bulaşıkçı (Stevard)	6
Elektrik Teknisyeni	6
Alüminyum Doğramacı	6
Kasap	6
Overlok Makinesi Operatörü	6
Bıçak İmal İşçisi	6
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Plastik, Kimyasal Ve Sentetik Mamuller İmalatı)	6
Hamurkar	6
Süt Ve Süt Ürünleri İşlemecisi	6
Cam Balkon Sistemleri Montajcısı	6
Sigorta Satış Temsilcisi-Sağlık, Hayat	6
Güvenlik Görevlisi	6
Kuruyemiş İmal İşçisi	6
Kompozit Cephe Kaplama İşçisi	6
Kamyonet Şoförü	5
Eşya Taşıma İşçisi	5
Bilet Satış Elemanı (Gişe/banko)	5
Soğutmacı Ve Havalandırmacı (İklimlendirme)	5
Okul Öncesi Öğretmeni	5
Tatlı Ustası (Baklava)	5
Diğer Mobilya İşçileri	5
Diş Protez Teknisyeni	5
Ayakkabı İmalatçısı	5
Türk Dili Ve Edebiyat Öğretmeni-Ortaöğretim	5
Elektrikli Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	5
Kartuş Dolum İşçisi	5
Ütücü	5
Turistik ve Hediyelik Eşya Yapımcısı	5
Grafiker	5

Çelik Kapı Montaj İşçisi	4
Montajcı (Kurgucu)	4
Grafik Tasarımcısı	4
Teknik Ressam	4
Otomotiv Boya Ustası	4
Mutfak Görevlisi	4
Plastik Mamuller İmal İşçisi	4
Dökümcü (Metal)	4
Sürekli Döküm Ustası	4
Diğer Kesiciler, Sayacılar,dikişçiler Ve İlgili İşçiler	4
Kapı Montaj İşçisi	4
Su Ürünleri Mühendisi	4
Otomotiv Elektrikçisi	4
Satış Elemanı (Toptan)	4
Satış Elemanı (Perakende)	4
Mağaza Müdürü	4
Otomotiv Kaynakçısı	4
Motor Yenileştirmeci	4
Diğer Elektrikli Eşya Montajcıları Ve İlgili Elektrik İşçileri	4
Radyo, Televizyon ve Elektronik Cihazlar Bakım-Onarımcısı	4
Ev Tipi Klima Sistemleri Teknik Elemanı	4
İnşaat Mühendisi-Sıhhi Tesisler	4
Doğalgaz Baca Ustası	4
Şap İşçisi	4
Kat Görevlisi-Temizlik	3
İç Mimar	3
Isıcam İmal İşçisi	3
Çevre Mühendisi	3
Halı Yıkama İşçisi	3
Otomotiv Gövde Onarımcısı	3
Fotoğrafçı	3
Lahmacun Ustası	3
Kebap Ustası	3
Sınıf Öğretmeni	3
Beton Santral Operatörü	3
Simit İmalat Ustası	3
Plastik Doğrama Montaj Elemanı	3
Tornacı (Torna Tezgahı İşçisi)	3
Beton Transmikser Operatörü	3
Dokuma Makineleri Operatörü / Dokumacı	3
Ziraat Mühendisi	3
İlk Yardım Eğitmeni (Sürücü Kursu)	3
İlaç Tanıtım-Satış Mümessili (Reprezantı)	3
Bilgisayar Satış Elemanı	3
Elektrikli Motor Bakım-Onarımcısı	3
Su Ürünleri Teknikeri	3
Fotoğraf Çekimci	3
Balıkçılık Teknolojisi Mühendisi	3
Lojistik Elemanı	3
Gazeteci	3
Dizgici	3

Elektrik Ve Elektronik Mühendisi	2
Topoğraf	2
Boru Döşemecisi	2
Hidrolik Pnömatikçi	2
Büro Memuru (İdari İşler)	2
Cam Eşya Kesicisi (Elle)	2
Otomasyon Sistemleri Teknisyeni	2
Uzman (Genel)	2
Şehir Plancısı	2
Koordinatör-Eğlence, Lokanta, Otel	2
Cam Temizleyici	2
Kimyager	2
Fast Food Hazırlayıcısı-Hamburger, Tost, Sandviç Vb.	2
İş Sağlığı Ve Güvenliği Uzmanı	2
Cep Telefonu Ve Aksesuarları Satış Elemanı	2
Tercüman	2
Mobilya Döşeme Ustası	2
Usta Öğretici (Otomotiv Boyacılığı)	2
Diş Protez Modelajcısı	2
Diş Protez Tesfiyecisi	2
Psikolog	2
Plastik Mamuller Montaj İşçisi	2
Halkla İlişkiler Ve Tanıtım Elemanı	2
Fiberglasçı	2
Çelik Konstrüksiyon İşçisi	2
Simit Satış Elemanı	2
Terzi	2
Saya Dikici (Makine İle)	2
Mobilya ve Dekorasyon Montaj Ustası	2
Bilgisayarlı Makine (CNC Operatörü)	2
Torna Tezgahı Ayarcı-Operatörü (Metal İşçiliği)	2
İş Makineleri Bakım ve Onarımcısı	2
Diğer Lastik İmalat İşçileri	2
Diş Protez İmalat İşçisi Ve Tamircisi	2
Diğer Diş İle İlgili Personel	2
Ahşap Boyamacı (elle)	2
Soğutma Isıtma Sistemleri Bakım-Onarımcısı	2
Cam Mamul İşlemecisi (Finisaj)	2
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Elektrik Teçhizat İmalat Ve Donanımı)	2
Makine Montaj ve Bakım Onarımcısı	2
Terzi-Abiye, Gelinlik	2
Damperli Kasa İmal Ustası	2
Matematikçi	2
İlköğretim Matematik Öğretmeni	2
İş Makineleri Yağcısı	2
Doğalgaz Isıtma Ve Sıhhi Tesisat Teknikeri	2
Bilgisayar Programcısı	2
Bilgisayar Teknolojisi Teknikeri	2
Lpg Satış Elemanı (Pompacı)	2
Kimya Mühendisi	2
Matbaacılık Teknikeri-Ofset Baskı	2

Otomotiv Boya İşçisi	2
Metal Sac İşleme İşçisi	2
Makine Teknisyeni-Otomotiv	2
Usta Öğretici (Otomotiv Mekanikerliği)	2
Çaycı	2
İşletmeci (Genel)	2
Dağıtım Elemanı (Gıda-İçecek)	2
Bilgisayar Mühendisi	2
Elektronik Teknikeri	2
Tarım Alet Ve Makineleri Bakım Ve Onarımcısı	2
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Tekstil-Paketleme)	2
İklimlendirme Ve Soğutma Teknikeri	2
Elektronik Teknisyeni	2
Kuru Temizlemeci	2
Reklamcı	2
Makine Teknolojisi Teknisyeni	2
Akaryakıt ve Otogaz İkmal ve Dolum Elemanı	2
Maden Mühendisi	1
Silindir Operatörü	1
Ateşçi (Dinamitçi)	1
Diğer İnşaat Teknisyenleri	1
Jeoloji Mühendisi	1
İnşaat Kalfası (Genel)	1
Restorasyoncu	1
Greyder Operatörü	1
Seramik Sanatçısı	1
Mermerci Ve Süsleme Taşçısı	1
Asfalt Plenti Operatörü	1
Motorlu Araçlar Teknolojisi Teknisyeni	1
Emlak Ve Emlak Yönetimi Meslek Elemanı/emlak Danışmanı	1
Doğal Gaz Tesisatçısı	1
Diğer Tuğla Örücüler, Taş Duvarcılar	1
Şantiye Şefi-İnşaat	1
Diğer Çatı İşçileri	1
Mobilya Cilacısı (Püskürtme İle) (Ağaç)	1
Teknik Öğretim Öğretmeni (Orta Öğretim)	1
Jeodezi Ve Fotogrametri(Geomatik) Mühendisi	1
Dava Takip Memuru	1
Mobilyacı	1
Orman Mühendisi	1
Perde Ve Jaluzi Montaj Ustası	1
Kepçe Operatörü	1
İletişim Analisti (Bilgisayar)	1
Buldozer (Dozer) Operatörü	1
Şoför (Yolcu Taşıma)	1
Lojistik Meslek Elemanı	1
Forklift Operatörü	1
Koordinatör-Seyahat Acentesi	1
Çocuk Gelişimi Meslek Elemanı	1
Çocuk Gelişimi Ve Eğitimi Öğretmeni	1
Hemşire	1

Radyoteknolog (Röntgen Teknisyeni)	1
Tıbbi Laboratuar Teknikeri	1
Diğer Sınıf Öğretmenleri	1
İç Hastalıkları (Dahiliye) Uzmanı	1
Anestezi Teknisyeni	1
Radyoloji Teknisyeni (Radyasyon Onkolojisi)	1
Salatacı (Salata Ustası)	1
Kahve Ve Kakao Hazırlayıcısı (Barista)	1
Diyetisyen	1
Sıcak Mutfak Aşçısı	1
Beden İşçisi (Temizlik)	1
Tabldot Aşçısı	1
Aşçıbaşı	1
Diğer Üst Düzey Yöneticiler	1
Rezervasyon Görevlisi-Otel	1
Ortacı	1
Diğer Aşçılar	1
Plastik İşlemeci	1
Pastane Ürünleri Satış Elemanı	1
İthalat-İhracat Sorumlusu	1
Demir Doğramacı	1
Gemi İnşaatı Mühendisi	1
Marangoz	1
Ferforje Demir Ustası	1
Değirmen İşçisi (Hububat)	1
Diğer Metal İşlemcileri	1
Bestekar/kompozitör	1
Diğer Üretim Nezaretçi Ve Ustabaşıları (Ağaç)	1
Gravürcü-Metal Kalıp (Elle)	1
Mobilya Döşeme Kesim İşçisi	1
Helezon Yay Dizgi Makinesi Operatörü	1
Nezaretçi Ve Ustabaşı (Kimyasal Ve İlgili Maddelerin İşlenmesi)	1
Usta Öğretici (Fırıncılık)	1
Diğer Makine Teknisyenleri	1
Fırın İşçisi (Tuğla,kiremit Ve Benzeri İnşaat Elemanları)	1
Oksi-Gaz Kaynakçısı	1
Argon Kaynakçısı (Tığ Kaynakçısı)	1
Yatak/Baza Dikiş Makinesi Operatörü	1
Araç Takip Görevlisi (Kargo)	1
Tornacı (Torna Tezgahı Operatörü)	1
Usta Öğretici (Anaokulu)	1
Türkçe Öğretmeni	1
Motor Ve Araç Tekniği Bilgisi Öğreticisi (Sürücü Kursu)	1
Almanca Öğretmeni	1
Coğrafya Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Kimya Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Biyoloji Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Fizik Öğretmeni-Ortaöğretim	1
Tomrukçu	1
Oto Yedek Parça Satış Elemanı	1
Elektrik-Elektronik Teknikeri	1

Web Sitesi Sorumlusu	1
Fotoğraf Baskıcısı	1
Ekmek Dağıtım Elemanı	1
Bilgi Teknoloji Danışmanı	1
Pazarlama Müdürü	1
Pompacı (Petrol Rafinesi)	1
Kırtasiye Ve Kitap Satış Elemanı	1
Modelist-Giyim Eşyası	1
Flekso Baskı Makinesi Operatörü	1
Teknik Satış Temsilcisi	1
Elektrik Tesisat Proje Çizim Elemanı	1
Pastalcı	1
Servis Büro Elemanı (Otomotiv)	1
Turist Rehberi	1
Eczacı Kalfası	1
Görüntü Ve Ses Sistemleri Teknisyeni	1
Satış Müdürü	1
Yönetici (İş Hizmetleri)	1
Klima Sistemleri Teknisyeni	1
Kameraman	1
Televizyon Program Yönetmeni	1
Radyo Ve Televizyon Spikeri	1
Fuaye Elemanı	1
Genel Yayın Yönetmeni	1
Yayın Tasarımcısı	1
Gazete Dağıtıcısı	1
Matbaa Ustası	1
Genel Toplam:	3511

TÜRKİYE İŞ KURUMU
TRABZON ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
Adres: İskenderpaşa Mah. Güzel Hisar Cad. Salih Yazıcı Sok. No:1 Merkez/TRABZON
Tel: 0462 321 64 82
0462 321 11 95
www.iskur.gov.tr